

د مسلمان ساتنه

په قرآني او نبوي اذکارو کې

د (حسن المسلم) پښتو ژباړنه

ليکنه

د / سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ژباړنه

عبد النافع زلال

طبع على نفقة إدارة أوقاف

صالح بن عبدالعزيز الراجحي

غفر الله له ولوالديه ولزئيرته ولجميع المسلمين

www.rajhiawqaf.org

يهدى ولا يباع

Ketabton.com

د ژباړن * سریزه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد الرسول الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پدې کې شک نشته چې د شرعي نصوصو (قرآني آیتونو او نبوي احادیثو) ژباړل د اهمیت وړ خبره ده، ترڅو عام خلک* چې له عربي ژبې سره آشنایي نلري، وکولای شي د قرآن او حدیثو د الفاظو په معنی پوه شي، او په هغه کې نغښتي* مفاهیمو او احکامو باندي ځان خبر کړي. او لدې جملې نه د دعاگانو او اذکارو ژباړل* هم ارزښتناک کار دی، پدې چې دعاگانې او اذکسار د مسلمان په معنوي ژوند کې یو ځانگړی ځای لري، چې د ژوند په مختلفو او بدلیدونکو حالاتو کې الله ﷻ ته د بندېدو د توجه اړولو، تضرع* او عاجزي کولو، او د هغه د یادولو او ستایلو، او له هغه نه مرستې او مدد غوښتلو، او د هغه حکم او فیصلې او قضاء او قدر ته د تسلیمیدلو څرگندونه* کوي. که څه هم د مسنونو دعاگانو او اذکارو ویل په عربي سره غوره خبره ده، خو د هغه په معناگانو او مفاهیمو باندي پوهیدل هم ضروري گڼل کېږي، ترڅو یې د لوستلو او ویلو په حالت کې لوستونکی له پوره اخلاص او د زړه له حضور نه، او په هغه کې د تدبیر* او تفکر* کولو نه برخمن* وي.

ماپه ژباړنه کې د لفظي او حرفي ژباړني لاره نده غوره کړې، بلکه د معنی او مفهوم په نظر کې نیولو سره مي د پښتو ژبې د قواعدو سره سم روانه

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

ژباړنه کړېده، او دا ځکه چې حرفي او لفظي ژباړنه په دوه لحاظه کمزوري وي، اول دا چې د عربي جملې مفهوم په پوره توګه* نشي افاده* کولای، او بل دا چې پښتو جمله د کلماتو د ارتباط او ترتیب په لحاظ کمزوري، او ناتمامه وي، او لوستونکي ته د فهم وړ نه وي.

او کوم عبارتونه یا کلمې چې د معنی د بشپړ تیا* لپاره مي اضافه کړيدي، هغه مي د دوو منحنې شکله قوسونو په مینځ کې راوړيدي، تر څو د اصلي عبارت له ترجمې نه یې توپیر* وشي.

بل دا چې په پښتو کې د مختلفو هجو او د مرادفو کلماتو د شته والي په خاطر مي د نوموړو کلماتو تر څنګ د ستوري علامه (*) ايښې ده، او بیا مي د کتاب په پای کې د نوموړو کلماتو يو جدول يا لست اضافه کړيدي، تر څو د ستوري لرونکي کلمې د دوهمې معنی يا بلي هجي د پېژندنې لپاره ورته مراجعه وشي، او پدې توګه به د مختلفو هجو لوستونکي له کتاب نه په آسانی سره استفاده وکړای شي.

د احاديثو د ژباړلو لپاره مي د احاديثو شرح کونکي کتابونو ته مراجعه کړېده، او د خپل توان سره سم مي هغه معنی غوره کړېده، چې د لوستونکي فهم ته له ټولو نه نژدې ده، او د پښتو جملې سره زيات سمون لري. امید دی چې دا کتاب د مسلمان ورور لپاره ګټور واقع شي، او له دعا نه مي هیر نکړي.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه وسلم.

عبد النافع زلال

azolal@yahoo.com

azolal@hotmail.com

ریاض - ۱۴۲۳/۱/۱۵ هـ

د مصنف سریزه

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغديه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلله فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

دا يو مختصر (کتاب) دی چې ما له خپل بل کتاب «الذکر والدعاء والعلاج بالرقي من الكتاب والسنة» نه مختصر کړېدی، او په هغه کې مي د نومرې کتاب نه يواځې اذکار راوړيدي، تر څو په سفر کې يې له ځان سره اخيستل آسانه وي.

او يواځې مي د ذکر او دعا متن راوړی، او د هغه د تخریج له مراجعو نه مي له اصلي کتاب نه يواځې يو يا دوه مراجع ذکر کړيدي، او څوک چې د نومرې ذکر او دعا راوي (صحابي) او د هغه تخریج پيژندل غواړي، نو اصلي کتاب ته دي مراجعه وکړي.

له الله ﷻ نه د هغه په نيکو نومونو، او لوړو صفتونو سره سوال کوم چې دا کتاب خالص د خپل رضا لپاره وگرځوي، او هغه ما ته، لوستونکي ته،

مصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

چاپونکي ته، او هغه چا ته چي په خپرولو کي يې برخه اخيستي ده په دنيا او آخرت کي مکتور وگرځوي، الله ﷻ د همدې کار مَل او په هغه باندي قادر دی.

وصلی الله وسلم علی نبينا محمد وعلی آله وأصحابه، ومن تبعهم یا حسان
إلی يوم الدين.

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

صفر/ ۱۴۰۹هـ

د ذکر فضیلت

الله ﷻ فرمایي: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونَ﴾ [البقرة: ۱۵۲]

✽ ما یاد کړی، زه به تاسو یاد کړم، او زما شکر پرځای کړی، او زما نا شکرې مه کوی.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ [الأحزاب: ۴۱]

✽ ای مومنانو! الله په ډیرو یادولو سره یاد کړی.

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ [الأحزاب: ۳۵]

✽ او د الله ذکر کونکو سړو او ذکر کونکو بسځو لپاره الله ﷻ بخښنه* او لوی ثواب او اجر تیار کړی دی.

﴿وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ﴾ [الأعراف: ۲۰۵]

✽ خپل رب په عاجزی او په ویره او په ټیټ آواز سره چې پورته نه وي، له خپل خان سره سبا او بیګاه یاد کړه، او له غافلانو څخه مه کیره.

پغمبر ﷺ فرمایي: «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ

مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»^(۱).

☉ هغه شوک چي د خپل رب* ذکر کوي، او هغه شوک چي نه

بي کوي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

او فرمايي: «أَلَا أَنْبَأُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ، وَأَرْفَعُهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالسُّورِقِ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، قَالَ: «ذَكَرُ اللَّهِ تَعَالَى»^(۲).

☉ آيا تاسو خبر نکړم ستاسو د بنو اعمالو نه، او له هغو اعمالو نه

چي ستاسو د رب* په نزد له ټولو نه پاک دي، او ستاسو درجي*

لوړوي*، او ستاسو لپاره د سرو زرو او سپينو زرو له خيراتولو نه هم

غوره* دي، او ستاسو لپاره لدې نه هم غوره دي چي د دښمن سره

مخامخ شي او بيا يو د بل غاړي* ووهي؟ (صحابه وو) وويل: هو (خبر

مو کړه)، (بيغمبر ﷺ) وفرمايل: (هغه) د الله ﷻ ذکر کول دي.

او همدا رنگه فرمايي: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ

عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرْتَنِي، فَإِنْ ذَكَرْتَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتَهُ فِي

(۱) بخاري (فتح الباري ۲۰۸/۱۱)، او د مسلم ۵۳۹/۱ لفظ دادی: «مثل البيت الذي يذكر الله

فيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت»، ترجمه: هغه کور چي په هغه کي د الله ذکر

کيږي، او هغه کور چي د الله ذکر نه پکښي کيږي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

(۲) ترمذي ۴۵۹/۵، ابن ماجه ۱۲۴۵/۲، صحيح ابن ماجه ۳۱۶/۲، صحيح الترمذي ۱۳۹/۳.

نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَأِ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَأِ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شَبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرَوَلَةً»^(۱).

ﷺ فرمایي: زه د بنده د گمان په وړاندي يم، او زه ورسره يم چي کله ما ياد کړي، نو که يې په خپل زړه کې ياد کړم، زه يې له ځان سره يادوم، او که يې په يوې ډلې کې ياد کړم، زه يې د هغې نه په غوره* ډله کې يادوم، او که ما ته د يوې لويشتي په اندازه رانژدي شي، زه به هغه ته د يو گز په اندازه نژدې شم، او که ما ته د يو گز په اندازه نژدي شي، زه به هغه ته د يوې واژې* په اندازه نژدي شم، او که ما ته په پښو* روان راشي، زه به ورته په منډه* ورشم.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرِ رضي الله عنه أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ شَرَاعَ الْإِسْلَامِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ أَتَشَبَّثُ بِهِ، قَالَ: لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»^(۲).

ﷺ د عبد الله بن بسر رضي الله عنه نه روايت دی چي يوه سړي وويل: اى د الله رسوله! د اسلام احکام پر* ما زيات شول، نو ما ته داسې شى* وښايه چي هغه باندي ټينگ عمل وکړم، پيغمبر ﷺ ورته وفرمايل: چي

(۱) بخاري ۱۷۱/۸، مسلم ۲۰۶۱/۴، او دا لفظ د بخاري دی.

(۲) ترمذي ۴۵۸/۵، ابن ماجه ۱۲۴۶/۲، صحيح الترمذي ۱۳۹/۳، صحيح ابن ماجه ۳۱۷/۲.

زُبه دي بايد تل* د الله ﷻ به ذكر سره لمده* وي.

او پيغمبر ﷺ همدا رنگه فرمايي: «مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لَا أَقُولُ ﴿الْم﴾ حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلَا مٌ حَرْفٌ، وَمِيمٌ حَرْفٌ»^(١).

✽ چا چي د الله ﷻ له كتاب (قرآن) نه يو حرف ولوست*، نو هغه لره پدې کي يوه نيکي ده، او يوه نيکي لس چنده (ثواب*) لري، زه نه وایم چي ﴿الم﴾ يو حرف دی، بلکه الف (بیل*) حرف دی، او لام (بیل) حرف دی، او میم (بیل) حرف دی.

وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَنَحْنُ فِي الصُّفَّةِ، فَقَالَ: «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ فَيَأْتِي مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِثْمٍ وَلَا قَطِيعَةٍ رَحِمَ؟» فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نُحِبُّ ذَلِكَ، قَالَ: «أَفَلَا يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمَ أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلَاثَ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثٍ، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الْإِبِلِ»^(٢).

✽ عقبه بن عامر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وایي: چي مونږ به صُفه* کي (ناست) وو

(١) ترمذي ١٧٥/٥، صحيح الترمذي ٩/٣، صحيح الجامع الصغير ٣٤٠/٥.

(٢) مسلم ٥٥٣/١.

چې پیغمبر ﷺ راووت، او وېي فرمایل: له تاسو نه څوک دا غوره گڼي چې هره ورځ «بُطْحَانُ*» یا «عَقِيقُ*» ته لار شي، او له هغه ځای نه دوه بوکونو* واله اوبسان* راوړي، چې نه یې په کې کومه گناه کړې وي، او نه یې پکې خپلوي ختمه کړې وي؟ نو مونږ وویل: چې مونږ (ټول) دا خوبسو، (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: که له تاسو نه یو څوک مسجد* ته لار شي او د قرآن دوه آیته زده کړې او یا یې ولولي، او یا د قرآن دوه آیته ولسوي، نو دا ورته له دوو اوبسانو نه غوره* ده، او درې (آیته) له دريو (اوبسانو) نه غوره دي، او څلور له څلورو نه، او همدارنگې (دآیتونو) د شمیر په اندازه له اوبسانو نه غوره دي.

او ﷺ فرمایي: «مَنْ قَعَدَ مَقْعَدًا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَّةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعًا لَا يَذْكُرُ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَّةٌ»^(۱).

✽ څوک چې په یو ځای کې کیناست او الله ﷻ یې پکې یاد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به پرې کمښت او زیان پېښ شي، او چا چې په یو ځای کې ډډه ولگوله او الله ﷻ یې هلته یاد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به ده ته کموالی او نقصان راشي.

(۱) ابو داود ۴/۲۶۴، او نورو هم روایت کړیدی، صحیح الجامع ۵/۳۴۲.

او فرمايي: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فِيهِ
وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ تِرَةٌ، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإِنْ
شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»^(١).

✽ کوم قوم چي په يو ځای کي کيني، او الله ﷻ پکي ياد نکړي،
او نه په پيغمبر ﷺ درود ووايي، نو دا به ددوی لپاره (دالله ﷻ له جانب
نه) دنقصان سبب وي، که وغواړي عذاب به ورکړي، او که وغواړي
بخښنه* به ورته وکړي.

او فرمايي: «مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ
فِيهِ إِلَّا قَامُوا عَنْ مِثْلِ حَيْفَةِ حِمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةٌ»^(٢).

✽ کوم قوم چي له يو داسي مجلس نه پاڅيده*، چي د الله ﷻ
ذکر يي پکي نه وي کړی، نو داسي به وي لکه چي د خره د مرداري*
نه پاڅيدلی وي، او دا به د دوی لپاره د افسوس سبب وي.

١- بخوب نه د پاڅيدو دعاگانې

١- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ التُّشْوُرُ»^(٣).

✽ ټوله غوره ستاينه* الله لره ده، هغه چي مونږ يي پس له مرگه

(١) ترمذي، صحيح الترمذي ١٤٠/٣.

(٢) ابو داود ٢٦٤/٤، احمد ٣٨٩/٢، صحيح الجامع ١٧٦/٥.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١٣/١١)، مسلم ٢٠٨٣/٤.

ژوندي کړي یو، او همدغه ته بیا ژوندي کیدل او ورتگ دی.

۲- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي»^(۱).

☉ بيله الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، هغه یو دی شریک نلري، همدغه لره ټولواکي او ټوله غوره ستاینه* ده، او همدی په هر څه قادر دی، پوره پاکي او ټوله غوره ستاینه یوازې الله لره ده، بيله* الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، الله لوی دی، او هیڅ قوت او طاقت نشته (د گناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مگر په اوچت او باعظمت الله ﷻ سره، پروردگاره ما ته بخښنه* وکړه.

۳- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي، وَرَدَّ عَلَيَّ رُوحِي، وَأَذَنَ لِي بِذِكْرِهِ»^(۲).

☉ ټوله غوره ستاینه* هغه الله لره ده چې ما ته یې په بدن کې

(۱) څوک چې دا ووايي، گماونه به یې وبخښل شي، او که دعا وکړي، قبوله به شي، او که پاڅي اودس وکړي او بیا لمونځ وکړي، نو لمونځ به یې قبول شي.
بخاري (فتح الساري ۳/۳۹)، او نورو هم روایت کړیدی، او پورتني لفظ د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ۲/۳۳۵.

(۲) ترمذي ۵/۴۷۳، صحیح الترمذي ۳/۱۴۴.

روغتیا راکړې، او ما ته یې زما روح بیا را کړ، او ما ته یې دخپل ذکر اجازه او حکم کړی دی.

۴- ﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ * الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقَعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ * رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ * فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّمَّنْ ذَكَرَ أَوْ أُنْشِيَ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ * لَا يَغْرَثُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ * مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَا وَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبَنَسَ الْمَهَادُ * لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ * وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ

الْكِتَابَ لِمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ
لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا
وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١﴾

[آل عمران: ۱۹۰-۲۰۰] (۱)

❁ بي شکه چې په آسمانونو او ځمکه کې، او د شېې او ورځي په بدليدلو کې د عقل خاوندانو لپاره نښې نښانې دي، هغه کسان چې د الله ذکر کوي پداسې حال کې چې ولاړ* وي، او ناست وي، او په ډډه* باندي وي، او د آسمانونو او ځمکې په پيدايښت کې سوچ او فکر کوي، (او وايي) ای زمونږ پروردگاره! دا (آسمانونه او ځمکه) دي خوشې او بي فايدي ندي پيدا کړي، پاکي ده تا لره، نو مونږ د دوزخ* له عذاب نه وساته. ای پروردگاره! بي شکه چې ته څوک دوزخ* ته واچوي نو په رښتيا سره تا هغه رسوا او ذليل کړيدی، او ظالمانو لره هيڅوک مرستندوی نشته. ای پروردگاره! په رښتيا سره مونږ د آواز* کونکي (آواز) واوريد چې ايمان ته يې بلنه* کوله (ويل يې) چې په خپل پروردگار ايمان راوړی، نو مونږ ايمان راوړ، ای زمونږ پروردگاره! زمونږ

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

گناهونه را ته وبخنبه*، او زمونږ بد کارونه را نه ليري کړه، او مونږ ته له نيکانو* سره مرگ راکړه. ای زمونږ پروردگار! مونږ ته هغه څه راکړه چې د خپلو پیغمبرانو په (ذریعه) دي راسره وعده کړیده، او د قیامت په ورځ مو مه رسوا کوه، په رښتیا سره چې ته د وعدي مخالفت نکوي. نو د دوی پروردگار د دوی (دعا) قبوله کړه، (پدې شان) چې زه به له تاسو نه د هیڅ عمل کونکي عمل نه ضایع* کوم، نر وي او که بنځه، (ټول) یو له بل نه یاست، نو هغو کسانو چې هجرت یې کړی، او له خپلو کورونو نه ایستلي شوي، او زما په لاره* کي ورته اذیت رسیدلی، او جهاد یې کړی، او وژل شويدي، نو خامخا به زه د دوی گناهونه وبخنبم، او هرو مرو* به دوی هغه جنتونو ته داخل کړم چې (دهغو دمانیو او ونو) لاندې ویالې بهیري، (او دا) د الله له جانبه جزا او ثواب دی، او د الله په نزد ډیر ښه ثواب او اجر دی. په ښارونو کي د کافرانو تلل را تلل دي تانه تیر باسي. (دا) یو نا څیزه* متاع او فائده ده، او بیا د دوی ځای دوزخ دی، او ډیر بد د هستوگني ځای دی. لیکن هغه کسان چې له خپل پروردگار نه ویریري* او پرهیزگاري کوي، هغوی لره داسې جنتونه دي چې په هغه کي به ویالې رواني وي، تل* به په هغه کي استوگن وي، (او دا) د الله له جانبه میلمستیا ده (هغوی لره)، او هغه څه چې د الله سره دي هغه د نيکانو لپاره (ډیر) غوره دي.

او په تحقیق سره د اهل کتاب نه داسي کسان شته چې په الله او په هغه (قرآن) چې تاسو ته نازل کړي شوي، او په هغه (تورات او انجيل) چې دوی ته نازل کړي شوي دي، ايمان لري، پداسي حال کې چې له الله نه ویریدونکي دي، د الله آیاتونه په لږو پیسو نه خرڅوي، د دي کسانو اجر او ثواب د الله سره دی، په رښتیا سره چې الله ژر حساب کونکی دی. ای مومنانو! صبر وکړی، او ټینگ اوسی (د دښمنانو په مقابل کې)، او جهاد ته تیار اوسی، او له الله نه وویرېږی، ددې لپاره چې تاسو کامیابه شی.

۳- د جامو اغوستلو دعا

۵- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا (الثَّوبَ) وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ...»^(۱)

⊗ ټوله غوره ستاینه* ده هغه الله لره چې ما ته یې دا جامه* را واغوستله، او بېله* کوم طاقت او قوت نه یې ما ته را کړه.

۳- دنوي جامې اغوستلو دعا

۶- «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ»^(۲)

(۱) بېله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړېدی، ارواء الغليل ۴۷/۷.

(۲) ابو داود، ترمذي، او بغوي روايت کړېدی، شمائل الترمذي د آياتي ليکنه ص ۴۷.

مصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ يا الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده، تا ما ته (دا جامه) را واغوستله، زه د هغي د خير، او د خه لپاره چي جوړه شويده د هغه د خير سوال درنه كوم، او پناه غواړم په تا سره د هغي له شر نه او د هغه خه له شر نه كوم لپاره چي هغه جوړه شويده.

۴- چا چي نوې جامې واغوستي هغه ته دعا

۷- «تُبَلِّي، وَيُخَلِّفُ اللَّهُ تَعَالَى»^(۱).

❁ (دا جامه) زړه كړې، او الله دي د هغه په ځای نوري جامې در كړي.

۸- «الْبَسُ جَدِيدًا، وَعِشْ حَمِيدًا، وَمُتْ شَهِيدًا»^(۲).

❁ نوې (جامه) واغوندي، او ستایلی اووسیرې، او دشهادت په مرگ مړ شي.

۵- دجامو ایستلو په وخت كي دعا

۹- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۳).

❁ د الله په نوم سره (دا جامه اوباسم).

(۱) ابو داود ۴۱/۴، صحيح ابی داود ۲/۷۶۰.

(۲) ابن ماجه ۲/۱۱۷۸، بغوي ۱۲/۴۱، صحيح ابن ماجه ۲/۲۷۵.

(۳) ترمذي ۲/۵۰۵، او نورو هم روايت كړيدي، إرواء الغليل ۴۹ نمبر حديث، صحيح الجامع

۶- د اودس ماتي خای ته د داخلیدلو دعا

۱۰- «[بِسْمِ اللَّهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ»^(۱).

☉ د الله په نوم سره، الهي! زه په تا سره له نرينه او بنخينه شيطانانو نه پناه غواړم.

۷- د اودس ماتي خای نه د وتلو دعا

۱۱- «غُفْرَانَكَ»^(۲).

☉ ستا بخښنه غواړم.

۸- داوداسه نه مخکي ذکر

۱۲- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۳).

☉ د الله په نامه سره (اودس پيل کوم).

۹- د اودس نه وروسته دعا

۱۳-۱- «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

(۱) بخاري ۴۵/۱، مسلم ۲۸۳/۱، او دا اضافه: «بسم الله في أوله» سعيد بن منصور روايت

کړيدی، فتح الباري ۲۴۴/۱.

(۲) بيله* نسائي نورو اصحاب السنن* روايت کړيدی، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» کې روايت

کړيدی، زاد المعاد ۳۸۷/۲.

(۳) ابو داود، ابن ماجه او احمد روايت کړيدی، إرواء الغليل ۱۱۲/۱.

وَأَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...»^(۱).

✽ شاهدي* ورکوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شریک نلري، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پیغمبر دی.

۱۴-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ»^(۲).

✽ الهي! ما د توبه ایستونکو څخه وگرځوه، او د (پاکو) کسانو څخه مي وگرځوه.

۱۵-۳- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»^(۳).

✽ الهي! تا په پاکي سره یادوم او ستا پوره ستاینه کوم، زه شاهدي* ورکوم چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۱۰- د کور نه دوتلو ذکر

۱۶-۱- «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا

(۱) مسلم ۲۰۹/۱.

(۲) ترمذي ۷۸/۱، صحيح الترمذي ۱۸/۱.

(۳) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۱۷۳، إرواء الغلیل ۱۳۵/۱، ۹۴/۲.

بِاللَّهِ»^(۱).

❁ د الله په نامه سره (له کور نه وځم)، په الله باندي توکل او تکیه کوم، او نشته هیڅ قوت او طاقت (له گناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مگر د الله ﷻ (په توفیق) سره.

۱۷-۲- «اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ»^(۲).

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدې نه چې زه بې لاري شم، یا مې بل څوک بې لاري کړي، یا وبنویرم، یا وبنویولی شم، یا ظلم وکړم، یا ظلم را سره وشي، یا (چاته) ضرر او نقصان ورسوم، یا را ته (له بل چا نه) ضرر ورسولی شي.

۱۱- کور ته د ننواتو* ذکر

۱۸- «بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمَ عَلَيَّ أَهْلِهِ»^(۳).

(۱) ابو داود ۳۲۵/۴، ترمذي ۴۹۰/۵، صحيح الترمذي ۱۵۱/۳.

(۲) اصحاب السنن، صحيح الترمذي ۱۵۲/۳، صحيح ابن ماجه ۳۳۶/۲.

(۳) ابو داود ۳۲۵/۴، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص ۲۸ کې د هغه اسناد حسن بللی دی، او په صحيح حديث کې راغلي دي، د مسلم ۲۰۱۸ نمبر حديث کې: کله چې سړی خپل کور ته ننوځي، او ننواتو په وخت کې، او د خوراک په وخت کې الله یاد کړي، نو شیطان (خپلو ملگرو ته) وايي: زمونږ لپاره (دلته) نه د شېبې خای، او نه د (شېبې) خوراک شته.

صنعت المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ د الله په نامه سره نوتلو*، او د الله په نامه سره ووتلو*، او پر* خپل پروردگار مو توکل او تکیه کړیده. او بیا دي په خپلو وړو* سلام وکړي.

۱۴- مسجد ته د تلو دعا

۱۹- «اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَمِنْ فَرْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ شِمَالِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَأَعْظِمْ لِي نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْظِنِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي عَصَبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا، وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا، وَفِي بَشْرِي نُورًا»^(۱)، «اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَبْرِي.. وَنُورًا فِي عَظَامِي»^(۲)، «وَزِدْنِي نُورًا، وَزِدْنِي نُورًا، وَزِدْنِي نُورًا»^(۳)، «وَهَبْ لِي نُورًا عَلَى نُورٍ»^(۴).

(۱) ټول پورتنۍ صفات په بخاري ۱۱/۱۱۶ په ۶۳۱۶ نمبر حديث کې راغلي دي، مسلم

۵۲۶/۱، ۵۲۹، ۵۳۰، په ۷۶۳ نمبر حديث کې.

(۲) ترمذي ۳۴۱۹ نمبر حديث، ۴۸۳/۵.

(۳) بخاري په «الأدب المفرد» ۶۹۵ نمبر حديث، ص ۲۵۸، کې روايت کړېدی، او ألباني په «صحیح الأدب المفرد» ۵۳۶ نمبر حديث کې د هغه اسناد صحیح بللی دی.

(۴) ابن حجر دا لفظ په فتح الباري کې او ابن ابو عاصم ته يې په کتاب الدعاء کې نسبت کړېدی، فتح الباري ۱۱/۱۱۸، او وايي: نو د مختلفو روايتونو نه پنځه ويشت خصلتونه راغونډ* شول.

❁ الهي! زما په زړه کې رڼا* پيدا کړې، او په ژبه کې مي رڼا، او په غوږونو کې مي رڼا، او په سترگو کې مي رڼا، او له پاسه مي رڼا، او لاندي مي رڼا، او له بني طرف نه مي رڼا، او له چپ طرف نه مي رڼا، او مخي ته مي رڼا، او شاته مي رڼا، او په بدن کې مي رڼا پيدا کړې، او ماته رڼا د قدر وړ وگرځوې، او ماته رڼا مقرره کړې، او ما رڼا وگرځوې، الهي! ماته رڼا راکړې، زما په پلو* کې رڼا پيدا کړې، او په غوښه کې مي رڼا، او په وينه کې مي رڼا، او په وينستر* کې مي رڼا، او په پوتکي* کې مي رڼا پيدا کړې.

هي! زما په قبر کې رڼا پيدا کړې، او زما په هډوکو کې رڼا، او زما رڼا زياته کړې، او زما رڼا زياته کړې، او ماته د رڼا برسيره رڼا راکړې.

۱۴- مسجد ته د ننوتلو دعا

۲۰- «أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(۱)، [بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ]^(۲)، وَالسَّلَامُ عَلَي رَسُولِ اللَّهِ]^(۳) «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»^(۴).

(۱) ابو داود، صحيح الجامع ۴۵۹۱ نمبر حديث.

(۲) ابن السني ۸۸ نمبر حديث، او الباني هغه حسن بللى دى.

(۳) ابو داود ۱۶۲۶/۱، صحيح الجامع ۵۲۸/۱.

(۴) مسلم ۴۹۴/۱، او په ابن ماجه کې له فاطمه رضي الله عنها نه داسې روايت دى: «اللهم اغفر

لي ذنوبي وافتح لي أبواب رحمتك»، ترجمه: الهي! زما گناهونه راته وبخښې، او خپل د رحمت

☉ په لوی الله سره، او د هغه په عزتمند مخ، او ازلي او همیشنی ټولواکي سره، له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم، د الله په نوم سره (ننوخم)، درود او سلام دي وي د الله پر پیغمبر ﷺ، الهي! ته را ته د خپل رحمت دروازې خلاصی* کړې.

١٤- مسجد نه د وتلو دعا

٢١- «بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(١).

☉ د الله په نوم سره (وخم)، او درود او سلام دي وي د الله پر پیغمبر، الهي! له تانه ستا د فضل سوال کوم، الهي! له رټل شوي شيطان نه مي وساتي.

١٥- د آذان اوریدو ذکرونه

٢٢-١- (د آذان په جواب کي به) هماغه د مؤذن* الفاظ بیرته وایي، خو د «حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ» او «حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ» (په جواب

دروازې راته خلاصی* کړې.

او الباني هغه د شواهدو په وجه صحیح بللی دی، صحیح ابن ماجه ١/١٢٨-١٢٩.

(١) د مخکیني (٢٠) نمبر حدیث روایتونه دي وکل شي، او دا زیادت: «اللهم اعصمني من

الشيطان الرجيم» د ابن ماجه دی، صحیح ابن ماجه ١/١٢٩.

کي به) «لا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۱) وايي.

۲۳-۲- د مؤذن* د «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» او «أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا

رَسُولُ اللَّهِ» د ویلو وروسته به دا ذکر وايي^(۲):

«وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ

مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا،

وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا»^(۳).

☉ او زه هم شاهدي* ورکوم چې بيله الله نه بل د عبادت وړ*

معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، او محمد د الله بنده او پیغمبر

دی، د الله ﷺ په ربوبیت، او د محمد ﷺ په پیغمبری، او د اسلام په

دین راضي یم.

۲۴-۳- مؤذن ته د جواب* ورکولو نه وروسته به پر پیغمبر ﷺ

درود وايي^(۴).

۲۵-۴- او بیا به دغه دعا وايي: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ

التَّامَّةِ، وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَأَبْعَثْهُ

(۱) بخاري ۱/۱۵۲، مسلم ۱/۲۸۸.

(۲) ابن خزيمه ۱/۲۲۰.

(۳) مسلم ۱/۲۹۰.

(۴) مسلم ۱/۲۸۸.

مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ [إِنَّكَ لَا تُخْلَفُ الْمِعَادَ]»^(۱).

❁ الهي! ای د دې مکملې بلنې، او د کیدونکي لمونځ پروردگاره! محمد ﷺ ته په جنت کې خاصه درجه، او خاص فضیلت ورکړې، او هغه ستایلی شوي مقام ته یې ورسوي کوم چې تا ورسره وعده کړیده، یې شکه چې ته د خپلې وعدې مخالفت نه کوي.

۲۶-۵- د آذان او اقامت په مینځ کې به خپل ځان ته دعا کوي،

ځکه چې پدې وخت کې دعا نه رد* کيږي^(۲).

۱۶- د لمانځه د شروع (له اول تکبیر نه وروسته*) دعا

۲۷-۱- «اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ تَقْنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُتَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنَ خَطَايَايَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْبَرْدِ»^(۳).

❁ الهي! زما او زما د گناهونو تر مینځ دومره لري والی راولي، لکه څنگه چې دې د مشرق* او مغرب* په مینځ کې لري والی راوستی دی،

(۱) بخاري ۱۵۲/۱، او د کسرو قوسونو په مینځ کې عبارت د بیهيقي ۱/۴۱۰ دی، او اسناد یې علامه عبد العزيز بن باز په «تحفة الأخیار» ص ۳۸ کې حسن بللی دی.

(۲) ترمذي، ابو داود، او احمد روایت کړیدی، إرواء الغلیل ۱/۲۶۲.

(۳) بخاري ۱۸۱/۱، مسلم ۴۱۹/۱.

الهي! ما له خپلو گناهونو نه داسې پاک کړې لکه څنگه چې سپينه جامه له خيرو* نه پاکه کړې شي، الهي! ما له گناهونو نه په واوره، او اوبو، او رلي سره ووينځي.

۲۸-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»^(۱).

❁ الهي! تا په پاكي سره يادوم او ستا پوره ستاينه كوم، او مبارك دى نوم ستا، او اوچت* دى شان او شوکت ستا، او بيله تا نه بل څوک د عبادت وړ* نشته.

۲۹- «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي، فَاعْفُرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، وَاهْدِنِي لِأَحْسَنِ الْأَخْلَاقِ، لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَأَصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لَا يَصْرِفُ عَنِّي

(۱) څلورو وارو اصحاب السنن روايت كړيدى، صحيح الترمذي ۷۷/۱، صحيح ابن ماجه

سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ، لَبِيبٌ وَسَعْدِيكُ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ
لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ
إِلَيْكَ»^(۱).

❁ ما خپل مخ وگرځاوه هغه ذات ته چې آسمانونه او ځمکه يې
پيدا کړيدي، پداسې حال کې چې د حق دين مل * يم، او نه يم له
مشرکانو نه، په رښتيا سره زما لمونځ، او قرباني *، او ژوند، او مرګ
يوآخي د هغه الله لپاره دی چې د مخلوقاتو پروردګار دی، شريک
نلري، او زه پدې سره مامور شوی يم، او زه له مسلمانانو څخه يم.
الهي! ته ټولواک * يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، ته
زما پروردګار يې، او زه دي بنده يم، په خپل ځان مي ظلم * کړی، او په
خپله گناه اقرار کوم، نو زما * ټول گناهونه را ته وبخښي، په رښتيا سره
چې گناهونه بيله تا نه بل څوک نشي بخښلی، د ښو اخلاقو هدايت *
راته وکړې، و ښو اخلاقو ته يوآخي ته هدايت کړې، او بد اخلاق را
څخه لري کړې، بد اخلاق را نه يوآخي ته لري کولای شي، ستا
دعوت مي قبول کړ، او ستا خدمت ته ولاړ يم، خير ټول ستا په لاسونو

كسي دى، او شر تالره شرندي^(۱)، او په تامي تكيه ده، او تا ته به درغم، ته برکت والا يې، او اوچت* يې، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۳-۴- «اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»^(۲)

❁ الهي! د جبرائيل، او ميكايل، او اسرافيل پروردگاره، د آسمانونو

(۱) د (والشر ليس إليك) علماوو مختلفي معناگاني ذکر کړيدي، له هغه جملې نه بعضي دادي:

۱- شر ستا په حق کې شر ندى، ځکه هغه ستا له عدل او حکمت نه مينځ ته راغلی، او هغه يواځې د مخلوق په حق کې شر دى.

۲- شر الله ته د نژديکت وسيله نده.

۳- يواځې د شر نسبت الله ﷻ ته نه کېږي، بلکه د خير نسبت به ورسره وي.

۴- شر د الله حضور ته نه پورته کېږي، بلکه يواځې خير او نیک عمل د هغه حضور ته پورته کېږي.

او پسا چسي ددې جملې ترجمه داسې کړېده: (شر تالره نه نسبت کېږي) نو دا ترجمه صحيح نده، ځکه د شر او خير دواړو نسبت الله ته کېږي او الله د دواړو خالق دى.

مسلم د نسوي په شرح ۱۲۹۰ نمبر حديث، تحفة الأحمدي د جامع ترمذي شرح ۳۳۴۴ نمبر حديث، د حمود التويجري رساله (التبیهات على رسالة الألباني في الصلاة)

ص ۱۲ دي وکتل شي. (ژباړن)

(۲) مسلم ۵۳۴/۱.

او خمکي پيدا کونکيه، په پټو او بنکاره علم لرونکيه، ته د خپلو بندگانو په مينځ کي د اختلاف په وخت کي فيصله کوې، په خپل حکم سره ما ته د هغه حق بڼودنه* وکړې، په کوم کي چي اختلاف شوی دی، په رښتيا سره چي همدا ته و سمي لاري ته هدايت او بڼودنه کوي چا لره چي وغواړي.

۳۱-۵- «اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا» [٥٧] (١).

❁ الله ډير لوی دی په لويي سره، الله ډير لوی دی په لويي سره، الله ډير لوی دی په لويي سره، او ټوله غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټوله غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټوله غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او په پاكي سره يادوم الله سهار* او ماښام* [دا به درې ځلي* وايي]

او بيا به دا وايي: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ، مِنْ نَفْسِهِ، وَنَفْسِهِ»

(١) ابو داود ٢٠٣/١، ابن ماجه ٢٦٥/١، احمد ٨٥/٤، او مسلم ٢٢٠/١ له ابن عمر نه په همدا شان له يوې قصې سره روايت کړيدی.

وَهَمَزُهُ»^(۱).

☉ په الله سره د شیطان له پوځلو، توکولو، او وسوسو نه پناه

غواړم.

۳۲-۶-^(۲) «اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قِيَمُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالتَّبْيُونُ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ، حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أُنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاعْفُرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [أَنْتَ الْمُقَدَّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ]»^(۳).

(۱) مخکینی تخريج دي وکل شي (ژباړن)

(۲) کله چې به پیغمبر ﷺ د شېي خوا تهجد ته پاڅیده نو دا ذکر به یې وایه.

(۳) بخاري (فتح الباري ۳/۳، ۱۱۶/۱۱، ۳۷۱/۱۳، ۴۲۳، ۴۶۵، مسلم په اختصار سره همدا

شان ۵۳۲/۱ روایت کړیدی.

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ الهي! تالره ٲوله غوره ستاينه* ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو رڼا* يې، او تالره ٲوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پالونکي يې، او تالره ٲوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو مالک يې، او تالره ٲوله غوره ستاينه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پادشاه يې، او تالره ٲوله غوره ستاينه ده، ته حق يې، او وعده دي حق ده، او وينا دي حق ده، او تالره ٲوله غوره ستاينه ده، او سره ملاقات حق دي، او جنت حق دي، او دوزخ* حق دي، او پيغمبران حق دي، او محمد ﷺ حق دي، او قيامت حق دي.

هي! تا ته تسليم* يم، او په تا مي توکل* دي، او په تا مي ايمان دي، او تالره مي رجوع کړې، او ستا لپاره او ستا په مرسته مي (له دښمن سره) جگړه کړې، او تا ته مي فيصله دروړې، نو ما ته (د هغو گناهونو) بخښنه وکړې چې مخکي مي کړي، او وروسته مي کړي، او پست مي کړي، او ښکاره مي کړي دي، ته مخکي کونکي او ته وروسته کونکي يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته مي معبود* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۷- د رکوع دعا

۳۳-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» [ثلاث مرات] (۱).

❁ پاک دی زما* لوی پروردگار. [درې ځلې]

۳۴-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

لِي» (۲).

❁ اې الله! (اې) زمونږ پروردگار! تا په پاکي سره یادوم، او ستا

پوره ستاینه کوم، الهي! ما ته بخښنه وکړې.

۳۵-۳- «سُبُوْحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوْحِ» (۳).

❁ ډیر پاک او ډیر مقدس دی پروردگار د ملائکو* او د جبرائیل.

۳۶-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسَلْتُ،

خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُنْحِي، وَعَظْمِي، وَعَصْبِي، وَمَا

اسْتَقَلْتُ بِهِ قَدَمِي» (۴).

❁ الهي! خاص تا ته مې سر تیت کړی، او په تا مې ایمان راوړی،

او تا ته تسلیم* یم، او تسلیم دي تا لره زما* غوږونه، او زما سترګې، او

(۱) اصحاب السنن او احمد روایت کړېدی، صحیح الترمذي ۸۳/۱.

(۲) بخاري ۹۹/۱، مسلم ۳۵۰/۱.

(۳) مسلم ۳۵۳/۱، ابو داود ۲۳۰/۱.

(۴) مسلم ۵۳۴/۱، او بیله ابن ماجه څلورو روایت کړېدی.

زما ماغزه*، او زما ههوکي، او زما پلي*، او زما هغه (جسم) کوم چي زما پنبو* اوچت کړیدی.

۳۷-۵- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبْرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعِظْمَةِ»^(۱).

✽ پاک دی څښتن* د ډیر زور، او کاملې ټولواکي، او د لويي، او عظمت.

۱۸- د رکوع نه پورته کیدلو* دعا

۳۸-۱- «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»^(۲).

✽ قبول کړه الله (حمد او ثنا) د هغه چا چي د هغه حمد او ثنا يې وويل.

۳۹-۲- «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ»^(۳).

✽ اې زمونږ پروردگاره! تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ستاينه ډیره زياته، پاکه، او مبارکه.

(۱) ابو داود ۱/۲۳۰، نسائي، او احمد روايت کړیدی، او اسناد يې حسن دی.

(۲) بخاري (فتح الباري ۲/۲۸۲).

(۳) بخاري (فتح الباري ۲/۲۸۴).

۴۰-۳- «مَلَأَ السَّمَاوَاتِ وَمَلَأَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمَلَأَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ النَّاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلْنَا لَكَ عَبْدًا، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»^(۱).

❁ (الهي! تالره ټوله غوره ستاينه* ده) د آسمانونو او خمکي او د هغوی تر مينځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغو شيانو* چي تا وروسته غوښتي دي، اي د ستايني او لويي خاونده! کومه رښتيني خبره چي بنده کړيده داده -او مونږ ټول ستا بندگان يو-: الهي! ته چي (چا ته) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (لري کولو کي).

۱۹- د سجدې دعا

۴۱-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى» [ثلاث مرات]^(۲).

❁ پاک دی زما* لوی پروردگار. [درې ځلي]

۴۲-۲- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

(۱) مسلم ۳۴۶/۱.

(۲) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۸۳/۱.

﴿لي﴾^(۱)

❁ اې الله! (اې) زمونږ پروردگاره! تا په پاكي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه كوم، الهي! ما ته بخښنه وكړې.

۴۳-۳- «سُبْحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»^(۲)

❁ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردگار د ملائکو* او د روح (يا

جبرائيل).

۴۴-۴- «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ

أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ
وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»^(۳)

❁ الهي! تا لره مي سجده وكړه، او په تامي ايمان راوړ، او تا ته

تسليم شوم، زما مخ هغه ذات لره سجده وكړه چي هغه يي پيدا كړی،

او صورت او شكل يي وركړی، او غوږونه او سترگي يي وركړي دي،

با برکته* دی الله چي له ټولو نه غوره پيدا کونکی دی.

۴۵-۵- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبْرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ

(۱) بخاري، او مسلم روايت كړيدی، تخريج يي په (۳۴) نمبر حديث كې تير شو.

(۲) مسلم ۱/۵۳۳، او تخريج يي په (۳۵) نمبر حديث كې تير شو.

(۳) مسلم ۱/۵۳۴ او نورو روايت كړيدی.

وَالْعِظْمَةَ»^(۱).

❁ پاک دی څښتن* د زبرځواکی، او کاملې ټولواکی، او د لویي، او عظمت.

۴۶-۶- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّةً، وَجِلَّةً، وَأَوَّلَهُ، وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ، وَسِرَّهُ»^(۲).

❁ الهي! زما واره او لوی، لومړني او وروستي، ښکاره او پټ ټول گناهونه وبخښي.

۴۷-۷- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ»^(۳).

❁ الهي! زه ستا په رضا سره ستا له غضب نه، او ستا په عافیت سره ستا له عذاب نه، او په تا سره له تا نه پناه غواړم^(۴)، زه ستا پوره

(۱) ابو داود ۲۳۰/۱، احمد، او نسائي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابی داود ۱۶۶/۱ کې صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۳۵۰/۱.

(۳) مسلم ۵۳۲/۱.

(۴) له الله جل جلاله نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جلاي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي. (زبان)

ستاینه نشم کولای، ته هماغسی یی لکه خنگه چي تا د خان ستاینه کړیده.

۴۰- د دوو سجدو په مینځ کي دعا

۴۸-۱- «رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي»^(۱).

❁ اې پروردگاره! ما ته بخښنه وکړه، اې پروردگاره! ما ته بخښنه وکړه.

۴۹-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي»^(۲).

❁ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او په ما رحم وکړې، او هدايت را ته وکړې، او نقصان مي پوره کړې، او ما ته عافيت* راکړې، او روزي را ته راکړې، او (زما مقام) اوچت* کړې.

۴۱- د تلاوت د سجدي دعا

۵۰-۱- «سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾»^(۳).

(۱) ابو داود ۲۳۱/۱، صحيح ابن ماجه ۱۴۸/۱.

(۲) بيله نسائي نه اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح ترمذي ۹۰/۱، صحيح ابن ماجه ۱۴۸/۱.

(۳) ترمذي ۴۷۴/۲، احمد ۳۰/۶، حاکم ۲۲۰/۱ او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه

✽ زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چي هغه يي پيدا کړي، او غوږونه او سترگي يي ورکړي دي، په خپل قدرت او طاقت سره، نو* با برکته* دى الله، چي له ټولو نه ښه پيدا کونکى دى.

۵۱-۲- «اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وَزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ»^(۱).

✽ الهي! ته ددي (سجده) په بدل کي ما ته د خپل خان سره اجر وليکه، او په هغه سره له ما نه د گناه (بار*) کښته* کړه، او هغه له خپل خان سره زما لپاره توبښه* وگرځوه، او له ما نه يي داسي قبوله کړې، لکه څنگه چي دي له خپل بنده داود عليه السلام نه قبوله کړې ده.

۲۲- د تشهد دعا (التحيات)

۵۲- «التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»^(۲).

کړېده، او زيادت هم دده دى.

(۱) ترمذي ۴۷۳/۲، حاکم ۲۱۹/۱ او هغه يي صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه کړېده.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۳/۱)، مسلم ۳۰۱.

☉ ژبني او بدني او مالي عبادتونه ټول الله لره دي، سلام او د الله رحمت او برکتونه دي وي پر تا اي پيغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د الله پر نيکو بندگانو، زه شاهدي* ورکوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او شاهدي ورکوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دی.

٤٣- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود

٥٣-١- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»^(١).

☉ الهي! پر محمد او د محمد پر اهل و عيال درود وليږه، لکه څنگه چي دي پر ابراهيم عليه السلام او د ابراهيم عليه السلام پر اهل و عيال درود ليرې دی، په رښتيا سره ته ستايلي شوی، د لويي خاوند يې، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر اهل و عيال باندي، لکه څنگه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر اهل و عيال باندي، په رښتيا سره ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

٥٤-٢- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ
 وَذُرِّيَّتِهِ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»^(١).

❁ الهي! پر محمد او د هغه پر بیسانو او اولادونو درود ولیږه، لکه
 څنگه چې دي پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر بنحو او اولادونو درود
 لېږلی دی، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر بنحو او اولادونو،
 لکه څنگه چې دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر
 بنحو او اولادونو، ته ستایل شوی، د لویي خاوند یې.

٢٢- په وروستی ناسته کې د سلام نه مخکې دعا

٥٥-١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ
 عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ
 الدَّجَالِ»^(٢).

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم د قبر له عذاب نه، او د دوزخ* له
 عذاب نه، او د ژوند او مرګ له فتنو نه، او د مسیح دجال د فتني له
 شر نه.

(١) بخاري (فتح الباري ٤٠٧/٦)، مسلم ٣٠٦/١، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

(٢) بخاري ١٠٢/٢، مسلم ٤١٢/١، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

٥٦-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ»^(١).

❁ الهي! زه په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، او په تا سره د مسیح دجال د فتني له شر نه پناه غواړم، او په تا سره د ژوند او مرګ د فتنو نه پناه غواړم، الهي! زه په تا سره د گناه او (ناروا او توان نه بهر) قرض اخيستلو^(٢) نه پناه غواړم.

٥٧-٣- «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»^(٣).

❁ الهي! ما پر خپل ځان ډير ظلم* کړی دی، او بيله تا نه بل څوک گناهونه نشي بخښلای، نو ما ته له خپل جانب نه بخښنه* وکړه، او پر ما رحم وکړه، په رښتيا سره همدا ته ډير بخښونکی زيات مهربان یی.

(١) بخاري ٢٠٢/١، مسلم ١٢٢/١.

(٢) او هغه قرض چې د ناروا کارونو کولو لپاره نه وي، او يا له ادا کولو نه یې عاجز نه وي، له هغه نه پناه نه غوښتل کېږي (ژباړن)

(٣) بخاري ١٦٨/٨، مسلم ٢٠٧٨/٤.

٥٨-٤- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(١).

❁ الهي! زما هغه گناه وېخښې چې ما مخکې کړې او وروسته مي کړې، پټه مي کړې، او ښکاره مي کړېده، او هغه څه چې ما پکې اسراف او زيادت کړی، او هغه (گناه) چې ته په هغه له ما نه ښه خبر يې، ته مخکې کونکی يې، او ته وروسته کونکی يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

٥٩-٥- «اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»^(٢).

❁ الهي! ما ته ستا په ذکر کولو، شکر کولو، او ښه عبادت کولو مدد او توفيق راکړې.

٦٠-٦- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

(١) مسلم ٥٣٤/١.

(٢) ابو داود ٨٦/٢، نسائي ٥٣/٣، او الباني هغه په صحيح ابې داود ٢٨٤/١ کې صحيح بللی دی.

فِتْنَةُ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ»^(١).

❁ الهي! زه په تا سره له بخل* نه پناه غواړم، او په تا سره له بي زړه توب* نه پناه غواړم، او په تا سره و سپک عمر^(٢) ته له رسيدو نه پناه غواړم، او په تا سره د دنيا له فتني، او د قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٦١-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»^(٣).

❁ الهي! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٢-٨- «اللَّهُمَّ بَعْلَمَكَ الْغَيْبَ، وَقَدَّرْتَكَ عَلَى الْخَلْقِ، أَحْيَيْتَنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي، وَتَوَفَّيْتَنِي إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغَنَى وَالْفَقْرِ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لَا تَنْقَطِعُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ،

(١) بخاري (فتح الباري ٣٥/٦).

(٢) سپک عمر نه مراد بودا توب او د کمزورتيا عمر دی، چي د هيخ کار کولو توان ورسره نه وي، او خپل خلعت لپاره هم بل چا ته محتاج وي. (ژباړن)

(٣) ابو داود، صحيح ابن ماجه ٣٢٨/٢.

وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، فِي غَيْرِ
ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَا بِزِينَةِ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا
هُدَاةً مُهْتَدِينَ»^(۱).

❁ الهي! په غیو باندي ستا په علم سره، په مخلوقاتو باندي ستا په قدرت سره (سوال کوم) چې ما ته هغه پوري ژوند راکړې چې ته زما لپاره ژوند بهتر گڼې، او ما ته هله* مرگ راکړې، چې ستا په علم کي مرگ را ته بهتر وگڼې، الهي! زه په پټه او ښکاره کي ستا نه د ويري سوال کوم، او د خوشحالی او خفگان په وخت د حق ویلو سوال درنه کوم، او په مالدارۍ او غریبۍ کي د میانه روی سوال درنه کوم، او د داسي نعمت سوال درنه کوم چې ختمیدونکی نه وي، او د داسي خوشحالی سوال درنه کوم چې پریکیدونکې* نه وي، په قضاء و قدر باندي د راضي کیدلو سوال درنه کوم، له مرگ نه وروسته د ښه ژوند سوال درنه کوم، او ستا مخ ته د کتلو د خوند او لذت، او ستا ملاقات ته د شوق سوال درنه کوم، او په شوق سره ستا د ملاقات (سوال درنه کوم)، چې له هغه سره زیان رسونکی تکلیف، او گمراه کونکې فتنه نه

(۱) نسائي ۵۴/۵۵/۴، احمد ۳۶۴/۴، او الباني هغه په صحيح النسائي ۲۸۱/۱ کي صحيح بللی دی.

يې، بي نيازه يې، (هغه ذات يې چې) څوك يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلى دى، او هيڅ څوك هغه لره سيال نشته، نو ما لره زما گناهونه وبخښې، په رښتيا سره همدا ته بخښونكى مهربان يې.

٦٤-١٠- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحَدِّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانَ، يَا بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ، إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»^(١).

❁ الهي! زه درنه سوال كوم پدې چې تا لره ټوله غوره ستاينه ده، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريك نلري، زيات احسان كونكى يې، اى د آسمانونو او ځمكې پيدا كونكيه! اى د لويې او عزت وركولو څښتنه! اى د هميشني* ژوند خاونده! اى (د كائناتو*) پالونكيه! زه له تا نه د جنت سوال كوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٥-١١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ»^(٢).

(١) اصحاب السنن روايت كړى، صحيح ابن ماجه ٣٢٩/٢.

(٢) ابو داود ٦٢/٢، ترمذي ٥١٥/٥، ابن ماجه ١٢٦٧/٢، احمد ٣٦٠/٥، صحيح ابن ماجه

٣٢٩/٢، صحيح الترمذي ١٦٣/٣.

حصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ الهي! زه له تانه سوال کوم پدې چې زه شاهدي* ورکوم چې ته الله یې، بيله تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته ايکي يو يې، هغه يې نيازه ذات یې، چې خوک یې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلی دی، او هيڅ خوک هغه لره سيال نشته.

٢٥- د سلام گرځولو نه وروسته اذکار

٦٦-١- اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ [ثَلَاثًا] (١).

❁ له الله نه بخښنه غواړم. [درې ځلي]

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ» (٢).

❁ الهي! ته له ټولو عيونو نه پاک یې، او سلامتیا ستا له جانبه ده، با برکته* ذات یې، ای د لويې او عزت ورکولو څښتنه!

٦٧-٢- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ» (٣).

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک

(١) مسلم ٤١٤/١.

(٢) مخکينی تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٣) بخاري ٢٥٥/١، مسلم ٤١٤/١.

نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولو اکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، الهي! ته چي (چا له) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (په لري کولو کې).

٦٨-٣ - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ التَّعَمُّةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الشَّاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»^(١).

☉ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی، شريک نلري، ده لره (د کائناتو) ټولو اکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، هيڅ طاقت او قدرت نشته (د گناه نه د ساتلو) * او د نيکيو د کولو) مگر په الله ﷻ سره، بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، او بيله هغه نه د بل چا عبادت نه کوو، نعمت او احسان دده له جانبه دی، ټوله غوره ستاينه هغه لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود *

مصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

نشته، پداسي حال کي چي عبادت او بنده کي مو خاص هغه لره ده، که خه هم کفارو ته خوبنه نه وي.

٦٩-٤- «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ» [لَا تَأْتِيهِ أَجْزَاءُ] (١).

❁ پاک دی الله، او تولسه غوره ستاینه الله لره ده، او الله ډیر لوی (ذات) دی. [٣٣ خله].

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» (١).

❁ بیله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه یو دی شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولوکي، او پوره غوره ستاینه ده، او همدی پر هر خه قادر دی.

٧٠-٥- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ١-٥] [بعد كل صلاة] (٢).

❁ ووايه (اې محمده!): دا چي الله ايکي یو دی، الله بي نيازه دی،

(١) مسلم ٤١٨/١، خشوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، گناهونه به يې وبخښل شي، که خه هم د سمنلر د څک په اندازه (زياتي) وي.

(٢) مخکيني تخريج دي وکل شي. (ژباړن)

(٣) ابو داود ٨٦٢/٢، نسائي ٦٨٠/٣، صحيح الترمذي ٨٠٢/٢، او دا درې واړه سورتونه ته «مُعَوِّذَات» وايي، فتح الباري ٦٢٢/٩.

نه يې څوك زيږولي، او نه له چا نه زيږيدلي، او هيڅوك هغه لره سيال

نشته. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ * مِنْ شَرِّ
مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿ [الفلق: ۱-۵] [بعد كل صلاة] ^(۱).

❁ ووايه (اي محمده!): پناه غواړم په پروردگار سره د سهار*، د

هغه څه له شر نه چې ده پيدا كړيدي، او د تياره شپې له شر نه چې كله

تكه توره شي، او د پوكي كونكيو (جادو كرو*) بنځو له شر نه (چې

پوكل كوي) په غوتو كې، او د حسد كونكي له شر نه چې كله حسد

وكړي. [له هر لمانځه نه وروسته]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ * مَلِكِ
النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي
يُوسَّوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿ [الناس: ۱-۶] ^(۲)
[بعد كل صلاة].

❁ ووايه (اي محمده!): پناه غواړم د خلگو* په پروردگار سره، د

خلگو په ټولواک سره، د خلگو* په خدای سره، د وسوسه اچونكي،

(۱) مخکینی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(۲) مخکینی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(او د الله د ذکر نه) تبتيدونکي (شیطان) له شر څخه، کوم چي د خلگو* په سینو کي وسوسي اچوي، له پیرانو څخه وي، او که له انسانانو څخه. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧١-٦- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [القرة: ٢٥٥]
[عقب كل صلاة]^(١).

◎ الله (هغه معبود برحق دی چي) بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه هميشه ژوندي دی، (د کائناتو) تدبیرونکی دی، نه پر هغه پرکالي* راځي او نه خوب، څه چي په آسمانونو او ځمکه کي دي ټول هغه لره دي، نشته څوک چي دده په وړاندي بي دده له اجازې نه (د چالپاره) شفاعت* وکړي، عالم دی په هغه څه چي له هغوی نه

(١) څوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، نو بيله مرگ نه به يي بل شی و جنت ته د داخلیدلو نه منع نه کړي.

نسائي (عمل السیوم واللیلۃ ١٠٠ نمبر حدیث)، ابن السنی ١٢١ نمبر حدیث، او البانی په صحیح الجامع ٣٣٩/٥، او په سلسله الأحادیث الصحیحة ٦٩٧/٢، ٩٧٢ نمبر حدیث کي هغه صحیح بللی دی.

وړاندي دي^(۱)، او په هغه څه چې له هغوی نه وروسته دي^(۲)، او (هغوی) دده له علم نه په هيڅ شي احاطه* نشي کولای، مگر کوم شی چې الله وغواړي، کرسې يې پر آسمانونو او ځمکه احاطه کړي دي، او د (آسمانونو او ځمکې) ساتل هغه نه ستړی کوي، او هغه لوړ* او لوی دی. [له هر لمانځنه نه وروسته]

۷۲-۷- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات بعد صلاة المغرب والصبح]^(۳).

⊗ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي*، او پوره غوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرگ راوړي، او هغه پر هر څه قادر دی. [د ماښام او سهار لمانځنه نه وروسته لس ځلي*]

۷۳-۸- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا» [بعد السلام من صلاة الفجر]^(۴).

(۱) يعني د هغوی په راتلونکو حالاتو عالم دی، او د (يعلم ما بين أيديهم) نور تفسیرونه هم شته. (ژباړن)

(۲) يعني د هغوی په تیرو شویو حالاتو عالم دی، او د (وما خلفهم) نور تفسیرونه هم شته. (ژباړن)

(۳) ترمذي ۵/۱۵۵، احمد ۴/۲۲۷، تخریج يې په زاد المعاد ۱/۳۰۰ کې وگورئ.

(۴) ابن ماجه او نورو روایت کړيدی، صحیح ابن ماجه ۱/۱۵۲، مجمع الزوائد ۱۰/۱۱۱.

❁ الهی! زه له تانه د کتور علم، او پاک رزق، او قبول شوي
عمل سوال کوم. [د سهار د لمانځه د سلام نه وروسته]

۲۶- د استخاري د لمانځه دعا

۷۴- «قال جابر بن عبد الله رضي الله عنهما قال كان
رسول الله ﷺ يعلمنا الاستخارة في الأمور كلها، كما يعلمنا
السورة من القرآن، يقول: «إذا هم أحدكم بالأمر فليركع
ركعتين من غير الفريضة، ثم ليقل: اللهم إني أستخيرك بعلمك،
وأستقدرك بقدرتك، وأسألك من فضلك العظيم، فإنك تقدر
ولا أقدر، وتعلم ولا أعلم، وأنت علام الغيوب، اللهم إن كنت
تعلم أن هذا الأمر -ويسمي حاجته- خير لي في ديني ومعاشي
وعاقبة أمري -أو قال: عاجله وآجله- فاقدره لي ويسره لي ثم
بارك لي فيه، وإن كنت تعلم أن هذا الأمر شر لي في ديني
ومعاشي وعاقبة أمري -أو قال: عاجله وآجله- فاصرفه عني
واصرفني عنه واقدر لي الخير حيث كان ثم أرضني به»^(۱).

❁ جابر بن عبد الله رضي الله عنهما وايي: پیغمبر ﷺ به مور ته په
هر کار کي د استخاري داسي بنوونه کوله، لکه څنگه چې به يي مور ته

د قرآن د يو سورت بنوونه کوله، (او داسې به يې) فرمايل: کله چې له تاسو نه يو څوک د کوم کار کولو اراده وکړي، نو دوه رکعته غير فرضي (نفل) لمونځ دي وکړي، او بيا دي ووايي: الهي! زه ستا په علم سره له تانه خير غواړم، او ستا په قدرت سره له تانه طاقت غواړم، او ستا د لوی فضل او رحمت سوال درنه کوم، ځکه ته قادر يې، او زه عاجز يم، او ته پوهيرې او زه نه پوهيرم، او ته په غيبو بڼه پوه يې، الهي! که ته پوهيرې چې دا کار - د هغه کار نوم به اخلي - زما لپاره په دين او دنيا کې، او په انجام* د کار کې خير وي - او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده* کې را ته خير وي - نو ته يې ما لره* په برخه کړې، او ما لره يې آسانه کړې، او بيا ما لره په هغه کې برکت واچوې، او که ته پوهيرې چې دا کار زما لپاره په دين او دنيا کې، او په انجام* د کار کې بد دی، - او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده کې بد دی - نو له ما نه يې وگرځوې* او ما له هغه نه وساتي، او ما ته خير را په برخه کړې چيرته چې وي، او بيا ما په هغه سره خوشحاله کړې.

څوک چې د خالق نه خير وغواړي، او د مومنانو سره مشوره وکړي، او په کار کې بڼه فکر وکړي، نو هيڅکله به پښيमानه* نشي،

الله ﷻ فرمايي: ﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾

[آل عمران: ۱۵۹]

❁ او لدوی (مومنانو) سره په کار کې مشوره وکړه، او چې کله (د کار کولو) عزم او اراده وکړې، نو پر الله توکل او تکیه وکړه.

۳۶- د سهار او ما بنام انکار

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَحْدَهُ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ^(۱).

❁ یواځې الله لره ټوله غوره ستاینه ده، او درود او سلام دي وي پر هغه چا چې له هغه نه وروسته پیغمبر نشته.

۷۵-۱- أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ

(۱) له انس نه مرفوع روایت دی: «لأن أقعد مع قوم يذكرون الله تعالى من صلاة الغداة حتى تطلع الشمس أحب إلي من أن أعتق أربعة من ولد إسماعيل، ولأن أقعد مع قوم يذكرون الله من صلاة العصر إلى أن تغرب الشمس أحب إلي من أن أعتق أربعة»، ترجمه: چې زه له یو داسې ټولې سره کینیم* چې د سهار* له لمانځه نه تر لمر ختو پوري د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چې د اسماعیل عليه السلام له اولاد نه څلور مريان آزاد کړم، او چې زه له داسې یو ټولې سره کینیم چې د مازدیگر له لمانځه نه تر لمر لویدو پوري د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چې څلور (مريان) آزاد کړم.

ابو داود ۳۶۶۷ نمبر حدیث، او البانی هغه حسن بللی دی، صحیح أبي داود ۶۹۸/۲.

الْعَظِيمُ ﴿البقرة: ٢٥٥﴾ (١).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]
 ٧٦-٢- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ *
 اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾
 [الإخلاص: ١-٥] [ثلاث مرات] (٢).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [دري ځلې] [٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ
 مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
 الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [ثلاث مرات] (٣).

✽ مخکې يې ترجمه شويده. [دري ځلې] [٧٠ نمبر ذکر دي وکتل شي]
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ
 النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي

(١) څوک چې دا (آيتونه) د سهار* په وخت ووايي، نو له پيرياتو نه به تر ماښام پورې په امان وي، او څوک چې دا (آيتونه) د ماښام په وخت ووايي، نو له هغوی نه به تر سهاره پورې په امان وي.
 حاکم ٥٦٢/١، او السبتي هغه په صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣ کې صحيح بللی، او نسائي او طبراني ته يې منسوب کړيدی، او ويلي دي: د طبراني اسناد ښه (جيد) دی.

(٢) څوک چې دا سورتونه د سهار او ماښام په وخت ووايي، نو له هر څه نه ورته کافي او بس دي.

ابو داود ٣٢٢/٤، ترمذي ٥٦٧/٥، صحيح الترمذي ١٨٢/٣

(٣) مخکينۍ تخريج وکتل شي. (ژباړن)

يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ ﴿ [الناس: ۱-۶] ^(۱)
[ثلاث مرات]

❁ مخکي يي ترجمه شويده. [درې ځلي] [۷۰ غیر ذکر دي وکله شي]

۷۷-۳- «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ» ^(۲)

❁ سهار* شو ^(۳) پر مور ^(۴)، او تولواکي* ټوله خاص الله لره ده ^(۵)،

او ټوله غوره ستاينه الله لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شریک نلري، او هغه پر هر څه قادر دی، ای زما

(۱) مخکي تخريج وکله شي. (ژباړن)

(۲) مسلم ۴/۲۰۸۸.

(۳) چسې کله ماښام شي، نو داسې به وايي: «أمسينا وأمسى الملك لله»، ترجمه: ماښام شو پر مور، او تولواکي* ټوله الله لره ده.

او بله ترجمه يي داده: او پر کانتاتو هم ماښام شو يوازي الله لره.

(۴) يعني: مور سهار کړو، يا د سهار په وخت کي داخل شوو. (ژباړن)

(۵) بله ترجمه يي داده: پر کانتاتو سهار شو يوازي الله لره. (ژباړن)

پروردگاره! پدې ورځ كې څه خیر دی، او د دي وروسته چې څه خیر دی، زه له تانه د هغه سوال كوم، او پدې ورځ كې چې څه شر دی، او له هغه نه وروسته چې څه شر دی، له هغه څخه په تا سره پناه غواړم، ای زما پروردگاره! په تا سره له تېلې*، او د لوی عمر د بدوالي نه پناه غواړم، ای زما پروردگاره! په تا سره د دوزخ* او قبر له عذاب نه پناه غواړم.

۷۸-۴- «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»^(۱).

❁ الهي! (ستا په حکم) موږ سهار* کړو، او (ستا په حکم سره) موږ ماښام* کړو^(۲)، او ستا (په حکم سره) ژوند کوو، او ستا (په حکم سره) مړو*، او تا لره بیا درتگ (او ژوندي کیدل) دي.

۷۹-۵- «اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبِوءُ بِبِعَمَلِكِ عَلَيَّ، وَأَبِوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ

(۱) ترمذي ۴۶۶/۵، صحيح الترمذي ۱۴۲/۳.

(۲) او چې کله ماښام شي، نو داسې به وايي: «اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت،

وإليك المصير»، يعنې «أمسينا» به له «أصبحنا» نه مخکې وايي، او د «النشور» په ځای به

«المصير» وايي، او ترجمه يې هماغه پورتنی ترجمه ده.

لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»^(١).

❁ الهي! ته زما پروردگار بي، بيله تا نه بل د عبادت و پر* معبود* نشته، تازه پيدا كړي يم، او زه دي بنده يم، او زه د خپل توان سره ستا پر عهد او وعده ولاړ يم، زه په تا سره د خپلو كړو* له شر نه پناه غواړم، زه ستا په هغه نعمت اقرار كوم چي ما ته دي راكړي، او په خپله گناه اقرار كوم، نو ما ته بخښنه وكړې، چي بيله تا نه څوك گناه نشي بخښلای.

٨٠-٦- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ، أُشْهِدُكَ وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحَدَّكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»
[أربع مرات] ^(٢).

❁ الهي! ما سهار كړو^(٣)، پداسي حال كي چي زه تا او ستا د

(١) څوك چي دا دعا په يقين سره د ماښام په وخت ووايي، او بيا په هماغه شپه مړ شي، نو جنت ته به داخل شي، او همدا رنگه كه هغه د سهار په وخت ووايي.
بخاري ١٥٠/٧.

(٢) څوك چي دا ذكر د سهار او يا ماښام په وخت څلور ځلي ووايي، الله به يې له دوزخ* نه په امان كړي.

ابو داود ٣١٧/٤، بخاري په «الأدب المفرد» ١٢٠١ نمبر حديث كي، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٩ نمبر حديث كي، ابن السني ٧٠ نمبر حديث كي روايت كړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأختيار» ص ٢٣ كي د نسائي او ابو داود اسناد حسن بللي دی.

(٣) چي كله ماښام كيدونكي وي نو داسي به وايي: «اللهم إني أميت»، ترجمه: الهي! ما ماښام كړو.

عرش پورته كونكي^(١)، او ستا فرېنتې*، او ستا ټول مخلوقات پدې شاهد* گڼم چې بې شكه ته الله يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريك نلري، او په رښتيا سره محمد ستا بنده او ستا پيغمبر دى. [څلور ځلي*]

٨١-٧- «اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»^(٢).

❁ الهي! كوم نعمت چې ما ته، او يا ستا بل كوم مخلوق ته د سهار په وخت^(٣) رسيدلى، نو هغه يواځې* ستا له طرفه دى، تا لره شريك نشته، نو تا لره ټوله غوره ستاينه او شكر دى.

٨٢-٨- «اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدْنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

(١) يعنې هغه ملائكي چې عرش يې پورته كړيدى. (ژباړن)

(٢) څوك چې دا ذكر د سهار په وخت ووايي، نو د هغې ورځې شكر يې په ځاى كړيدى، او چې كله هغه د ماښام په وخت ووايي، نو د هغې شېبې شكر يې په ځاى كړيدى.

ابو داود ٤/٣١٨، او نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٧ نمبر حديث كې، ابن السني ٤١ نمبر حديث كې، ابن حبان «موارد» ٢٣٦١ نمبر حديث كې روايت كړيدى، او علامه ابن باز په «تحفة الأختيار» ص ٢٤ كې د هغه اسناد حسن بللى دى.

(٣) او د ماښام په وخت به داسې وايي: «اللهم ما أمسى بي...»، يعنې: الهي! كوم نعمت چې... د ماښام په وخت رسيدلى..

الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ» [ثلاث مرات] (١).

❁ الهي! ما ته په بدن کي روغتيا راکړې، الهي! ما ته په غوړونو کي روغتيا راکړې، الهي! ما ته په سترگو کي روغتيا راکړې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الهي! زه په تا سره له کفر او فقر نه پناه غواړم، او په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته. [درې ځلي*]

۸۳-۹- «حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» [سبع مرات] (٢).

❁ بس دی ما ته هغه الله چي بيله هغه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پر هغه مي توکل کړی، او همدی د لوی عرش څښتن* دی. [اووه ځلي*]

۸۴-۱۰- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا

(١) ابو داود ٣٢٤/٤، احمد ٤٢/٥، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٢ نمبر حديث کي، ابن السني ٦٩ نمبر حديث کي، بخاري په «الأدب المفرد» کي روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص ٢٦ کي د هغه اسناد حسن بللی دی.

(٢) څوک چي دا ذکر د سهار او ماښام په وخت اووه ځلي ووايي، الله به يې د دنيا او آخرت د کارونو او اتلپينو* لپاره ورته کافي وگرځوي.

ابن السني ٧١ نمبر حديث کي مرفوع، ابو داود ٣٢١/٤ موقوف روايت کړيدی، او شعب او عبد القادر الأرناؤوط يې اسناد صحيح بللی دی، زاد المعاد ٣٧٦/٢.

وَالْآخِرَةَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ
وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي
مَنْ بَيْنَ يَدَيْ، وَمَنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ
فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»^(٢).

❁ الهي! زه له تانه په دنيا او آخرت كې د معافي او سلامتې سوال
كوم، الهي! زه له تانه په خپل دين او دنيا كې او په خپل اهل او مال كې
د معافي او سلامتې سوال كوم، الهي! زما عيونه پټ كړې، او ويره* را
نه لري كړې، الهي! ما د مخي نه، او د شانې، او د بنې خوا نه، او د
چپي خوا نه، او د پورته خوا نه محفوظ كړې، او زه ستا په لويي سره
لدي نه پناه غواړم چې د لاندي خوا نه ناخاپه* هلاک شم.

٨٥-١١- «اللَّهُمَّ عَالَمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ،
أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَ، وَأَنْ
أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أُجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ»^(٢).

❁ الهي! اې په پتو او بنكاره عالمه! اې د آسمانونو او ځمكې پيدا
كونكيه! اې د هر شي* پالونكيه او واكمنه! زه شاهدي* وركوم چې

(١) ابو داود، ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ٣٣٢/٢.

(٢) ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ١٤٢/٣.

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه په تا سره د خپل نفس د شر نه، او د شیطان د شر او شرک نه پناه غواړم، او لدې نه پناه غواړم چې زه بدې وکړم، او یا (بل) مسلمان ته بدې ورسوم.

٨٦-١٢- «بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» [ثلاث مرات] (١).

☉ دهغه الله په نوم چې له نامه سره یې هیڅ شی * په ځمکه او آسمان کې ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوریدونکی، ښه پوه دی.

[درې ځلې]

٨٧-١٣- «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا» [ثلاث مرات] (٢).

☉ زه د الله په خدایي توب (یا کارسازي)، او د اسلام په دین، او

(١) څوک چې دا ذکر د سهار په وخت درې ځلې، او د ماښام په وخت درې ځلې ووايي، هیڅ شی به ورته ضرر ونه رسوي.

ابو داود ٣٢٣/٤، ترمذي ٤٦٥/٥، ابن ماجه، احمد، صحیح ابن ماجه ٣٣٢/٢، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص ٣٩ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

(٢) څوک چې دا ذکر د سهار، او ماښام په وخت درې ځلې ووايي، نو په الله حق دی چې هغه به د قیامت په ورځ خوشحالي وي.

احمد ٣٣٧/٤، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٤ نمبر حدیث کې، ابن السني ٦٨ نمبر حدیث کې، ابو داود ٣١٨/٤، ترمذي ٤٦٥/٥ روایت کړېدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص ٣٩ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

د محمد په پیغمبري راضي شوم. [درې ځلي]

۸۸-۱۴ - «يَا حَيَّ يَا قَيُّوْمَ، بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ، أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ، وَلَا تَكْلِبْنِيْ اِلَى نَفْسِيْ طَرْفَةَ عَيْنٍ»^(۱).

✽ ای د کامل ژوند څښتنه! ای د کائناتو تدبیرونکیه!، ستا په رحمت سره فریاد کوم او مدد غواړم، زما ټول کارونه برابر* کړې، او زما نفس (او خواهشاتو) ته مې د سترګې د رپ* په اندازه هم مه سپارې.

۸۹-۱۵ - «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمَلِكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ: فَتْحَهُ، وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَكَتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ»^(۲).

✽ مونږ سهار کړو^(۳)، او کائناتو هم الله لره سهار کړو، چي پروردگار د مخلوقاتو دی، الهي! زه درنه د دې ورځي^(۴) د خير،

(۱) حاکم روايت کړی، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، صحيح الترغيب والترهيب ب ۱/۲۷۳.

(۲) ابو داود ۳۲۲/۴، او شعيب او عبد القادر الأرنؤوط د «زاد المعاد» ۲۷۳/۲ په تحقيق کي د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۳) د ماينام په وخت به داسي وايي: «أَمْسِيْنَا وَأَمْسَى الْمَلِكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»، ترجمه: ماينام شو پر مونږ، او ټولوکي* ټوله خاص الله لره ده.

(۴) د ماينام په وخت به داسي وايي: «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ فَتْحَهَا، وَنَصْرَهَا، وَنُورَهَا، وَبَرَكَتَهَا، وَهُدَاهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا»، ترجمه هماغه پورتي ترجمه ده،

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

کامیابی، نصرت، رهایی، برکت، او هدایت سوال کرم، او په تا سره د هغې له شر نه، او د هغې نه وروسته شر نه پناه غواړم.

٩٠-١٦- «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِيْنَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ»^(١).

✽ مونږ په فطرت* د اسلام، او په کلمه د اخلاص، او په دین د محمد ﷺ، او په طریقه زمونږ د پلار ابراهیم عليه السلام سهار کړو^(٢)، چې حق ته مایل* وو، او له مشرکانو څخه نه وو.

٩١-١٧- سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ [مئة مرة]^(٣).

✽ پاک دی الله سره له ټولې ستاینې. [سل خلی]

٩٢-١٨- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

خو د ورځي په ځای به شپه یادوي.

(١) احمد ٣/٤٠٧، ٤٠٦، ابن السنې په «عمل اليوم والليلة» ٣٤ نمبر حدیث کي، صحیح الجامع ٤/٢٠٩.

(٢) او د ماښام په وخت به وايي: مونږ په فطرت د اسلام... ماښام کړو.

(٣) څوک چې دا ذکر د سهار او ماښام په وخت سل ځلي ووايي، هېڅ څوک به د قیامت په ورځ لاسه غوره* عمل ونلري، مگر هغه څوک چې دده په اندازه او یا له هغه نه زیات یې دا ذکر ویلي وي.

وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات] ^(١) او [مرة واحدة عند الكسل] ^(٢).

☉ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دى، شريك نلري، هغه لره ټولو اكي ده، او هغه لره ټوله غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دى. [لس خلي] يا [يو ځل د تېلي * په وخت كې].

٩٣-١٩ - «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [مانه مرة إذا أصبح] ^(٣).

☉ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دى، شريك نلري، ده لره ټولو اكي ده، او هغه لره پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دى. [د سهار په وخت سل خلي]

٩٤-٢٠ - «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضًا

(١) نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٤ نمبر حديث كې روايت كړيدى، صحيح الترغيب والترهيب ٢٥٥/١، «تحفة الأخيار» ص ٤٤ د ابن باز ليكنه، او ددې ذكر فضيلت په ص ١٤٦، ٢٥٥ نمبر حديث كې واكل شي.

(٢) ابو داود ٣١٩/٤، ابن ماجه، احمد ٦٠/٤، صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٠/١، صحيح ابى داود ٩٥٧/٣، صحيح ابن ماجه ٣٣١/٢، زاد المعاد ٣٧٧/٢.

(٣) څوك چې دا ذكر په ورځ كې سل ځلي ووايي، نو د لسو مريانو د آزادولو په اندازه (اجر) به وركړل شي، او هغه لره به سل نيكي وليكل شي، او سل گناهونه به ورته وبخښل شي، او په هماغه ورځ به تر مابنام پوري له شيطان نه په امان وي، او هيڅ څوك به لده نه غوره عمل ونلري، مگر هغه څوك چې دده په شان يې عمل كړى وي. بخاري ٩٥/٤، مسلم ٢٠٧١/٤.

نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمَدَادَ كَلِمَاتِهِ» [ثلاث مرات إذا أصبح] (١).

❁ پاک دی الله، او هغه لره ټوله غوره ستاینه ده دده د مخلوقاتو د شمیر په اندازه، او دده د رضا (په اندازه)، او دده د عرش د وزن (په اندازه)، او دده د کلماتو د سیاهی (په اندازه). [درې ځلي د سهار په وخت]

٩٥-٢١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا» [إذا أصبح] (٢).

❁ الهي! زه له تانه د ښوونو علم، او پاکي روزی*، او قبول شوي عمل سوال کوم. [چې کله سهار باڅي]

٩٦-٢٢- «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» [مائة مرة في اليوم] (٣).

❁ له الله نه بخښنه* غواړم، او هغه ته توبه او باسوم. [سل ځله د ورځي]

٩٧-٢٣- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [ثلاث مرات إذا أمسى] (٤).

(١) مسلم ٢٠٩٠/٤.

(٢) ابن السنني په «عمل اليوم والليلة» ٥٤ نمبر حديث كي، ابن ماجه ٩٢٥ نمبر حديث كي روايت كړيدی، او شعيب او عبد القادر الأرنؤوط د «زاد المعاد» په تحقيق ٣٧٥/٢ كي د هغه اسناد حسن بللی دی.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١٠١)، مسلم ٢٠٧٥/٤.

(٤) څوك چې هغه د ماښام په وخت درې ځلي ووايي، په هغه شپه كي به (د زهرناكي خزندې*)

❁ د الله په بشپړه كلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم. [درې ځلي د ماښام په وخت]
 ٩٨-٢٤- «اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَيَّ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ»
 [عشر مرات] (١).

❁ الهي! زموږ پر پيغمبر محمد درود او سلام وليږه. [لس ځلي]

٢٨- د خوب اذكار

٩٩-١- خپل ورغوي* به سره يو ځای كړي، او بيا دي لانديني اذكار ولولي، او هغه دي په لاسونو كې چُف كړي، او بيا دي په ورغويو سره خپل جسم مسه* كړي، له سره دي يې شروع كړي، او بيا مخ او بيا نور جسم (دي مسه كړي). [دابه درې ځلي كوي]
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ١-٥] (٢).

زهر ورته څه ضرر ونه رسوي.

احمد ٢٩٠/٢، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ٥٩٠ نمبر حديث كې، ابن السني ٦٨ نمبر حديث كسي روايت كړيدى، صحيح الترمذي ١٨٧/٣، صحيح ابن ماجه ٢٦٦/٢، تحفة الأخیار ص ٤٥.

(١) (پيغمبر ﷺ فرمايې) څوك چې د سهار په وخت، او ماښام په وخت لس لس ځلي پر ما درود ووايي، نو د قيامت په ورځ به يې زما شفاعت په برخه شي.

طبراني په دوو اسنادو سره روايت كړيدى، چې يو اسناد يې ښه (جيد) دى، مجمع الزوائد ١٠/١٢٠، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣ دي وكتل شي.

(٢) بخاري (فتح الباري ٩/٦٢)، مسلم ٤/١٧٢٣.

صن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

✽ ترجمه بي مخكي شویده. [٧٠ نمر ذکر دي وکل شي]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ * مِنْ شَرِّ
مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِ * وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿[الفلق: ١-٥]﴾^(١)

✽ ترجمه بي مخكي شویده. [٧٠ نمر ذکر دي وکل شي]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ * مَلِكِ
النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي
يُوسِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿[الناس: ١-٦]﴾^(٢)

✽ ترجمه بي مخكي شویده. [٧٠ نمر ذکر دي وکل شي]

١٠٠-٢- ﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سَنَةٌ
وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾^(٣)
[البقرة: ٢٥٥]

(١) مخکینی تخريج دي وکل شي. (ژبارن)

(٢) مخکینی تخريج دي وکل شي. (ژبارن)

(٣) خسوک چسي کله خيل د خوب خای ته راشي او آيت الکرسى ووايي، نو د الله له طرفه به يو

ساتونکی ورته مقرر شي، او شيطان به ورته نه نژدې کيږي تر خو چي سهار شي.

بخاري (فتح الباري ٤/٤٧٨).

✽ ترجمه يې مخكې شویده. [٧٠ نېر ذكر دي و كل شي]

١٠١-٣- ﴿أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ
وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا يُفَرِّقُ بَيْنَ
أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ
* لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا
اَكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا
طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفُرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: ٢٨٥-٢٨٦] ^(١).

✽ پيغمبر ﷺ په هغه څه چې ده ته له خپل پروردگار څخه را
نازل شوي دي يقين او باور كړي، او مومنانو هم (په هغه يقين
كړي)، او ټولو ايمان راوړ په الله، او د هغه په ملائكو، او د هغه په
كتابونو، او د هغه په پيغمبرانو، (پداسي حال كې چې ټول وايي): د
(الله) د پيغمبرانو د هيڅ يو په مينځ كې فرق* نه كوو، او (همدارنگه
پيغمبر او مومنان) وايي: مونږ (د الله حكم) واوریده، او (د هغه)
اطاعت* مو وكړ، اې پروردگاره! ستا بڅښنه غواړو، او تا ته (د

(١) چا چې دا دوه آيت د شپې ولوستل، نو هغه ورته كافي ده.

بخاري (فتح الباري ٩/٩٤)، مسلم ١/٥٥٤.

ټولو مخلوقاتو) بيا در تگ دی.

الله هیڅ څوک د قدرت او طاقت نه زیات نه مکلف کوي، کوم (نیک) کار چې یې کړی د هغه (ثواب) همده لره دی، او کوم (بد) کار چې یې کړی د هغه (عذاب) پر همده باندي دی، ای زمونږ پروردگاره! مونږ (په گناه) مه نیسه کله چې (ستا حکم) هیر کړو، او یا په خطا سره (گناه وکړو)، ای پروردگاره! او مه ایږده پر مونږ باندي دروند بار، لکه څنگه چې دي زمونږ نه مخکي کسانو باندي ایښی وو، ای پروردگاره! او مه ایږده پر مونږ باندي هغه بار چې مونږ یې هیڅ طاقت نلرو، او زمونږ د (گناهونه) نه تیر شه، او مونږ ته بخښنه وکړه، او پر مونږ رحم وکړه، ته زمونږ مددگار یې، نو ته مونږ پر کافر قوم بریالي* کړې.

۱۰۲-۴- (۱) «بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي وَبِكَ أَرْفَعُهُ،
إِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ
بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ» (۲)

(۱) (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چې له تاسو نه یو له خپل بستر نه پاڅیږي* او بیا ورته بیرته راشي، نو د خادر په پلو دي هغه درې ځلي راتک وهي، او بیا دي بسم الله پري ووايي، څکه هغه نه پوهیږي چې د هغه ځای ته له هغه نه وروسته څه راغلي دي، او چې کله ځملي* نو بیا دي ووايي: ... باقي حدیث.

(۲) بخاري ۱۱/۱۲۶، مسلم ۴/۲۰۸۴.

❁ الهي! ستا په نوم سره مي خپله ډډه ولگوله، او ستا (په نوم سره بي) بيرته را پورته کوم، که دي زما روح قبض کړ، نو رحم پر* وکړه، او که دي بيرته را وليږه^(۱)، نو ساتنه يې وکړه، په هغه څه سره چې د خپلو نیکو بندگانو (ساتنه* کوي).

۱۰۳-۵- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَهَا فَاعْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»^(۲).

❁ الهي! په رښتيا سره تا زما روح پيدا کړی، او ته يې مړ کوي، او تا لره يې مړگ او ژوند دی، که دي ژوند ورکړ نو حفاظت يې وکړې، او که دي مړ کړ، نو بخښنه ورته وکړې، الهي! زه درنه د روغتيا سوال کوم.

۱۰۴-۶- «اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ»^(۳)

[ثلاث مرات] ^(۴).

❁ الهي! ستا له عذاب نه مي وساتي په کومه ورځ چې خپل

(۱) يعني: زما روح دي قبض نه کړ، او دوباره دي راويښ کړم. (ژباړن)

(۲) مسلم ۲۰۷۳/۴، احمد په خپل لفظ سره ۷۹/۲.

(۳) يغمبر ﷺ کله چې به ووده کيده، خپل ښی لاس به يې تر بارخو* لاندي ايښوده، او بيا به يې داسي ويل: ... باقي حديث.

(۴) ابو داود بلفظه ۳۱۱/۴، صحيح الترمذي ۱۴۳/۳.

بندگان بيا ژوندي كوي. [درې خله]

١٠٥-٧- «بِسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وَأَحْيَا»^(١).

❁ الهي! ستا په نوم سره مرم، او ژوندى كيرم.

١٠٦-٨- «سُبْحَانَ اللَّهِ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٢).

❁ پاک دى الله ﷻ. [درې دیرش خله]

«الْحَمْدُ لِلَّهِ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٣).

❁ ټوله غوره ستاينه الله لره ده. [درې دیرش خله]

«اللَّهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين]^(٤).

❁ الله ډیر لوی دى. [درې دیرش خله]

١٠٧-٩- «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ

الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنزِلَ

الْتَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ

أَخَذْتَ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٢٠٨٣/٤.

(٢) څوک چې دا اذکار د خوب ځای ته د راتگ په وخت کې ووايي، نو دا هغه لره د يو خادم نه هم غوره دي.

بخاري (فتح الباري ٧/٧١)، مسلم ٢٠٩١/٤.

(٣) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(٤) مخکينی تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ
 الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، أَقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ
 الْفَقْرِ»^(١).

❁ الهي! د اوو آسمانونو پروردگاره! د لوی عرش پروردگاره!
 زمونږ پروردگاره! او د هر شي* پروردگاره! د دانې* او زني* چوونکيه!
 د تورات او انجيل او فرقان نازلونکيه! پناه غواړم په تا سره د هر هغه
 شي* له شر نه چې تندي* يې تا نيولی دی^(٢)، الهي! ته اول يې، له تا نه
 مخکې څه نشته، او ته آخر يې، له تا نه وروسته څه نشته، او ته (په يقيني
 دلالتو سره) بنکاره يې، له تا نه بل زيات بنکاره نشته، او ته (د ذات په
 لحاظ) له (نورو نه) پټ يې، او له تا نه هيڅ شي پټ نه دی^(٣)، له مونږ نه
 قرض ليري کړې، او له فقر نه مو (وساتي)، شتمن (مو) کړې.

۱۰۸-۱۰۹- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَّأَنَا
 وَآوَأَنَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي»^(٤).

(١) مسلم ٢٠٨٤/٤.

(٢) يعني: ستا په قبضه او قدرت کې دی. (ژباړن)

(٣) اخيرنی. څلور جملي د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويدي، نه د الفاظ په لحاظ.

تحفة الأحوذی بشرح جامع الترمذی ٣٣٢٢ نمبر حديث، عون المعبود شرح سنن أبي داود

٤٣٩٢ نمبر حديث دي وکل شي. (ژباړن)

(٤) مسلم ٢٠٨٥/٤.

❁ توله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي مونږ ته يې خوراک* او
 خبناک* راکړي، او له شر نه يې ساتلي يو، او مونږ ته يې د اوسيدو*
 خای راکړي، خومره ډير خلک داسي شته چي دوی لره د شر نه
 ساتونکي، او د اوسيدو خای ورکونکي نشته.

۱۰۹-۱۱- «اللَّهُمَّ عَالَمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه، وَأَنْ
 أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ»^(۱).

❁ ترجمه يې مخکي شويده. [۸۵ نمر ذکر دي وکلم شي]

۱۱۰-۱۲- ﴿الم﴾ السجده سورت، او د ملک سورت (تَبَارَكَ)

به وايي^(۲).

۱۱۱-۱۳- «اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ
 أَمْرِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ،
 رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنجَأَ مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ

(۱) ابو داود ۳۱۷/۴، صحيح الترمذي ۱۴۲/۳.

(۲) ترمذي، نسائي، صحيح الجامع ۲۵۵/۴.

(۳) کله چسې د خوب کرلو اراده وکړې نو د لمنځه د اوداسه په شان اودس وکړه، او بيا پر بني
 اړخ* بربوزه*، او داسي ووايه: ... الحديث.

بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»^(۱).

❁ الهي! ما خپل ځان تا ته تسليم كړ، او خپل كار مي تا ته وسپاره*، او خپل مخ مي تا ته وگرځاوه*، او خپله شا مي تا ته تكيه كړه^(۲)، پداسي حال كې چې ستا له عذاب نه ډار لرم، او ستا ورحمت ته اميد لرم، بيله تا نه بل هيڅ د نجات او پناه ځای نشته، ايمان مي راوړ ستا پر هغه كتاب چې تا نازل كړی، او ستا پر هغه پيغمبر چې تا (مونږ ته) استولی دی.

۳۹- په خوب كې له يوې ډډې* نه بلي ډډې ته اوبتلو دعا

۱۱۲- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ»^(۳).

❁ بيله يو او غالب الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، د آسمانونو او ځمكې او د هغو په مينځ كې مخلوقاتو پروردگار دی، د زور او غلبي څښتن دی، بخښونكی دی.

(۱) پيغمبر ﷺ هغه چا ته چې دا اذكار يې وويل داسي وفرمايل: كه چيري مړ شي، نو مسلمان به مړ شي.

بخاري (فتح الباري ۱۱۳/۱۱)، مسلم ۲۰۸۱/۴.

(۲) يعنې ټوله تكيه او اعتماد مي پر تا دی. (ژباړن)

(۳) دا دوعا به هغه وخت وايي چې په شپه كې له يوه اړخ* نه بل اړخ ته واوړي.

حاکم ۵۴۰/۱ صحيح كړی، او ذهبي موافقه ورسره كړېده، نسائي په «عمل اليوم والليلة» كې، او ابن السني روايت كړېدی، صحيح الجامع ۲۱۳/۴.

۳۰- په خوب کي د نا آرامۍ او له ويري سره

مخامخ کيدلو دعا

۱۱۳- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ
وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضُرُونَ»^(۱).

☉ زه پناه غواړم د الله په بشپړه* کلام سره د هغه له غضب او
عذاب نه، او د هغه د بندګانو له شر نه، او د شيطانانو له وسوسو نه،
او لدې نه چې (شيطانان) ما ته راشي^(۲).

۳۱- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دي

۱۱۴-۱- دري ځلي به له چېي خوا نه لارې توکي^(۳).

۲- دري ځلي به له شيطان نه، او د هغه څه له شر نه چې په خوب

کي يې ليدلي دي په الله سره پناه غواړي^(۴).

۳- خپل خوب به چاته نه وايي^(۵).

۴- پر کوم اړخ* چې ويده وي له هغه نه به بل اړخ ته واوړي^(۶).

(۱) ابو داود ۱۲/۴، صحيح الترمذي ۱۷۱/۳.

(۲) يعنې ماته په مانځه کي يا د قرآن په تلاوت او بل عبادت کي راشي، او فکر مي بلي خوا ته

واوړي. (زيارت)

(۳) مسلم ۱۷۷۲/۴.

(۴) مسلم ۱۷۷۲/۴، ۱۷۷۳.

(۵) مسلم ۱۷۷۲/۴.

(۶) مسلم ۱۷۷۳/۴.

۵- که وغواړي نو پورته دي شي او لمونځ* دي وکړي^(۱).

۲۳- د وترو د قنوت دعا

۱۱۶-۱- «اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أُعْطِيتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا يُقْضَىٰ عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَدُلُّ مَنْ وَاَلَيْتَ، [وَلَا يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ»^(۲).

❁ الهي! د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته هدایت کړې، ما ته هم هدایت وکړه، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته عافیت ورکړې ما ته هم عافیت راکړې، ما هم له شر نه وساته، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا محفوظ کړې، ما هم محفوظ کړه، او څه چې دي راکړې، په هغه کې راته برکت واچوه، او څه چې تا فیصله کړې د هغه د شر نه مي وساته، ځکه همدا ته فیصله کونکی یې، او ستا د حکم څوک دفع کونکی نشته^(۳)، په رښتیا سره چې ته له چا سره دوستي وکړې، هغه به خوار نشي، او له چا سره چې دښمني وکړې،

(۱) مسلم ۱۷۷۳/۴.

(۲) څلورو اصحاب السنن، احمد، دارمي، حاکم، او بیهقي روایت کړیدی، او د مربع قوسونو تر مینځ عبارت د بیهقي دی، صحیح الترمذي ۱/۱۴۴، صحیح ابن ماجه ۱/۱۹۴، ارواء الغلیل د البانی لیکنه ۲/۱۷۲.

(۳) دا جمله د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شویده. (ژباړن)

حصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

هغه به عزتمند نشي، ته مبارک ذات يې، او د لويې خښتن يې ای زمونږ پروردگار.

۱۱۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ»^(۱).

❁ الهي زه ستا په رضا سره ستا له غضب* نه پناه غواړم، او ستا په معافي سره ستا له عذاب* نه پناه غواړم، او له تا نه په تا سره پناه غواړم^(۲)، ستا (د شان سره لائقه) ثنا* نشم ويلای، ته هماغسې يې چي څنگه تا خپل ځان ستايلی دی.

۱۱۸-۳- اللَّهُمَّ يَا كَ نَعْبُدُ، وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ، وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفَدُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ، وَنَخْشَى عَذَابَكَ، إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِينَ مُلْحَقٌ. اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ، وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، وَلَا نَكْفُرُكَ، وَتُؤْمِنُ بِكَ، وَتَخْضَعُ لَكَ، وَتَخْلَعُ مَنْ يَكْفُرُكَ»^(۳).

(۱) څلورو اصحاب السنن او احمد روايت كړيدى، صحيح الترمذي ۱۸۰/۳، صحيح ابن ماجه

۱۹۴/۱، ارواء الغليل ۱۷۵/۲.

(۲) له الله جلالة نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جمالي صفاتو لکه غضب، قهر،

جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي. (زبان)

(۳) بيهقي په «السنن الكبرى» ۲/۲۱۱ كې روايت كړى، او اسناد يې صحيح بللى دى، او الباني

❁ الهي! خاص ستا عبادت کوو، او خاص تا ته لمونځ او سجده کوو، او خاص تا ته در دانگو* او گړندي* درځو، ستا د رحمت امید* لرو، او ستا له عذاب نه ویرېږو، په رښتیا سره چي ستا عذاب کفارو ته ورکړه شوی دی، الهي! مونږ له تا نه مدد غواړو، او له تا نه بخښنه* غواړو، او ستا غوره ستاینه کوو، او ستا نا شکري نکوو، او پر تا ایمان لرو، او تا ته عاجزي کوو، او له هغه چا نه ليري خو چي ستا نا شکري کوي.

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر

۱۱۹- «سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ» [ثلاث مرات والثالثة يجهرُ بها، ويمدُّ بها صوته، يقول: [«رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»]^(۱).
❁ پاكي ده (د كائناتو) ټولواک لره پوره پاكي.

[دا به دري ځلي وايي، او په دريم ځل به په لوړ او اورده آواز سره دا وايي:]

د ملائکو او جبرائیل پروردگار.

۳۴- د پریشاني او غم (لري کولو) دعا

۱۲۰-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أُمَّتِكَ،

په ارواء الغليل ۱۷۰/۲ کې وايي: او دا اسناد صحيح دی، او هغه پر عمر باندې موقوف دی.
(۱) نسائي ۲۴۴/۳، دارقطني او نسورو روايت کېږدي، او د مربع قوسونو مينځ کې عبارت د دارقطني ۳۱/۲ زيات د دی، او اسناد يې صحيح دی، زاد المعاد د شعب الأرنؤوط او عبد القادر الأرنؤوط تحقيق ۳۳۷/۱.

نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ، أَسْأَلُكَ
بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سُمِّيَتْ بِهِ نَفْسُكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ
عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ،
أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَيْعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي،
وَذَهَابَ هَمِّي»^(۱).

❁ الهي! زه ستا بنده، ستا د بنده زوی، ستا د مینخی* زوی یم، زما
تندی* ستا په لاس کی دی، ستا حکم پر ما جاری دی، ستا فیصله زما
په حق کی عادلانه* ده، ستا په هغه ټولو نومونو سره له تانه سوال کوم،
چی تا خپله خپل خان په هغه نومولی* دی، او یا دی په خپل کتاب کی
نازل کړیدی، او یا دی خپل مخلوق نه چا ته بنودی دی، او یا دی په
خپل غیبی علم کی له خان سره ساتلی دی، (پدی ټولو در نه سوال
کوم) چی ته قرآن زما د زړه پسرلی*، او د سینې روښنایی، او د غمونو
ورک کونکی، او د پریشانیو* ختمونکی وگرځوی.

۱۲۱-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ
وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدِّينِ وَغَلَبَةِ
الرِّجَالِ»^(۲).

(۱) احمد ۱/۳۹۱، او البانی هغه صحیح بللی دی.

(۲) بخاری ۷/۱۵۸، پیغمبر ﷺ به دا دعا ډیره وبله. بخاری (فتح الباری ۱۱/۱۷۳) دی وکل شی.

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم له پريشانۍ او غم نه، او له كمزورتيا (سستي) او لتۍ* نه، او بخيل توب* او بي زړه توب* نه، او د قرض له زياتيدو او د خلكو له غلبي موندلو نه.

۳۵- د بي قراري دعا

۱۲۲-۱- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»^(۱).

❁ بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې لوی او حلیم لرونکي دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې د لوی عرش خښتن دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چې د آسمانونو او ځمکې پروردگار دی، او د عزتمند عرش پروردگار دی.

۱۲۳-۲- «اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكُنْ لِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(۲).

❁ الهي! زه ستا د رحمت اميد لرم، نو زما نفس ته مي د سترگي د رپ* په اندازه هم مه پريږده، او زما کارونه ټول راته اصلاح کړې، بيله

(۱) بخاري ۱۵۴/۷، مسلم ۲۰۹۲.

(۲) ابو داود ۳۲۴/۴، احمد ۴۲/۵، او السباني په صحيح ابی داود ۹۵۹/۳ کې د هغه استناد صحيح بللی دی.

تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۲۴-۳- «لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ»^(۱).

☉ بيله تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پاک یې ته، په رښتیا سره زه له ظالمانو نه یم.

۱۲۵-۴- «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا»^(۲).

☉ الله الله زما پروردگار دی، له هغه سره هیڅ شی شریک نه بولم.

۲۶- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کیدو* دعا

۱۲۶-۱- «اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»^(۳).

☉ الهي! مونږ تا د دوی مقابلي ته ګرځوو، او په تا سره د دوی د شر نه پناه غواړو.

۱۲۷-۲- «اللَّهُمَّ أَنْتَ عَضِدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَجُولُ، وَبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أَقَاتِلُ»^(۴).

(۱) ترمذي ۵۲۹/۵، حاکم ۵۰۵/۱، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبی موافقه ورسره کړیده، صحیح الترمذي ۱۶۸/۳.

(۲) ابو داود ۸۷/۲، صحیح ابن ماجه ۳۳۵/۲.

(۳) ابو داود ۸۹/۲، حاکم ۱۴۲/۲، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبی ورسره موافقه کړیده.

(۴) ابو داود ۴۲/۳، ترمذي ۵۷۲/۵، صحیح الترمذي ۱۸۳/۳.

❁ الهي! ته زما مټ يې، او ته مې مددگار يې، ستا (په قلمرت) سره
 ګرځم راګرځم، او (په دښمن باندې) حمله کوم، او جنگېرم.
 ۱۲۸-۳ - «حَسْبُنَا وَنِعْمَ الْوَكِيلُ»^(۱).

❁ الله مونږ ته بس او کافي دی، او هغه ښه کار ساز دی.

۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ویري دعا

۱۲۹-۱ - «اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ
 الْعَظِيمِ، كُنْ لِي جَارًا مِنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ، وَأَحْزَابِهِ مِنْ خَلَاتِنِكَ،
 أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ، أَوْ يَطْعَى، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، وَلَا
 إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»^(۲).

❁ الهي، اې د اوو آسمانونو پروردګاره! او د لوی عرش
 پروردګاره! زما لپاره پناهګاه شې لدې نه چې فلانکې د فلانکې زوی،
 او د هغه ډلې -چې ستا د مخلوقاتو نه دي- پر ما زیاتي او تجاوز*
 وکړي، چا ته چې ته پناه ورکړې هغه غالبه دی، او ډیره لویه ده ستاینه
 ستا، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۳۰-۲ - «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَعَزُّ مِنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا، اللَّهُ أَعَزُّ

(۱) بخاري ۱۷۲/۵.

(۲) بخاري په «الأدب المفرد» ۷۰۷ نمبر حدیث کې روایت کړیدی، او الباني په «صحیح الأدب

المفرد» ۵۴۵ نمبر حدیث کې هغه صحیح بللی دی.

مَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، الْمُمْسِكُ
السَّمَوَاتِ السَّبْعِ أَنْ يَقَعْنَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، مِنْ شَرِّ عَبْدِكَ
فُلَانٍ، وَجُنُودِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَأَشْيَاعِهِ، مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، اللَّهُمَّ كُنْ لِي
جَارًا مِنْ شَرِّهِمْ، جَلِّ ثَنَاؤَكَ وَعَزِّ جَارِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَلَا إِلَهَ
غَيْرُكَ» [ثلاث مرات] (۱).

❁ الله ڊير لوی دی، الله له خپل ټول مخلوق نه زورور دی، الله له
هغه چا نه ډير زورور دی له کوم نه چي زه ويريم* او خطر احساسوم،
په هغه الله سره پناه غواړم کوم چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود*
نشته، او (هغه ذات) چي ټينگونکي داوو آسمانونو دی لدې نه چي بي
دده له اجازې او حکم نه پر ځمکه راولويږي، (پناه غواړم) ستا د
فلانکي بنده له شر نه، او د هغه له انسي او جني پيروانو او لښکرو نه،
اهي! د دوی له شر نه زما لپاره پناهگاه شي، او ډيره لويه ده ستاينه ستا،
او مبارک دی نوم ستا، او بيله تا نه د عبادت وړ* معبود* نشته.
[درې ځلي*]

۳۸- د بنهن ته بيرا* کول

۱۳۱- «اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعَ الْحِسَابِ، اهْزِمِ

(۱) بخاري «الأدب المفرد» ۷۰۸ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او الباني په «صحيح الأدب
المفرد» ۵۴۶ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

الأحزاب، اللهم اهزمهم وزلزلهم»^(۱).

❁ اهي! اي د ڪتاب نازلونڪيه! اي ژر* حساب ڪونڪيه! (د دنبنانن) ڊلو ته ماتي* ورڪري، اهي! ته ماتي* ورته ورڪري، او (ڄمڪه بي تر پنبو* لاندي) ولڙوي*.

۳۹- د ڪوم قوم نه چي ويره* لري، دا دعا به وايي

۱۳۲- «اللَّهُمَّ اكْفِيهِمْ بِمَا شِئْتَ»^(۲).

❁ اهي! ڄنگه چي ته غواري هماغسي مي د هغوي له شر نه

وساتي.

۴۰- ڄوڪ چي ايمان ڪي ٽڪ وڪري دهغه دعا

۱۳۳-۱- په الله سره به پناه غواري^(۳).

۲- ڪوم شي ڪي چي ڄي شڪ وي هغه ڪي به بيا فڪر* نڪوي^(۴).

۱۳۴-۳- يَقُولُ: «آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ»^(۵).

❁ او وائي به: پر الله او د هغه پر پيغمبرانن مي ايمان راوڙي دي.

۱۳۵-۴- يَقْرَأُ قَوْلَهُ تَعَالَى: ﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ

(۱) مسلم ۱۳۶۲/۳.

(۲) مسلم ۲۳۰۰/۴.

(۳) بخاري (فتح الباري ۳۳۶/۶)، مسلم ۱۲۰/۱.

(۴) بخاري (فتح الباري ۳۳۶/۶)، مسلم ۱۲۰/۱.

(۵) مسلم ۱۱۹۱-۱۲۰.

وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿الحديد: ۳﴾ (۱).

❁ دا آیت به وای: هغه (یعنی الله) اول دی، او آخر دی، او ظاهر دی، او باطن دی، او هغه په هر څه پوه* دی.

۴۱- دقرض اداء کولو دعا

۱۳۶-۱- «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ» (۲).

❁ الهي! ستا په حلالو مي ستا له حرامو وساتي، او ستا په فضل مي بيله تا نه بل چا نه بي نيازه* کړي.

۱۳۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرَّجَالِ» (۳).

❁ الهي! زه له پریشانی او غم نه، او له کمزورتیا (سستی) او لتی* نه، او بخیلی* او بی زړه توب* نه، او د قرض زیاتیدو او د خلکو له غلبې موندلو نه په تا سره پناه غواړم.

(۱) ابو داود ۳۲۹/۴، او البانی په صحیح ابی داود ۹۶۲/۳ کې د هغه اسناد حسن بللی دی.

(۲) ترمذی ۵۶۰/۵، صحیح الترمذی ۱۸۰/۳.

(۳) بخاری ۱۵۸/۷.

۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا

۱۳۸- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، وَاثْقُلْ عَلَى

يَسَارِكَ» [تلاوت]^(۱).

❁ له رټل شوي شيطان نه په الله سره پناه غواړم.

او بيا دې وچپ* طرف ته (لاړې) تف کړي. [درې ځلې]

۴۳- چا ته چي يو کار مشکل شي د هغه دعا

۱۳۹- «اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا، وَأَنْتَ تَجْعَلُ

الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا»^(۲).

❁ الهي! هيڅ آسان شی نشته، مگر هغه چې ته يې آسان کړې، او

ته چې وغواړې سخت او گران آسانوي.

۴۴- څوک چي گناه وکړي. هغه به داسي کوي

۱۴۰- داسي بنده به نه وي چې گناه وکړي، او بيا په بنه توگه*

اودس وکړي، او بيا پاڅيرې* دوه رکعته لمونځ* وکړي، او بيا له الله نه

بخښنه وغواړي، او الله ورته بخښنه او عفو ونکړي^(۳).

(۱) مسلم ۱۷۲۹/۴ له عثمان بن ابی العاص رضي الله عنه نه روايت کړيدی، او په هغه کې داسي راغلي دي: ما همداسي وکړه، نو الله جل جلاله هغه له ما نه ليرې کړه.

(۲) صحيح ابن حبان ۲۴۲۷ نمبر حديث (موارد)، ابن السني ۳۵۱ نمبر حديث، او حافظ وايي: دا حديث صحيح دی. او عبد القادر الأرنؤوط هم هغه د نووي د اذکارو په تحقيق ص ۱۰۶ کې هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۸۶/۲، ترمذي ۲۷۵/۲، او الباني په صحيح ابی داود ۲۸۳/۱ کې هغه صحيح بللی دی.

۴۵- د شیطان او د هغه د وسوسو د لیري کولو دعاګاني

۱۴۱- په الله ﷻ سره له شیطان نه پناه غوښتل^(۱).

۱۴۲- آذان کول^(۲).

۱۴۳- ذکر کول، او د قرآن تلاوت کول^(۳).

۴۶- کله چي يي د خوښي خلاف کار پيښ شي، او يا له کوم

کار نه عاجز شي، داسي به وايي

۱۴۴- «قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ»^(۴).

(۱) ابو داود ۲۰۶/۱، ترمذي، صحيح الترمذي ۷۷/۱، او د المؤمنون سورت، ۹۸-۹۹ آيتونه دي وکتل شي.

(۲) مسلم ۲۹۱/۱، بخاري ۱۵۱/۱.

(۳) (پيغمبر ﷺ فرمائي) خپلو کورونو څخه هديرې* مه جوړوي، شیطان له هغه کور نه تښتي چي په هغه کي د بقرې سورت ويل کيږي.

مسلم ۵۳۹/۱. او له هغو شيانو نه چي شیطان شرې* او ليري کوي يې د سهار او ماښام اذکار، د ووده کيلو او وينيلو اذکار، او کور او مسجد ته ننوتلو او له هغه نه وتلو اذکار، او نور شرعي اذکار لکه آيت الكرسي د خوب په وخت کي، د بقرې د سورت آخيري دوه آيتونه. او څوک چي «لا اله الا الله وحده لا شريك له، له الملك، وله الحمد، وهو على كل شيء قدير» سلسل ځلي ووايي، نو دا به په هغه ټوله ورځ کي دده لپاره له شیطان نه د ساتلو وسيله وي. او همدارنگه آذان هم شیطان شرې او لري کوي يې.

(۴) (پيغمبر ﷺ فرمائي) قوي مسلمان له کمزوري مسلمان نه الله ته زيات غوره* دی، او په دواړو کي خسر شته، په هغه څه حرص او کوښښ وکړه چي تاته ګټه لري، او له الله ﷻ نه مرسته وغواړه، او مه عاجزه کيږه، او که يو څه درته پيښ شي، نو داسي مه وايه: چي که داسي مي کړي وای، نو داسي به شوي وای، بلکه داسي ووايه: چي الله ﷻ (همدا زما) په تقليد کي ليکلي وه، او څه يي چي وغوښتل وي کړل، ځکه «لَوْ» (يعني: «که چيري» کلمه استعمالول

❁ الله (دا کار) په ازلي تقدير کي (همداسي) ليکلي وو، او څنگه چي يې وغوښتل هماغسي يې وکړل.

۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول. او د

هغې جواب

۱۴۵- «بَارَكَ اللهُ لَكَ فِي الْمَوْهُوبِ لَكَ، وَشَكَرْتَ الْوَاهِبَ، وَبَلَغَ أَشُدَّهُ، وَرَزَقْتَ بَرَّهُ»، ویردَ عَلَيْهِ الْمُهْنَأُ فَيَقُولُ: «بَارَكَ اللهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَزَاكَ اللهُ خَيْرًا، وَرَزَقَكَ اللهُ مِثْلَهُ، وَأَجْزَلَ ثَوَابِكَ»^(۱).

❁ الله دي ستا په درکړل شوي (ماشوم) کې برکت واچوي، او (د هغه) د ورکونکي شکر اداء کړې، او ماشوم دي خپل قوت او ځواني ته ورسېږي، او د هغه نيکي* دي په نصيب شه.

او د ماشوم مور او پلار به په جواب کې داسې وايي: الله دي تا ته برکت درکړي، او پر تا دي برکت کنښېږدي، او الله دي تا ته نيکه جزا (ثواب) درکړي، او همداسې ماشوم دي در په برخه* کړي، او ثواب دي تا ته زيات کړي.

او ويل) دشيطان کارونو ته لاره* خلاصوي*. مسلم ۲۰۵۲/۴.

(۱) الاذکار د نووي ليکنه ص ۳۴۹، صحيح الاذکار د سليم الهلاي ليکنه ۲/۷۱۳.

۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا

۱۴۶- كَان رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ يَقُولُ:
«أُعِيدُكُمْ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ
عَيْنٍ لَامَّةٍ»^(۱).

ﷺ رسول الله ﷺ به د حسن او حسين لپاره پناه غوښتله، او داسې
به يې ويل^(۲): ستاسو دواړو لپاره زه د الله په كامل كلام سره له هر
شيطان، او زهرناک (حيوان) نه، او له هري آفت او ضرر رسونکي
سترگي نه پناه غواړم.

۴۹- د بيمار د پوښتي په وخت هغه ته دعا

۱۴۷-۱- «لَا بَأْسَ، طَهَّرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»^(۳).

ﷺ څه پروا نشته، ان شاء الله (دا بيماري به ستا د گناهونو) د
پاکوالي سبب به وي.

۱۴۸-۲- «أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ

يَشْفِيكَ» [سبع مرات]^(۴).

(۱) بخاري ۱۱۹/۴، له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت كړيدی.

(۲) يعنې د هغوی د حفاظت لپاره به يې دا دعا كوله. (زبان)

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۰/۱۱۸).

(۴) (يعقوب فرماني) داسې مريض به نه وي چې اجل يې نه وي راغلی، او يو مسلمان بنده يې

پوښتي ته راشي او دا (پورتنی) دعا اووه ځلي ووايي، مگر دا چې روغ به شي.

ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ۲/۲۱۰، صحيح الجامع ۵/۱۸۰.

❁ له هغه لوی او عظمت والا الله نه سوال کوم چې د لوی عرش

څښتن دی، چې تالره شفا او روغتیا درکړي. [اوده خلی]

۵۰- د بیمار * د پوښتي کولو فضیلت

۱۴۹- قال ﷺ: «إِذَا عَادَ الرَّجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خِرَافَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسَ، فَإِذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإِنْ كَانَ غُدُوَّةً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ»^(۱).

❁ پیغمبر ﷺ فرمایي: کله چې یو سړی د خپل (بیمار) مسلمان

ورور پوښتي ته ورځي، نو دی د جنت په میوو کې روان وي تر څو چې کښيني*، کله چې کښيني نو په رحمت کې پټ شي، که (دا وخت) سهار* وي نو اويا زره ملائکي* به ده ته دعا کوي، تر څو چې ماښام* کېږي، او که (دا وخت) ماښام وي، نو اويا زره ملائکي به ده ته دعا کوي تر څو چې سهار کېږي.

۵۱- د ژوند نه نا امیده بیمار * دعا

۱۵۰-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ

(۱) ترمذي، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ۲۴۴/۱، صحيح الترمذي ۲۸۶/۱، او احمد

شاکر هغه صحيح بللی دی.

الأعلى»^(۱)

❁ الهي! ما ته بخبننه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او د لوړ مقام والا پیغمبرانو سره می یو خای کړې.

۱۵۱-۲- جَعَلَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ مَوْتِهِ يُدْخِلُ يَدَيْهِ فِي الْمَاءِ فَيَمْسَحُ بِهِمَا وَجْهَهُ وَيَقُولُ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، إِنَّ لِلْمَوْتِ لَسَكْرَاتٍ»^(۲).

❁ پیغمبر ﷺ د خپل مرګ په وخت کې خپل لاسونه په اوبو کې وهل او بیا به یې خپل مخ په هغه مسه* کاوه، او ویل به یې: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، په رښتیا سره چې مرګ ډیرې سختی لري.

۱۵۲-۳- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۳).

(۱) بخاري ۱۰/۷، مسلم ۱۸۹۳/۴.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۴۴/۸) او په هغه کې د مسواک ذکر هم شوی دی.

(۳) ترمذي، ابن ماجه، او الباني هغه صحیح بللی دی، صحیح الترمذي ۱۵۲/۳، صحیح ابن ماجه

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، الله ډير لوی دی، بيله يو الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی، بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی، شريك نلري، بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه لره ټولواکي ده، هغه لره پوره غوره ستاينه ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، او نشته طاقت او قوت (د ګناه نه د ساتلو * او د نيکيو د کولو) د يو الله په مدد او توفيق سره.

٥٢- ځنګدن * حالت کي سړي ته يادونه

١٥٣- (پيغمبر ﷺ فرمايي) د چا چې آخري خبره «لا إله إلا الله» وي، نو جنت ته به داخل شي^(١).

٥٣- چا ته چي مصيبت رسيدلى وي. د هغه دعا

١٥٤- «إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ اجْرُنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلَفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا»^(٢).

❁ بي شکه چې مونږ الله لره يو، او هغه ته ورتلونکي يو، اې الله ما ته زما په مصيبت کي اجر راکړې، او د هغه په بدل کي ما ته له هغه نه ښه راکړې.

(١) ابو داود ٣/١٩٠، صحيح الجامع ٥/٤٣٢.

(٢) مسلم ٢/٦٣٢.

۵۴- د مري سترگي بندولو په وخت دعا

۱۵۵- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ (باسمه) وَاَرْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقَبِهِ فِي الْعَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَاْفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ»^(۱).

✽ اې الله! و فلانکسي (نوم به يې واخلي) ته بخښنه وکړې او د هدايت شويو کسانو په جمله کي يې درجه لوړه کړې، او د هغه باز مانده گانو لپاره له هغه نه وروسته سرپرست اوسي، او مونږ او ده ته بخښنه وکړې اې د مخلوقاتو پروردگاره! او قبر يې ورته پراخ، او روښانه* کړې.

۵۵- مري ته په جنازه کي دعا

۱۵۶-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَاَرْحَمَهُ وَعَافِهِ وَاغْفِرْ عَنْهُ، وَاَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَاَوْسِعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالتَّلْحِجِ وَالتَّبَرْدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَاَبْدَلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَاَهْلًا خَيْرًا مِنْ اَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ، وَاَدْخُلْهُ الْجَنَّةَ، وَاَعِزَّهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وَعَذَابِ النَّارِ]»^(۲).

✽ اې الله! ده ته بخښنه وکړې او رحم پر* وکړې، او عافيت

(۱) مسلم ۲/۶۳۴.

(۲) مسلم ۲/۶۶۳.

ورله ورکړې، او عفوه ورته وکړې، او غوره میلستیا یې وکړې، او د داخلیدو ځای یې پراخه کړې، او په ابو او واوره او بلی سره یې وویښخې، او له گناهونو نه یې داسې پاک کړې لکه څنگه چې دې سپینه جامه له خړو* نه پاکه کړیده، او (د دنیا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه یې غوره کورنۍ، او له ښځې نه یې غوره ښځه ورکړې، او جنت ته یې داخل کړې، او د قبر له عذاب او د دوزخ له عذاب نه یې وساتې.

۱۵۷-۲- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَيَّ الْإِسْلَامَ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَيَّ الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ»^(۱).

⊙ ای الله، زمونږ ژوندي ته، او مړي ته، او حاضر ته، او غائب ته، او واړه ته، او لوی ته، او نر ته، او ښځې ته بخښنه وکړې، ای الله! له مونږ نه چې چا ته ژوند ورکړي، نو د اسلام سره ژوند ورکړه، او له مونږ نه چې چا ته مرگ راولي، نو له ایمان سره یې مړ کړې، ای الله! د دې مړي له اجر نه مو مه محرومه وې، او له هغه نه وروسته مو مه

(۱) ابن ماجه ۱/۴۸۰، احمد ۲/۳۶۸، صحیح ابن ماجه ۱/۲۵۱.

کمره* کوی.

۱۵۸-۳- «اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانًا بِنَ فُلَانٍ فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جَوَارِكَ، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاعْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»^(۱).

❁ ای الله! په رښتیا سره فلانکی د فلانکی زوی ستا په حفظ او ستا په پناه کې دی، نو د قبر له آزمایش نه، او د دوزخ* له عذاب نه یې وساتې، او ته د وفا او پیمان څښتن* یې، نو هغه ته بخښنه وکړې، او رحم پر* وکړې، بیشکه ته بخښونکی یې حده مهربان یې.

۱۵۹-۴- «اللَّهُمَّ عَبْدُكَ، وَأَبْنُ أُمَّتِكَ، احْتِاجُ إِلَى رَحْمَتِكَ، وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ، إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي حَسَنَاتِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ»^(۲).

❁ الهي! ستا بنده، او ستا د مینځي* زوی دی، ستا رحمت ته محتاج دی، او ته ده ته عذاب ورکولو نه یې نیازه* یې، که نیک عمله وي نو نیکۍ یې نورې هم زیاتې کړې، او که گنهگاره وي نو عفو ورته وکړې.

(۱) ابن ماجه، صحیح ابن ماجه ۲۵۱/۱، ابو داود ۲۱۱/۳.

(۲) حاکم ۳۵۹/۱، او هغه یې صحیح بللی، او ذهبی ورسره موافقه کړیده، احکام الجنائز د البانی

لیکه ص ۱۲۵.

۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا

۱۶۰-۱- «اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»^(۱).

❁ الهي! د قبر له عذاب نه یې وساتي.

[وإن قال] «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لوالديه، وَشَفِيعًا مُجَابًا، اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهُمَا وَأَعْظِمْ بِهِ أَجُورَهُمَا، وَأَلْحَقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كِفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ، وَأَبْدَلْهُ، دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأَسْلَافِنَا، وَأَفْرَاطِنَا، وَمَنْ سَبَقَنَا بِالْإِيمَانِ» [فحسَن]^(۲).

[او که دا دعا ووايي نو بهتره به وي:]

هي! ته يې د خپل مور او پلار لپاره مخکښ* او ذخيره، او د قبول شوي شفاعت خاوند وگرځوي، الهي! د ده په ذريعه يې د مور او پلار (د اعمالو) تلي* درنې کړې، او اجر ونه يې زيات کړې، او له نيکو

(۱) سعيد بن المسيب وايي: په ابو هريره پسي مي پر يوه ماشوم باندي (د جنازې) لمنځ وگر، چې

هيڅ ځانه يې نه وه کړې، او وامي وریده چې ويل يې... باقي حديث.

مالک په موطن ۲۸۸/۱ کې، ابن ابي شيبه په مصنف ۲۱۷/۳، او بيهقي ۹/۴ روايت کړېدی، او شعيب الأرنؤوط د شرح السنة للبخاري په تحقيق ۳۵۷/۵ کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(۲) المغني د ابن قدامه ۴۱۶/۳، الدروس المهمة لعامة الأمة د علامه عبد العزيز بن باز رحمت الله عليه ليکنه ص ۱۵.

مسلمانانو سره يې يو ځای کړې، او د ابراهيم عليه السلام په ضمانت کي يې وگرځوي، او په خپل رحمت سره يې د دوزخ له عذاب نه وساتي، او (د دنيا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه يې غوره کورنۍ ورکړې، الهي! و هغو کسانو ته بخښنه وکړې چې له مونږ نه مخکي تللي دي، او کوم چې له مونږ نه مخکي مومنان تير شوي دي.

۱۶۱-۲- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا، وَسَلَفًا، وَأَجْرًا»^(۱).

❁ الهي! ته يې زموږ لپاره مخکښ*، او اجر (جوړونکی) وگرځوي.

۵۷- د تعزيت دعا

۱۶۲- «إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ، وَكُلَّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ»^(۲).
 [وإن قال] «أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ، وَأَحْسَنَ عَزَاءَكَ، وَغَفَرَ لِمَيِّتِكَ» [فحسن]^(۳).

(۱) حسن (بصري) به پر ماشوم د فاتحې سورت لوست، او ويل به يې: ... باقي حديث.

بغوي په شرح السنة ۳۵۷/۵ كي، عبد الرزاق په مصنف كي په ۶۵۸۸ نمبر حديث كي، او بخاري په كتاب الجنائز كي مُعلق روايت كړيدى، ۶۵ باب قراءة فاتحة الكتاب على الجنائز ۱۱۳/۲.

(۲) بخاري ۸۰/۲، مسلم ۶۳۶/۲.

(۳) الاذكار د نووي ليكنه ص ۱۲۶.

❁ الله لره دي څه چې يې واخيستل، او هغه لره دي څه چې ورکوي، او هر څه دده په نزد تر ټاکلي* نيتي* پوري دي... او بنايي چې صبر وکړې او (له الله ﷻ) نه ثواب وغواړې.

[او که دا ووايي نو بهتره به وي:]

الله دي تالره لوی اجر درکړي، او تالره دي ښه تسلي درکړي، او ستا مړي ته دي بخښنه وکړي.

۵۸- د مړي بنخولو وخت کي دعا

۱۶۳- «بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»^(۱).

❁ د الله په نوم سره، او د پیغمبر ﷺ په سنت سره (بې بنخوو).

۵۹- د مړي بنخولو* وروسته دعا

۱۶۴- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ تَبِّتْهُ»^(۲).

❁ الهي! هغه ته بخښنه وکړې، الهي! ته يې (په سوال و جواب کي)

ثابت قدمه لرې.

(۱) ابو داود ۳/۳۱۴ په صحيح سند سره، او احمد په دي لفظ سره: «بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ» په صحيح سند روايت کړيدی.

(۲) پیغمبر ﷺ به چې کله د مړي له بنخولو نه فارغ شو، نو په قبر به يې ودرید، او ويل به يې: خپل ورور ته (له الله نه) بخښنه وغواړی، او د هغه لپاره (په سوال و جواب کي) د ثابت قلمي دعا وکړی، ځکه له هغه نه همدا اوس پوښته کيږي.

ابو داود ۳/۳۱۵، حاکم ۱/۳۷۰، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

۶۰- د قبرونو د زیارت کولو دعا

۱۶۵- «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَاحِقُونَ، أُوَيَّرِحَمَ اللَّهُ
الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ»^(۱).

❁ ای ددې ځایونو اوسیدونکو مومنانو او مسلمانانو! پر تاسو دي
سلام وي، او ان شاء الله مونږ هم په تاسو پسې يو، او الله ﷻ دي
زمونږ په مخکینو او وروستیو رحم وکړي، زه ځان لره او تاسو لره له
الله ﷻ نه عافیت غواړم.

۶۱- د باد (سیلی) اوتلو په وخت دعا

۱۶۶-۱- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّهَا»^(۲).

❁ الهي! له تانه د دې (باد) د خیر سوال کوم، او له شر نه یې په
تاسره پناه غواړم.

۱۶۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ
مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا

(۱) مسلم ۶۷۱/۲، ابن ماجه په پورتنی الفاظو سره ۴۹۴/۱ له بریده څخه نه روایت کړیدی، او د

مربع قوسونو په مینځ کې عبارت د مسلم ۶۷۱/۲ روایت دی له عاتشه رضی الله عنها نه.

(۲) ابو داود ۳۲۶/۴، ابن ماجه ۱۲۲۸/۲، صحیح ابن ماجه ۳۰۵/۲.

أُرْسِلَتْ بِهِ»^(۱).

❁ الهي! زه له تانه د دې (باد) د خیر سوال کوم، او د هغه څه د خیر سوال در نه کوم چې په هغه کې دی، او کوم خیر چې له ځان سره یې راوړی دی، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه څه له شر نه چې په هغه کې دی، او له هغه شر نه چې له ځان سره یې راوړی دی.

۶۲- د تالندي * دعا

۱۶۸- «سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ»^(۲).

❁ پاک دی هغه ذات چې تالنده* او ملائکي د هغه له ویري نه د هغه حمد او ثنا او تسبیح وايي.

۶۳- د استسقاء* لپاره څو دعاګانې

۱-۱۶۹- «اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيئًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ»^(۳).

(۱) مسلم ۶۱۶/۲، بخاري ۷۶/۴.

(۲) عبد الله بن الزبير رضي الله عنه چې به کله د تالندي* آواز واوریده، نو خبري به یې بندي کړې، او ویل به یې: ... باقی حدیث.

موطا ۹۹۲/۲، او البانی وایي: (ددې حدیث) اسناد صحیح او موقوف دی.

(۳) ابو داود ۳۰۳/۱، او البانی په صحیح ابی داود ۲۱۶/۱ کې هغه صحیح بللی دی.

❁ الهي! پر مونڙ باران وه وروڀ، نجات ورکونکی، مزه دار،
وابنه شنه کونکی، فائده رسونکی، ضرر نه رسونکی، ژر کيدونکی، نه
خناييدونکی.

۱۷۰-۲- «اللَّهُمَّ أَغْنِنَا اللَّهُمَّ أَغْنِنَا اللَّهُمَّ أَغْنِنَا»^(۱).

❁ هي! پر مونڙ باران وه وروڀ، هي! پر مونڙ باران وه وروڀ،
هي! پر مونڙ باران وه وروڀ.

۱۷۱-۳- «اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ، وَبَهَائِمَكَ، وَأَنْشُرْ
رَحْمَتَكَ، وَأَخِي بَلَدَكَ الْمَيِّتَ»^(۲).

❁ هي! خپل بنده ګان، او خپل څاروي* څرږوب کړه، او خپل
رحمت خپور کړه، او خپل مړ ښار ژوندي کړه.

۶۴- د باران اوريدو په وخت کي دعا

۱۷۲- «اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا»^(۳).

❁ هي! د خير او فائدي باران (بې کړې).

۶۵- د باران اوريدو وروسته دعا

۱۷۳- «مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ»^(۴).

(۱) بخاري ۲۲۴/۱، مسلم ۶۱۳/۲.

(۲) ابو داود ۳۰۵/۱، او الباني په صحيح ابی داود ۲۱۸/۱ هغه حسن بللی دی.

(۳) بخاري (فتح الباري ۵۱۸/۲).

(۴) بخاري ۲۰۵/۱، مسلم ۸۳/۱.

❁ د الله ﷻ په فضل او رحمت سره پر مونږ باران وه وريد.

۶۶- د آسمان شين كيدو دعا

۱۷۴- «اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْأَكَامِ وَالظَّرَابِ وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ»^(۱).

❁ الهي! زمونږ په شاوخوا (بې وه وروه)، او نه پر مونږ باندي، الهي! پر غرو رغونو او د خوړونو په مينخونو، او د ونو شنه كيدلو ځايونو كي بې وه وروه.

۶۷- د نوي مياشتي ليدو دعا

۱۷۵- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ، وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، رَبَّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»^(۲).

❁ الله ﷻ ډير لوی دی، الهي! ته دغه (نوې مياشت) پر مونږ باندي راوخيږوه، له امن او ايمان سره، او له سلامتيا او اسلام سره، او له توفيق سره وهغه څه ته چې ته بې خوښوې.

(اې مياشتي!) زمونږ او ستا پروردگار الله دی.

۶۸- د روژه ماتي په وخت كي دعا

۱۷۶-۱- «ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتْ العُرُوقُ، وَتَبَّتْ الأَجْرُ»

(۱) بخاري ۱/۲۲۴، مسلم ۲/۶۱۴.

(۲) ترمذي ۵/۵۰۴، دارمي په خپلو الفاظو سره ۱/۳۳۶، صحيح الترمذي ۳/۱۵۷.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ»^(١).

✽ تنده ولاړه*، او رڼونه لاندې* شول، او که الله ﷻ وغواړي اجر حاصل شوی دی.

۱۷۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي»^(٢).

✽ الهي! زه ستا په هغه رحمت سره چې هر څه ته رسيدونکي دی، له تانه سوال کوم چې ماته بخښنه وکړي.

۶۹- د پوښی خوړلو نه مخکي دعا

۱۷۸-۱- (يغمبر ﷺ فرمائي) کله چې له تاسو نه څوک

خوراک کوي، نو «بِسْمِ اللَّهِ» دي ووايي، او که يې په (د خوراک) په اول کي (بسم الله) هير شول، نو داسي دي ووايي: «بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ» يعني: په اول او آخر کي د الله ﷻ په نامه (سره خوراک کوم)^(٣).

۱۷۹-۲- «مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَّعَامَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا

(١) ابو داود ٣٠٦٢/٢ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ٢٠٩/٤.

(٢) ابن ماجه ٥٥٧/١، له عبد الله بن عمرو ؓ، د دعاگانو نه يې روايت کړيدی، او حافظ د الاذکار په تخريج کي هغه حسن بللی دی، شرح الاذکار ٣٤٢/٤.

(٣) ابو داود ٣٤٧/٣، ترمذي ٢٨٨/٤، صحيح الترمذي ١٦٧/٢.

فِيهِ، وَأَطْعَمَنَا خَيْرًا مِنْهُ، وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ لَبَنًا فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَزِدْنَا مِنْهُ»^(۱).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايي) چا ته چې الله ﷻ خواره ورکړي^(۲)، نو داسې به وايي: الهي! مونږ ته پدې (خوارو) کې برکت واچوې، او له هغه نه ښه (خواره) راکړې.

او په چا چې الله ﷻ شودې* وځښي*، نو داسې به وايي: الهي! مونږ ته په هغه کې برکت واچوې، او مونږ ته نور هم زيات راکړې.

۷۰- له خوراک نه وروسته دعا

۱۸۰-۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ»^(۳).

❁ ټولنه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې په ما کې دا خواره* وخورل، او هغه يې پرته زما د کوم توان او طاقت نه ما ته راکړل^(۴).

۱۸۱-۲- «الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا، طَيِّبًا، مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ، وَلَا] مُودَعٍ، وَلَا مُسْتَعْنَى عَنْهُ رَبَّنَا»^(۵).

(۱) ترمذي ۵۰۶/۵، صحيح الترمذي ۱۵۸/۳.

(۲) يعني: خوراک وکړي، يا څه وخوري. (ژباړن)

(۳) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۹/۳.

(۴) يعني: بيله کوم تکليف او ستر يا نه يې په ډيره آساني سره ما ته راکړه. (ژباړن)

(۵) بخاري ۲۱۴/۶، ترمذي په خپلو الفاظو سره ۵۰۷/۵.

☀ توله غوره ستاينه الله لره ده، ستاينه ډيره زياته، پاڪه، او با برکته، نه پوره کيدونکې، او نه پرېنودونکې، او له هغه نه نه مُستغني* کيدونکې ستاينه، اې زمونږ پروردگارَه!

۷۱- کوربه ته د ميلمه دعا

۱۸۲- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاعْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمَهُمْ»^(۱).

☀ الهي! تا چې دوی ته څه ورکړي په هغه کې برکت واچوې، او هغوی ته بخښنه وکړې، او پر ورحميرې.

۷۲- څوک چې په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده

وکړي، هغه ته دعا

۱۸۳- «اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَأَسْقِ مَنْ سَقَانِي»^(۲).

☀ الهي! ته خواړه ورکړه هغه چا ته چې ما ته يې خواړه را کړه، او خړوب کړه* هغه څوک چې زه يې خړوب کړم.

۷۳- د چا په کور کې د روژه مات په وخت کې دعا

۱۸۴- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ،

(۱) مسلم ۳/۱۶۱۵.

(۲) مسلم ۳/۱۶۲۶.

وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلَائِكَةُ»^(۱).

تاسو کره دي روژه دار* روژه ماته کړي، او ستا ډوډۍ دي نیکان* وخورې، او ملائکې دي درته دعا وکړي.

۷۴- د روژه دار* دعا چې کله خواړه حاضر شي او روژه

ماته نکړي

۱۸۵- (بیغمبر ﷺ فرمایي) کله چې له تاسو نه څوک دعوت شي، نو دعوت دي قبول کړي، که یې روژه وه، نو دعا دي (ورته) وکړي، او که یې روژه نه وه، نو ډوډۍ دي وخورې^(۲).

۷۵- کله چې روژه دار ته څوک بنکځل* وکړي، نو دی به

داسې ورته وایي

۱۸۶- زه روژه یم، زه روژه یم^(۳).

۷۶- د اولنۍ میوې لیدو دعا

۱۸۷- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا،

(۱) ابو داود ۳/۳۶۷، ابن ماجه ۱/۵۵۶، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۹۶-۲۹۸ نمبر حديث کسي روايت کړيدی، او دا خبره يې په صراحت کړېده چې بيغمبر ﷺ به کله د کوم کوروال سره روژه ماته کړه دا به يې ويل. او الباني په صحيح ابی داود ۲/۷۳۰ کې هغه صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۲/۱۰۵۴.

(۳) بخاري (فتح الباري ۴/۱۰۳)، مسلم ۲/۸۰۶.

وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا»^(۱).

❁ الهي! زمونږ په ميوه کې راته برکت واچوې، او زمونږ په ښار کې راته برکت واچوې، او زمونږ په «مُدَّة» کې راته برکت واچوې، او زمونږ په «صاع»^(۲) کې راته برکت واچوې.

۷۷- د ترچيدلو * دعا

۱۸۸- (يعمير ﷺ فرمايي) كله چې له تاسو نه څوك وترچيري*، نو ودي وايي: «الْحَمْدُ لِلَّهِ» يعني: ټوله غوره ستاينه الله لره ده، او هغه بل کس او ملگری به ورته وايي: «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» يعني: الله ﷻ ډي پر تا رحم وکړي، چې کله يې «يرحمک الله» وويل، نو (هغه بل به ورته) وايي: «يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُمْ»^(۳) يعني: الله ډي تا ته هدايت وکړي، او الله ډي ستا احوال او کار سم کړي.

۷۸- کله چې کافر وترچيري داسي به ورته وايي

۱۸۹- «يَهْدِيكُمْ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُمْ»^(۴).

❁ الله ډي تاسو ته هدايت وکړي، او الله ډي ستاسو احوال او

(۱) مسلم ۱۰۰۰/۲.

(۲) صاع د وزن يوه پيمانه ده، او مُدِّي څلورمه حصه ده. (زباړن)

(۳) بخاري ۱۲۵/۷.

(۴) ترمذي ۸۲/۵، احمد ۴۰۰/۴، ابو داود ۳۰۸/۴، صحيح الترمذي ۳۵۴/۲.

کار سم کړي.

۷۹- واده کونکي ته دعا

۱۹۰- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي

خَيْرٍ»^(۱).

ﷻ الله دي تالره برکت درکړي، او پر تا دي برکت وکړي، او

تاسو دواړه دي په خیر سره یوځای کړي.

۸۰- د واده کولو او سورلي * اخیستلو دعا

۱۹۱- «إِذَا تَزَوَّجَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً، أَوْ إِذَا اشْتَرَى خَادِمًا

فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ

بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيرًا

فَلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سَنَامِهِ وَلْيَقُلْ: مِثْلَ ذَلِكَ»^(۲).

ﷻ (پیغمبر ﷺ فرمایي) کله چې له تاسو نه څوک له یوې بنځي

سره واده وکړي، او یا مری * واخلي، نو داسې به وايي: الهي! زه له تانه

ددي د خیر سوال کوم، او د هغه څه د خیر سوال درنه کوم په کوم

چې تا هغه پیدا کړیده، او پناه غواړم په تا سره ددي له شر نه، او له هغه

شر نه په کوم چې تا هغه پیدا کړیده.

(۱) بیله نسائي نه نورو اصحاب السنن روایت کړیدی، صحیح الترمذي ۳۱۶/۱.

(۲) ابو داود ۲/۲۴۸، ابن ماجه ۱/۶۱۷، صحیح ابن ماجه ۱/۳۲۴.

او چي کله اوبن واخلي نو د بوک* خوکه به يې نيسي او
مخکيني دعا به وکړي.

۸۱- خپلي بنخي سره کوروالی* نه مخکي دعا

۱۹۲- «بِاسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ
الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا»^(۱).

☉ د الله په نوم (کوروالی* کوم)، الهي! ته مو له شيطان نه ليري
کړې، او شيطان (زمونږ) له هغه (اولاد) نه ليري کړې چې تا مونږ ته
راکړېدی.

۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا

۱۹۳- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»^(۲).

☉ زه په الله سره له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم.

۸۳- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا

۱۹۴- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي
عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا»^(۳).

☉ ټولسه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې زه يې ساتلی يم له هغه

(۱) بخاري ۱۴۱/۶، مسلم ۱۰۲۸/۲.

(۲) بخاري ۹۹/۷، مسلم ۲۰۱۵/۴.

(۳) ترمذي ۴۹۳/۵، ۴۹۴/۵، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳.

خه نه چي ته يې پرې اخته کړي يې، او ما ته يې پر خپلو ډيرو مخلوقاتو فضيلت او غوره والی راکړيدی.

۸۴- د مجلس دعا

۱۹۵- عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَ يُعَدُّ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةَ مَرَّةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقُومَ «رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْعَفُورُ»^(۱).

❁ له ابن عمر رضي الله عنهما نه روایت دی چي وايي: پیغمبر ﷺ به په یوه مجلس کې په شمار سل ځلي دا (دعا) ویله: ای ځما پروردگاره! بخښنه راته وکړې، او توبه مې قبوله کړې، په رښتیا سره چي ته ښه توبه قبلونکی، ډیر بخښونکی يې.

۸۵- د مجلس کفارہ*

۱۹۶- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»^(۲).

(۱) ترمذي او نورو روایت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، صحيح ابن ماجه ۳۲۱/۲ او الفاظ د ترمذي دي.

(۲) اصحاب السنن روایت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، او له عائشه رضي الله عنها نه روایت دی چي وايي: پیغمبر ﷺ کله چي به په يو مجلس کې کښيښاسته، او يا قرآن به يې لوسته، او يا لونغ به يې کاوه، نو د هغه نه وروسته به يې (هميشه) دغه (پورتنی) کلمات لوستل. باقي حديث. نساڼي په «عمل اليوم والليلة» ۳۰۸ نمبر حديث کې، احمد ۷۷/۶ روایت کړيدی، او دکتور

❁ الهی! په پاکی سره یادوو تا، او پوره ستاینه کوو ستا، زه شاهدي* ورکوم، چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه کوم.

۸۶- **خوک چي چا ته ووايي: «غفر الله لک»^(۱) نو هغه ته به**

داسي وايي

۱۹۷- «وَلَكَّ»^(۲).

❁ او تا ته دي هم (الله بخښنه وکړي).

۸۷- **خوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا**

۱۹۹- «جَزَاكَ اللهُ خَيْرًا»^(۳).

❁ الله دي تا لره خير (او نیک اجر) درکړي.

۸۸- **په څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي**

۱۹۹- (پیغمبر ﷺ فرمایي) چا چي د کهف د سورت اولني لس

آیاتونه یاد کړل، له دجال نه به وژغورل* شي^(۴).

فاروق حماده د «عمل اليوم والليلة» په تحقيق ص ۲۷۳ کي هغه صحيح بللی دی.

(۱) ترجمه: الله دي تا ته بخښنه وکړي. (ژباړن)

(۲) احمد ۸۲/۵، نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۲۱۸، ۲۲۱، نمبر حديث، د دکور فاروق حماده تحقيق کي روايت کړیدی.

(۳) ترمذي ۲۰۳۵، نمبر حديث، صحيح الجامع ۶۲۴۴، صحيح الترمذي ۲/۲۰۰.

(۴) مسلم ۱/۵۵۵، او په بل روايت ۱/۵۵۶ کي د کهف دسورت آخري (لس) آيتونه ښودل شويدي.

او (همدارنگه) په هر لمانځه كې د وروستۍ ناستې د «التحيات» نه وروسته په الله سره د دجال له فتې نه پناه غوښتل^(۱).

۸۹- څوك چي چاته ووايي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي اللَّهِ»^(۲). هغه ته

به داسي وايي

۲۰۰- «أَحَبُّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ»^(۳).

☀ هغه ذات دي در سره محبت وكړي چي تا د هغه لپاره زما

سره محبت كړيدى.

۹۰- څوك چي خپل مال تا ته وړاندي كړي. هغه ته دعا

۲۰۱- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ»^(۴).

☀ الله دي تاته ستا په عيال او مال كې برکت واچوي.

۹۱- د قرض د اداء كولو په وخت قرض وركونكي ته دعا

۲۰۲- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ

السَّلْفِ الْحَمْدُ وَالْأَدَاءُ»^(۵).

☀ الله دي تاته ستا په عيال او مال كې برکت واچوي، په رښتيا

(۱) ددي كتاب ۵۵ نمبر حديث، او ۵۶ نمبر حديث دي و كل شي.

(۲) يعنې: زه در سره د الله لپاره محبت لوم. (ژباړن)

(۳) ابو داود ۳۳۳/۴، او الباني په صحيح سنن ابي داود ۹۶۵/۳ كي د هغه اسناد حسن بللى دى.

(۴) بخاري (فتح الباري ۸۸/۴).

(۵) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص ۳۰۰، ابن ماجه ۸۰۹/۲، صحيح ابن ماجه ۵۵/۲.

سره چي د قرض بدله په ستاينه او اداينه سره وي.

۹۴- له شرک نه د ويري * دعا

۲۰۳- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ»^(۱).

❁ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدينه چي زه په پوهه ستا سره شريک جوړ کړم، او بخښنه غواړم له هغه (شرک) نه چي زه پرې نه پوهيرم.

۹۴- هغه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بَارَكَ اللَّهُ فِيكَ»^(۲)

۲۰۴- «وَفِيكَ بَارَكَ اللَّهُ»^(۳).

❁ او الله دي په تا کي هم برکت واچوي.

۹۴- د بد شکومې * بد گڼلو دعا

۲۰۵- «اللَّهُمَّ لَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ، وَلَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ، وَلَا

إِلَهَ غَيْرُكَ»^(۴).

(۱) احمدد ۴/۴۰۳ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ۳/۲۳۳، صحيح الترغيب والترهيب د الباني ليکنه ۱۹/۱.

(۲) يعني: الله دي په تا کي برکت واچوي. (ژباړن)

(۳) ابن السني ص ۱۳۸، ۲۷۸ نمبر حديث، الوابل الصيب د ابن القيم ليکنه ص ۳۰۴، د بشر محمد عيون تحقيق.

(۴) احمدد ۲/۲۲۰، ابن السني ۲۹۲ نمبر حديث، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۳/۵۴، ۱۰۶۵

❁ الهي! بد شگومي* يوازي ستا لخوا نه (او ستا په حکم سره) ده،
او خير قول ستا لخوا نه دی، او بيله تانه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۹۵- د سپريدو دعا

۲۰۶- «بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ، إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»^(۱).

❁ د الله په نوم سره (سپريدوم)، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، پاک دی هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سپړلی) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه يو، او بيشکه مونږ خپل پروردگار ته هر و مرو بيرته تلونکي يو، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، په پاکي سره يادوو تا اي الله، ما پر خپل ځان زياتي* کړيدي،

نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

او نیک فایي د پغمبر ﷺ خوښلله، او چي کله به يې له کوم سړي نه ښه خبره واوریده، او خوښه به يې شوه، نو داسي به يې ويل: ستا نیک فال مو ستا له خوښي نه واخيست. ابو داود، احمد، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۳۶۳/۲ کي هغه د ابو الشيخ په حواله په «أخلاق النبي ﷺ» ص ۲۷۰ کي صحيح بللی دی.

(۱) ابو داود ۳۴/۳، ترمذي ۵۰۱/۵، صحيح الترمذي ۱۵۶/۳.

نو ماته بخنبنه وکړې، چي په رښتيا سره بيله تا نه بل څوک گناهونه نشي بخښلای* .

۹۶- د سفر دعا

۲۰۷- «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ»
 ﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالتَّقْوَىٰ، وَمَنْ الْعَمَلِ مَا تَرْضَىٰ، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا، وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمُنْتَظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي الْمَالِ وَالْأَهْلِ» [وَإِذَا رَجَعْتَ فَاهْوً وَزَادَ فِيهِنَّ:] «أَيُّونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ»^(۱).

❁ الله ډير لوى دى، الله ډير لوى دى، الله ډير لوى دى، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، پاک دى هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سورلي) تابع کړپده، او مونږ د هغه مهاروونکي * نه يو، الهي! مونږ پدې سفر کي له تا نه د نيکۍ او پرهيزگارۍ، او دداسي عمل سوال کوو چي تا ته خوښ وي، الهي! ته مونږ ته دا سفر آسانه کړې، او اوږدوالى يې راته لنډ

کړې، الهي! ته په سفر کې ملگری، او په کور کې سرپرست یې، الهي!
زه په تا سره پناه غواړم د سفر د سختۍ نه، او له خوار حالت نه، او مال
او عیال ته له ناوړه* بیرته ستیدو* نه.

او چې کله له سفر نه بیرته راستیدونکی وي نو همدا دعا به وایي،
او ورسره به دا هم وایي: بیرته راتلونکي، توبه ایستونکي، عبادت
کونکي، د خپل پروردگار ستایونکي* یو.

۹۷- کلي يا بنار ته ننوتلو دعا

۲۰۸- «اللهم ربَّ السموات السبع وما أظللن، وربَّ
الأرضين السبع وما أقللن، وربَّ الشياطين وما أضللن، وربَّ
الرياح وما ذرين، أسألك خير هذه القرية، وخير أهلها، وخير ما
فيها، وأعوذ بك من شرِّها، وشرِّ أهلها، وشرِّ ما فيها»^(۱).

❁ الهي! د اوو آسمانونو او د هغو تر سیوري* لاندي (مخلوقاتو)
پروردگاره!، او د اوو ځمکو او د هغو برسیره (مخلوقاتو) پروردگاره!
او د شیطانانو او په هغوی سره گمراه شویو (مخلوقاتو) پروردگاره! او
د بادونو* او په هغوی سره د الوزول شویو (مخلوقاتو) پروردگاره! زه

(۱) حاکم ۱۰۰/۲، او هغه یې صحیح بللی دی، او ذهبی ورسره موافقه کړېده، ابن السني ۵۲۴
نمبر حدیث، او حافظ د الاذکار په تخریج ۱۵۴/۵ کې هغه حسن بللی دی، او ابن باز وایي:
نسائي هغه په حسن سند سره روایت کړېدی، تحفة الاخيار ص ۳۷.

ددې کسلي خير، او د هغه د اوسيدونکو خير، او د هغه څه خير درنه غواړم کوم چې په هغه کي دي، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه د اوسيدونکو له شر نه، او د هغه څه له شر نه کوم چې په هغه کي دي.

۹۸- بازار ته ننوتلو دعا

۲۰۹- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱).

☉ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرگ راولي، او هغه (هميشه) ژوندى دی، مرگ نلري، ټول خير دده په لاس کي دی، او هغه پر هر څه قادر دی.

۹۹- د سپرلى غورځيدو په وخت دعا

۲۱۰- «بِسْمِ اللَّهِ»^(۲).

☉ د الله په نوم سره.

(۱) ترمذي ۲۹۱/۵، حاکم ۵۳۸/۱، او الباني په صحيح ابن ماجه ۱۲/۲، او په صحيح الترمذي

۱۵۲/۳ کي هغه حسن بللى دی.

(۲) ابو داود ۲۹۶/۴، او الباني په صحيح ابى داود ۹۴۱/۳ کي هغه صحيح بللى دی.

۱۰۰- د مسافر دعا مقيم* ته

۲۱۱- «أَسْتَوِدِعُكُمْ اللَّهَ الَّذِي لَا تَضِيعُ وَدَائِعُهُ»^(۱).

☉ هغه الله ته دي سپارم، چې هغه ته سپارل شوي نه ضائع*

كيري.

۱۰۱- د مقيم* دعا مسافر ته

۲۱۲-۱- «أَسْتَوِدِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ

عَمَلِكَ»^(۲).

☉ زه ستا دين، او ستا امانت، او ستا د كارونو انجام* الله ته

سپارم.

۲۱۳-۲- «زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَعَفَّرَ ذَنْبَكَ، وَيَسِّرَ لَكَ

الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ»^(۳).

☉ الله دي در ته د پرهيزگاري-توبنه در كړي، او الله دي ستا گناه

وبخښي، او چيرته چې يې (الله دي) درته نيكي آسانه كړي.

۱۰۲- په سفر كې تكبير او تسبيح

۲۱۴- جابر رضي الله عنه وايي: كله چې به پر لور ه ختو نو «اللَّهُ أَكْبَرُ»

(۱) احمد ۴۰۳/۲، ابن ماجه ۹۴۳/۲، صحيح ابن ماجه ۱۳۳/۲.

(۲) احمد ۷/۲، ترمذي ۴۹۹/۵، صحيح الترمذي ۱۵۵/۲.

(۳) ترمذي، صحيح الترمذي ۱۵۵/۳.

به مو ويل، او كله چي به بنکته کيدو نو «سُبْحَانَ اللَّهِ» به مو ويل^(۱).

۱۰۳- د سهار * په وخت د مسافر دعا

۲۱۵- «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلَاغِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلِ عَلَيْنَا، عَائِدًا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ»^(۲).

❁ الله لره (زمونږ) پر ستاينه، او پر مونږ باندي د هغه د بنو نعمتونو

يو شاهد شاهدي ورکړه، اې پروردگاره! زمونږ مل * اوسه، او خپل (بي شماره) نعمتونه (په خپل فضل سره) مونږ ته راکړه، پناه غواړم^(۳) په الله سره (د دوږخ) له اور نه.

۱۰۴- په سفر يا پرته له سفر نه په يو ځای کي د کوزيدلو او

ودريدلو دعا

۲۱۶- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»^(۴).

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۵۳/۶).

(۲) مسلم ۲۰۷۶/۴، او د «سَمِعَ سَامِعٌ» معنی داده: شاهدي ورکړه شاهدي ورکونکي پر ستاينه زمونږ الله لره، او دده پر بنو نعمتونو او ابتلا باندي، او د «سَمِعَ سَامِعٌ» (د روايت) معنی داده: اوريدونکي زما دا خبره نورو ته ورسوله، او دا بي څکه وويل تر څو د سهار په وخت ذکر او دعا کولو ته اشاره وکړي، او «رَبَّنَا صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلِ عَلَيْنَا» معنی داده: مونږ (په خپل) حفظ او امان کي ونيسه، او ساته مو وکړه، او خپل بي شماره نعمتونه په خپل فضل سره مونږ ته راکړه، او له مونږ نه هر رنگه تکليف او ضرر ليري کړه. شرح النووي ۳۹/۱۷.

(۳) حال په معنی د مصدر دی، او (اعوذ) مقلد دی. (ژباړن)

(۴) مسلم ۲۰۸۰/۴.

❁ د الله په بشپړ * کلام سره د هغه څه له شر نه پناه غواړم چې
(الله) پیدا کړیدی.

۱۰۵- د سفر نه د ستیندو دعا

۲۱۷- يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرْفٍ ثَلَاثَ تَكْبِيرَاتٍ، ثُمَّ يَقُولُ:
«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لَرَبِّنَا حَامِدُونَ،
صَدَقَ اللَّهُ وَعَدَّهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»^(۱).

❁ پر هر لور * ځای به درې ځلي «الله اکبر» وايي، او بيا به دا
دعا کوي: بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه يو دی،
شريک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر
څه قادر * دی، مونږ بیره راتلونکي، توبه ايستونکي، عبادت کونکي،
يوازي د خپل پروردگار ستايونکي * يو، الله خپله وعده رښتوني * کړه،
او د خپل بنده (محمد ﷺ) مرسته يي وکړه، او په يوازي * يي (د کفارو)
ډلو ته ماتې ورکړه.

۱۰۶- د خوشحالی او يا خواشینی کار پيښيدو په وخت کي دعا

۲۱۸- كَانِ ﷺ إِذَا أَتَاهُ الْأَمْرُ يُسْرُهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّهِ

(۱) پیغمبر ﷺ به چې کله له کومې غزا او یا حج نه بیرته راځی نو دا اذکار به یې ویل.

بخاري ۱۶۳/۷، مسلم ۹۸۰/۲.

الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَمَّ الصَّالِحَاتُ»، وَإِذَا أَتَاهُ الْأَمْرُ يَكْرَهُهُ قَالَ:
«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ»^(۱).

❁ پیغمبر ﷺ ته چي به کله خوشحالونکی کار مخي ته راغي، نو داسي به يي ويل: ټوله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په نعمت سره يي نیک کارونه سر ته رسيږي.

او چي کله به ناخوښه کار ورته پېښ شو، نو داسي به يي ويل: ټوله غوره ستاينه الله لره ده په هر حال کي.

۱۰۷- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت

۲۱۹-۱- قَالَ ﷺ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا»^(۲).

❁ پیغمبر ﷺ فرمائي: څوک چي پر ما يو درود ووايي، نو الله به پر هغه لس ځلي رحمت وليږي.

۲۲۰-۲- وَقَالَ ﷺ: «لَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيدًا، وَصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلَاتِكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ»^(۳).

(۱) ابن السني په «عمل اليوم والليلة» ۴۹۹/۱ کي هغه روايت کړی، او صحيح بللی دی، او الباني هم په صحيح الجامع ۲۰۱/۴ کي هغه صحيح بللی دی.

(۲) مسلم ۲۸۸/۱.

(۳) ابو داود ۲/۲۱۸، احمد ۲/۳۶۷، او الباني په صحيح ابی داود ۲/۳۸۳ کي هغه صحيح بللی دی.

❁ او ﷺ فرمایي: زما قبر نه ميله مه جوړوی، او پر ما درود ووايي،
 څکه ستاسو درود هر چيري چي ياست- ما ته رسېږي.
 ۲۲۱-۳- وقال ﷺ: «الْبَخِيلُ مَنْ ذَكَرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ
 عَلَيَّ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: بخيل * هغه دی، چي زه دده په وړاندي ياد شم،
 او پر ما درود ونه وايي.
 ۲۲۲-۴- وقال ﷺ: «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ سَيَّاحِينَ
 يُبْلِغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ»^(۲).

❁ او ﷺ فرمایي: الله لره په څمکه کي مگرځندويه * فرېښتې * دي،
 چي زما د امت سلام ما ته رسوي.
 ۲۲۳-۵- وقال ﷺ: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ
 عَلَيَّ رُوحِي حَتَّىٰ أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ»^(۳).

❁ او فرمایي: هيڅوک پر ما سلام نه کوي، مگر الله ﷻ زما
 روح ما ته بيرته راکړي، تر څو د هغه د سلام جواب * ورکړم.

(۱) ترمذي ۵۵۱/۵ او نورو روايت کېږدی، صحيح الجامع ۳/۲۵ صحيح الترمذي ۳/۱۷۷.

(۲) نسائي، حاکم ۲/۴۲۱، او الباني په صحيح النسائي ۱/۲۷۴ کې هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۲۰۴۱ نمبر حديث، او الباني په صحيح ابی داود ۱/۳۸۳ کې هغه صحيح بللی

* ۱۰۸- سلام خيرول *

۲۲۴-۱- قال ﷺ: «لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ» (۱).

✽ پیغمبر ﷺ فرماید: جنت ته نشی تلالای تر خو مومنان نه شی، او مومنان نشی کیدلای تر خو خپل مینخونو کي مینه محبت ونلری، نو زه تاسو ته داسي یو شی* ونه بنایم چي که وکړی، په خپلو مینخونو کي به مو مینه محبت پیدا شي؟ خپلو مینخونو کي سلام خپور کړی (۲).

۲۲۵-۲- (قال ﷺ): «ثَلَاثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الْإِيمَانَ: الْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ، وَبَذْلُ السَّلَامِ لِلْعَالَمِ، وَالْإِنْفَاقُ مِنَ الْإِقْتَارِ» (۳).

✽ (پیغمبر ﷺ فرماید): دري داسي (صفتونه) دي، چا چي هغه ټوله ولرل نو پوره ایمان یې حاصل کړ (هغه دادي): په خپل خان کي انصاف لرل، په ټولو (خلکو) سلام کول، او د بي وزلتوب* په حالت کي مصرف کول.

(۱) مسلم ۷۴/۱ او نورو روایت کړیدی.

(۲) یعنی: یو په بل باندې همیشه سلام کوی. (ژباړن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۸۲/۱) له عمار رضی نه موقوف او معلق روایت کړیدی.

۲۲۶- وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْإِسْلَامِ خَيْرٌ قَالَ: «تُطْعَمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ»^(۱).

✽ او د عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نه روایت دی: چې یوه سړي له پیغمبر ﷺ نه پوښتنه* وکړه چې کوم اسلام غوره دی؟^(۲) (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: دا چې (د الله په لار کې) ډوډی ورکړې، او سلام وکړي پر هغه چا چې پیژني یې او که یې نه پیژني.

۱۰۹- د کافر د سلام جواب به څنگه ورکوي

۲۲۷- «إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ»^(۳).

✽ کله چې اهل کتاب (یهود او نصاری) په تاسو سلام وکړي، نو تاسو (په جواب کې) ورته وواياست: (وعلیکم)، یعنی: او په تاسو هم.

۱۱۰- د چرک* د آذان، او د خره د هنگاري* په وخت دعا

۲۲۸- «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيْقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۵۵)، مسلم ۱/۶۵.

(۲) یعنی: په اسلام کې کوم کار له نورو نه غوره دی. (ژباړن)

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱/۴۲)، مسلم ۴/۱۷۰۵.

الشَّيْطَانِ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا»^(۱).

❁ (پیغمبر ﷺ فرمائي) کله چي د چرک * آذان واورى، نو د الله د هغه د فضل سوال وکړي، ځکه هغه (د آذان په وخت) ملائکه * ليدلې وي، او چي کله د خره هنگار واورى، نو په الله سره له شيطان نه پناه وغواړي، ځکه چي هغه (د هنگاري په وخت) شيطان ليدلې وي.

۱۱۱- په شپه کي د سپيو د غيلو اوريدو په وخت دعا

۲۲۹- «إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكَلَابِ وَنَهَيْقَ الْحَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْهُنَّ؛ فَإِنَّهُنَّ يَرَيْنَ مَا لَا تَرَوْنَ»^(۲).

❁ (پیغمبر ﷺ فرمائي) کله چي په شپه کي د سپيو غيل، او د خرو هنگاري واورى، نو په الله سره له هغو نه پناه وغواړي، ځکه هغوی داسي څه وينې چي تاسو يې نه وينی.

۱۱۲- څوک چي دي بنکنځلي وي هغه ته دعا

۲۳۰- قال ﷺ: «اللَّهُمَّ فَإِذَا مَأْمُونٌ سَبَّتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»^(۳).

(۱) بخاري (فتح الباري ۶/۳۵۰)، مسلم ۴/۲۰۹۲.

(۲) ابو داود ۴/۳۲۷، احمد ۳/۳۰۶، او الباني په صحيح ابی داود ۳/۹۶۱ کي هغه صحيح بللی دی.

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۱/۱۷۱)، مسلم ۴/۲۰۰۷، او د مسلم الفاظ دادي: «فاجعلها له زكاة ورحمة» يعنى: هغه دده لپاره د پاکوالي او رحمت سبب وگرځوي.

❁ الهي! کوم مومن ته چې ما کنځلي کړي دي، نو هغه ورته د قیامت په ورځ و تاته د نژدیکت سبب وگرځوي.

۱۱۲- د بل مسلمان ستایلو په وخت به داسي وايي

۲۳۱- قال ﷺ: «إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحًا صَاحِبَهُ لَا مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسَبُ فُلَانًا - وَاللَّهِ حَسِيْبُهُ وَلَا أُرْكَبِي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا - أَحْسِبُهُ - إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَاكَ - كَذًّا وَكَذًّا»^(۱).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چې له تاسو نه څوک د خپل ملګري هرومرو* صفت کول غواړي، نو داسي دي ووايي: زه (په فلاني) همداسي گمان کوم، او الله ﷻ د هغه په حال ښه خبر دی^(۲)، او د الله په وړاندي د هيچا تزکيه* او د هغه په سپيڅلتيا* حکم نه کوم^(۳)، زه په هغه داسي داسي گمان کوم، (دا په هغه وخت کې) چې د هغه نه خبر وي.

۱۱۴- کله چې د يو مسلمان صفت وشي. نو هغه به داسي وايي

۲۳۲- «اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ، وَاعْفِرْ لِي مَا لَا

(۱) مسلم ۲۲۹۶/۴.

(۲) دا د حلیث لازمي معنی ده، او له ترجمې سره مناسبه ده. (ژباړن)

(۳) يعني: د هيچا په زړه نه يم خیر، او په زړونو عالم يو الله دی. (ژباړن)

يَعْلَمُونَ [وَأَجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]»^(۱).

❁ الهي! ته ما په هغه څه مه نيسه* چي دوی يې (زما په باره كي) وايي، او ما ته د هغه څه بخښنه وكړې چي دوی پري خبر ندي، او دوی چي په ما څه گمان كوي له هغه نه مي غوره وگړخوي.

۱۱۵- په حج او عمره كي به محرم ليك څنگه وايي

۲۳۳- «لَيْتَكَ اللَّهُمَّ لَيْتَكَ، لَيْتَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَيْتَكَ، إِنَّ

الْحَمْدَ وَالنَّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا شَرِيكَ لَكَ»^(۲).

❁ الهي! ستا حكم منلو ته تيار يو، تا لره شريك نشته، ستا حكم منلو ته تيار يو، په رښتيا سره چي ټوله غوره ستاينه او د نعمت (شكر) او ټولو كي تا لره ده، تا لره هيڅ شريك نشته.

۱۱۶- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اكبر» ويل

۲۳۴- طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ عَلَى بَعِيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ

أَشَارَ إِلَيْهِ بِشَيْءٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ»^(۳).

(۱) بخاري په الادب المفرد ۷۶۱ نمبر حديث كي روايت كړی، او الباني په صحيح الادب المفرد ۵۸۵ نمبر حديث كسي هغه صحيح بللی دی، او د مريح قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي زيادت دی په شعب الإيمان ۴/۲۲۸ كي له بلي طريقي نه.

(۲) بخاري (فتح الباري ۳/۴۰۸)، مسلم ۲/۸۴۱.

(۳) بخاري (فتح الباري ۳/۴۷۶)، او له شي نه مراد لښته* ده، بخاري (فتح الباري ۳/۴۷۲) دي وکل شي.

◉ پیغمبر ﷺ د کعبې نه یې طواف وکړ، او چې کله به حجر اسود ته راوړسید، نو هغې ته به یې په کوم شي* چې ورسره وو اشاره وکړه او «اللهُ اکبر» به یې ووايه.

۱۱۷- د رکن یماني او حجر اسود په مینځ کې دعا

۲۳۵- «رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»^(۱).

◉ اې زموږ پروردگاره! موږ ته په دنیا کې نعمت راکړې، او په آخرت کې نعمت راکړې، او د دوږځ له عذاب نه مو وساتي.

۱۱۸- صفا او مروا باندي د ودریدو دعا

۲۳۶- لَمَّا دَنَا ﷺ مِنْ الصَّفَا قَرَأَ ﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾ أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللَّهَ وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعَدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ، قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، الْحَدِيثُ، وَفِيهِ: فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَةِ كَمَا فَعَلَ عَلَى

(۱) ابو داود ۱۷۹/۲، احمد ۴۱۱/۳، او بغوي په شرح السنة ۱۲۸/۷ کې روايت كړيدى، او الباني په صحيح ابى داود ۳۵۴/۱ کې هغه حسن بللى دى، او آيت د سورت بقره ۲۰۱ آيت دى.

الصَّافَا (۱)

● کله چي به پیغمبر ﷺ و «صفا» ته نژدې شو، نو دا آیتونه به یې ویل: په رښتیا سره چي «صفا» او «مروا» د الله ﷻ (د عبادت) له نښانو نه دي، په هغه څه شروع کوم په کوم چي الله شروع کړیده (۲)، نو په «صفا» یې شروع وکړه، او په هغې باندي وخوت* تر څو چي یې کعبه ولیدله، نو بیا به یې مخ کعې ته کړ، او د توحید کلمه او تکبیر به یې ووايه، او داسي به یې ویل: بيله* الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر* دی، بيله الله نه بل د عبادت وړه څوک نشته، یو دی، خپله وعده یې پوره کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره یې مرسته وکړه، او (د کفارو) ډلو ته یې یوازي ماتي ورکړه، او بیا به یې (د هرو دوو ذکرانو) په مینځ کي دعا کوله، دا به یې درې ځلي ویل... د حدیث تر آخره پوري.

او په نومړي* حدیث کي راغلي دي: چي په «مروا» کي به یې هم د صفا په شان (دعاګانې او اذکار) ویل.

(۱) مسلم ۸۸۸/۲.

(۲) یعنی: کوم شی چي الله ﷻ په مخکیني آیت کي اول ذکر کړیدی، او هغه «صفا» ده. (ژباړن)

۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا

۲۳۷- [قال ﷺ] «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۱).

◉ (پيغمبر ﷺ فرمايي) له ټولو نه غوره دعا د عرفات په ورځ دعا ده، او له ټولو نه غوره (ذکر) چې ما او له ما نه مخکي نورو پيغمبرانو ویلي دي (دادی): بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته، هغه یو دی، هیڅ شریک نلري، هغه لره ټولو اکی ده، او هغه لره پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

۱۴۰- د مشعر حرام^(۲) ذکر

۲۳۸- «رَكِبَ ﷺ الْقِصْوَاءَ حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فِدَعَا، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقْفًا حَتَّى أَسْفَرَ جِدًّا، فَدَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ»^(۳).

(۱) ترمذي، او السباني په صحيح الترمذي ۱۸۴/۳ کې، او په الأحاديث الصحيحة ۶/۴ کې هغه حسن بللی دی.

(۲) يعني: مزدلفه. (زبارن)

(۳) مسلم ۸۹۱/۲.

❁ پیغمبر ﷺ پر (خپلي اوبني) «قَصْوَاء» باندي سپور شو، تر خو چي مشعر حرام ته راغي، نو قبلي ته به يې مخ کړ، او دعا يې وکړه، او «الله أكبر»، او «لا إله إلا الله»، يې ووايه او الله ﷻ يې په وحدانيت ياد کړ، او تر هغه پوري ولاړ وو تر خو چي له لمړختو نه مخکي روښنايي ښه زياته شوه.

۱۲۱- (د جمراتو يا خلو ویشلو په وخت) د هرې شگي * ویشلو

سره «الله أكبر» ويل

۲۳۹- «يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ عِنْدَ الْجَمَارِ الثَّلَاثِ، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ، وَيَقِفُ يَدْعُو مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ رَافِعًا يَدَيْهِ بَعْدَ الْجَمْرَةِ الْأُولَى وَالثَّانِيَةَ، أَمَّا جَمْرَةُ الْعَقَبَةِ فَيَرْمِيهَا وَيُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ وَيَنْصَرِفُ وَلَا يَقِفُ عِنْدَهَا»^(۱).

❁ د درو جمره * ویشلو په وخت چي هره شگه * ولي نو «الله أكبر» به وايي، او بيا به لږ وړاندي خي، او دريري به او قبلي ته به مخامخ لاسونه پورته کوي او دعا به کوي، دا د لومړۍ او دوهمي جمرې * نه وروسته، اما دريمه جمره چي کومه ده، هغه به ولي، او د هرې شگي * سره به «الله أكبر» وايي، او بيا به خي او د هغې سره به (د

(۱) بخاري (فتح الساري ۵۸۳/۳، ۵۸۴/۳)، او الفاظ يې هلته وکتل شي، بخاري (فتح الباري

۵۸۱/۳) وکتل شي، او مسلم هم روايت کړيدی.

دعا لپاره) نه دريږي.

۱۲۲- د تعجب، او خوشحاليونكي كار پيښيدو په وخت دعا

۲۴۰- «سُبْحَانَ اللَّهِ»^(۱).

❁ الله لره ټوله پاكي ده.

۲۴۱- «اللَّهُ أَكْبَرُ»^(۲).

❁ الله ډير لوی دی.

۱۲۳- چا ته چي خوشحاليونكي خبر راشي، نو څه به كوي

۲۴۲- كَانِ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا آتَاهُ أَمْرٌ يَسْرُهُ أَوْ يُسْرُهُ بِهِ خَرَّ

سَاجِدًا شُكْرًا لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى^(۳).

❁ پيغمبر ﷺ ته چي به كله داسي خبر راغي چي په هغه به

خوشحاليده، او يا د بل چا لپاره د خوشحالي خبر وو، نو د الله ﷻ د

شكر لپاره به په سجده پريوت.

۱۲۴- څوك چي په خپل بدن كي درد محسوس كړي څه به كوي

۲۴۳- «ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ:

(۱) بخاري (فتح الباري ۱/۲۱۰، ۳۹۰، ۴۱۴)، مسلم ۴/۱۸۵۷.

(۲) بخاري (فتح الباري ۸/۴۴۱)، صحيح الترمذي ۲/۱۰۳، ۲۳۵/۲، مسند احمد ۵/۲۱۸.

(۳) بسيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت كړيدی، صحيح ابن ماجه ۱/۲۳۳، ارواء الغليل

بِاسْمِ اللَّهِ، ثَلَاثًا، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا
أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»^(۱).

✽ خپل لاس د خپل بدن پر دردمن خای کښېږده* او درې خلی
به «بسم الله» ووايې، او اوه خلی به داسې ووايې: زه په الله سره او د
هغه په قدرت سره پناه غواړم د هغه څه له شر نه چې ما ته رسېدلی دی،
او زه خني ویرېږم*.

۱۲۵- په څه شي د نظر کيدو نه د ويري دعا

۲۴۴- «إِذَا رَأَى أَحَدَكُمْ مِنْ أَخِيهِ، أَوْ مِنْ نَفْسِهِ، أَوْ مِنْ مَالِهِ مَا
يُغْجِبُهُ، فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبِرْكَاتِ؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ»^(۲).

✽ کله له تاسو نه څوک له خپل ورور، او یاهه خپل خان کې، او
یا خپل مال کې داسې څه وګوري چې له هغه نه تعجب وکړي، نو د
هغه لپاره دي د برکت دعا وکړي، ځکه نظر کیدل* حق دي^(۳).

۱۲۶- د ويري په حالت کي دعا

۲۴۵- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»^(۴).

(۱) مسلم ۱۷۲۸/۴.

(۲) مسند احمد ۴/۴۴۷، ابن ماجه، مالک، او الباني په صحيح الجامع ۱/۲۱۲ کې هغه صحيح بللی دی، زاد المعاد ۴/۱۷۰ د اړناوړو تحقيق دي وکړل شي.

(۳) يعني: نظر کيدل، يا نظر لگيدل حق دي. (زبان)

(۴) بخاري (فتح الباري ۶/۱۸۱)، مسلم ۴/۲۲۰۸.

❁ بيله الله نه بل د عبادت وړ * معبود * نشته.

۱۲۷- د قرباني حلالولو * په وخت کي څه ويل پکار دي
۲۴۶- «بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ، [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ]، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي»^(۱).

❁ د الله په نوم (حلالول کوم)، الله ډير لوی دی، الهي! دا (قرباني) ستا له طرف نه ده، او ستا لپاره يې حلالوم، الهي! ته يې را څخه قبوله کړې.

۱۲۸- هغه څه چي د سرکښه * شيطانانو د مکر او چل دفع

کولو لپاره ويل کيږي

۲۴۷- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يُجَاوِزُهَا بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرًّا وَذَرًّا، وَمَنْ شَرَّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمَنْ شَرَّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمَنْ شَرَّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ، وَمَنْ شَرَّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمَنْ شَرَّ فِتْنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ»^(۲).

(۱) مسلم ۱۵۵۷/۳، بيهقي ۲۸۷/۹، او د مربع قوسونو په مينځ کي عبارت د بيهقي ۲۸۷/۹ او نورو دی، او اخيرنی جمله مي په معنی سره د مسلم له روايت نه ذکر کړه.

(۲) احمد ۴۱۹/۳ په صحيح اسناد سره، ابن السني ۶۳۷ نمبر حديث کي روايت کړېدی، او ارنازوود د العقيدة الطحاوية په تخريج ص ۱۳۳ کي د هغه اسناد صحيح بللی دی، او مجمع الروايد ۱۲۷/۱۰ دي وکل شي.

صن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ د الله په هغه بشپړ * کلام سره پناه غواړم چې هيڅ نیک او بد سرې له هغه نه زیاتوب نشي کولای، د هغه څه له شر نه چې الله پیدا کړي، او خواره * کړېږي، او د هغه څه له شر نه چې له آسمان نه نازلېږي، او د هغه څه له شر نه چې آسمان ته خپږي، او د هغه څه له شر نه چې په ځمکه کې یې خواره کړېږي، او د هغه څه له شر نه چې له هغې نه راوځي، او د شېې او ورځې له فتنو نه، او د هغه څه له شر نه چې د شېې راتلونکی وي، نه هغه راتلونکی په شپه کې چې خیر ور سره وي، اې مهربان ذاته.

۱۳۹- استغفار او توبه

۲۴۸-۱- قال رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: «وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً» (۱).

❁ پیغمبر ﷺ فرمایي: په الله سره قسم چې زه په ورځ کې له اویا څلو نه زیات له الله نه بخښنه غواړم، او هغه ته توبه باسم.

۲۴۹-۲- وقال ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِائَةَ مَرَّةً» (۲).

❁ او فرمایي: ای خلگو! الله ته توبه وباسی، او زه په ورځ کې

(۱) بخاري (فتح الباري ۱۰۱/۱۱).

(۲) مسلم ۲۰۷۶/۴.

سل خلی الله ته توبه باسم.

۲۵۰-۳- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرًّا مِنَ الرَّحْفِ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: خوګ چې (دا دعا) ووايي: له هغه لوی او عظمت والا الله نه بخښنه غواړم، چې بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ژوندی دی، (د کائناتو) تدبیر کونکی دی، او زه هغه ته توبه باسم، (چې دا دعا ووايي) نو الله به هغه ته بخښنه وکړي، که څه هم له کفارو سره د جهاد له میدان نه تښتیدلی وي^(۲).

۲۵۱-۴- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنَ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْآخِرِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ»^(۳).

(۱) ابو داود ۸۵/۲، ترمذي ۵۶۹/۵، حاکم ۵۱۱/۱ هغه صحیح کړی، او ذهبی موافقه ورسره کړیده، او البانی هم هغه صحیح بللی دی، صحیح الترمذي ۱۸۲/۳، جامع الاصول لاحادیث الرسول ﷺ ۳۸۹/۴-۳۹۰ د ارزناوړو تحقیق.

(۲) او دا تښته لویه ګناه شمیرل کيږي (ژباړن).

(۳) ترمذي، نسائي ۲۷۹/۱، حاکم، صحیح الترمذي ۱۸۳/۳، جامع الاصول ۱۴۴/۴ د ارزناوړو تحقیق.

صحن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

❁ او فرمايي: پروردگار له هر وخت نه زيات د شېي په آخره حصه کې خپل بنده ته نژدې وي، نو که وکلاي شي چې پدغه وخت کې له ذکر کونکو نه شي، نو همداسې شه.

٢٥٢-٥- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدًا، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»^(١).

❁ او فرمايي: بنده له هر حالت نه زيات هله* خپل پروردگار ته نژدې وي چې په سجده وي، نو (په سجده کې) زياته دعا وکړي.

٢٥٣-٦- وقال ﷺ: «إِنَّهُ لِيُغَانُ عَلَيَّ قَلْبِي، وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ»^(٢).

❁ او فرمايي: زما په زړه پرده غوندي راشي (کله کله د الله له ذکر نه مشغول شي) او زه له الله نه په ورځ کې سل ځلي بخښنه غواړم.

(١) مسلم ٣٥٠/١.

(٢) مسلم ٢٠٧٥/٤، ابن الاثير وايي: «ليغان على قلبي» معنى داده: زما زړه باندي څه پرده راشي، او له هغه نه مراد سهو او توجه اوبنډل دي، ځکه پيغمبر ﷺ به هميشه په زياته توگه سره ذکر وايه، او (الله) ته به يې ځان نژدې کاوه، او دوامداره مراقبت به يې کاوه، او چې کله به يې په بعضي وختونو کې توجه لدې نه واوښته، او يا به يې هيره شوه، نو دا به يې د ځان لپاره گناه بلل، نو ځکه خو به يې استغفار ته رجوع کوله. جامع الاصول ٣٨٦/٤ دي وکل شي.

۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او

«الله اکبر» فضیلت

۲۵۴-۱- قال ﷺ: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، فِي يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ»^(۲).

◉ پیغمبر ﷺ فرمایي: خوګ چې په ورځ کې سل ځلې «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ»^(۲) ووايي، ګناهونه به یې توی شي، که څه هم د سمندر* د څګ* په اندازه وي.

۲۵۵-۲- وَقَالَ ﷺ: «مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، عَشْرَ مَرَارٍ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ»^(۳).

◉ او فرمایي: خوګ چې «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^(۴) لس ځلې ووايي، د هغه چا په شان به وي چې د اسماعیل عليه السلام له اولادې نه یې

(۱) بخاري ۱۶۸/۷، مسلم ۲۰۷۱/۴، او په سهار او ماښام کې یې د سلو ځلو لوستلو فضیلت دي په همدې کتاب کې د (۹۱) نمبر حدیث په حاشیه کې وکړل شي.

(۲) ترجمه یې مخکې په (۹۱) نمبر حدیث کې شویده. (ژباړن)

(۳) بخاري ۶۷/۷، مسلم بلفظه ۲۰۷۱/۴، او د هغه په ورځ کې د سلو ځلو ویلو فضیلت دي په

همدې کتاب کې د (۹۳) نمبر حدیث په حاشیه کې وکړل شي.

(۴) ترجمه یې مخکې شویده. (ژباړن)

خلور مريان* آزاد کړي وي.

۲۵۶-۳- وقال ﷺ: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»^(۱).

✽ او فرمایي: دوه کلمې دي چې پر ژبه سپکې، په تله* کې درنې، مهربان (خدای) ته محبوبې دي (هغه دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»^(۲).

۲۵۷-۴- وقال ﷺ: «لَأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتِ عَلَيْهِ الشَّمْسُ»^(۳).

✽ او فرمایي: د «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(۴) ویل ما ته له هغه څه نه ډیر غوره دي چې لمر پرې راختلی دی^(۵).

۲۵۸-۵- وقال ﷺ: «أَيَعِجْزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ

(۱) بخاري ۱۶۸/۷، مسلم ۲۰۷۲/۴.

(۲) ترجمه يې مخکې شويده. (ژباړن)

(۳) مسلم ۲۰۷۲/۴.

(۴) ترجمه يې مخکې شويده. (ژباړن)

(۵) يعني: ددې کلماتو ويل له ټولو مخلوقاتو نه ما ته غوره دي. (ژباړن)

أَلْفَ حَسَنَةٍ؟» فَسَأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِهِ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ؟ قَالَ: «يُسَبِّحُ مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ، فَيَكْتُبُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحِطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ»^(۱).

❁ او ﷺ فرمایي: آیا له تاسو نه یو څوک نشي کولای چې هره ورځ زر نیکی لاس ته راوړي، نو له ناستو کسانو نه یو کس ورڅخه پوښتنه وکړه چې څنګه یو کس له مودې څخه کولای شي زر نیکی لاس ته راوړي؟ (پیغمبر ﷺ) وفرمایل: سل ځلي دي «سبحان الله» ووايي، نو هغه لره به زر نیکی ولیکل شي، او یا به یې زر ګناهونه ورژېږي*.

۲۵۹-۶- «مَنْ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِهِ، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ»^(۲).

❁ (او فرمایي) څوک چې «سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِهِ»^(۳) ووايي، هغه لره به یوه د خرما* ونه په جنت کې وکړل شي*.

۲۶۰-۷- وَقَالَ ﷺ: «يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ، أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟» فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ:

(۱) مسلم ۲۰۷۳/۴.

(۲) ترمذي ۵۱۱/۵، حاکم ۵۰۱/۱ هغه صحیح بللی، او ذهبی ورسره موافقه کړېده، صحیح

الجامع ۵۳۱/۵، صحیح الترمذي ۱۶۰/۳.

(۳) ترجمه یې منځکې شویده. (ژباړن)

«قُلْ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(١).

✽ او ﷺ فرماید: ای عبد الله بن قیسه! آیا تا ته د جنت د خزانو نه یوه خزانه ونه ښایم؟ نو ما وویل: ولي نه، ای د الله ښمغبره! (بیمغبر ﷺ) و فرماییل: ووايه: هيخ طاقت او قوت نشته (د گناه نه د ساتلو* او د نيكيو د كولو) مگر په (توفيق) د لوی الله ﷻ سره.

٢٦١-٨- - وقال ﷺ: «أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا يَضُرُّكَ بَأْيَهُنَّ بَدَأْتَ»^(٢).

✽ او فرماید: الله ته له ټولو نه زیات خوښ کلمات څلور دي: «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ»^(٣)، چې په کومه دې شروع وکړه تاته پکښي څه نقصان نشته.

٢٦٢-٩- - جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: عَلَّمَنِي كَلِمًا أَقُولُهُ، قَالَ: «قُلْ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ» قَالَ: فَهَذَا لِرَبِّي فَمَا

(١) بخاري (فتح الباري ١١/٢١٣)، مسلم ٤/٢٠٧٦.

(٢) مسلم ٣/١٦٨٥.

(٣) ترجمه يې مخکې شویده. (ژباړن)

لي؟ قال: «قُلِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي»^(۱).

✽ يو صحرايي * پيغمبر ﷺ ته راغي او ويې ويل: ما ته داسې خبره وښايه چې زه يې ووايم، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ»^(۲)، (سپري) وويل: دا خو زما د پروردگار لپاره دي، زما لپاره څه دي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او روزي را ته راکړې.

۲۶۳-۱۰ - كَانِ الرَّجُلُ إِذَا أَسْلَمَ عِلْمَهُ النَّبِيُّ ﷺ
الصَّلَاةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهِؤَلَاءِ الْكَلِمَاتِ، «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي،
وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي»^(۳).

✽ كله چې به يو سپری مسلمان شو، نو پيغمبر ﷺ به لمونځ * ور زده کاوه، او بيا به يې ددې کلماتو په ويلو امر ورته کاوه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او ما ته

(۱) مسلم ۲۰۷۲/۴، او ابو داود زيات کړيدی: كله چې صحرايي سپری روان شو، پيغمبر ﷺ وفرمايل: په رښتيا سره يې خپل لاسونه له خير نه ډک کړل. ۲۲۰/۱.

(۲) د نومرو اذکارو ترجمه مخکې په مختلفو ځايونو کې شويده. (ژباړن)

(۳) مسلم ۲۰۷۳/۴، او په بل روايت کې يې داسې راغلي دي: دا کلمات ستا لپاره د دنيا او آخرت خيرونه را ټولوي.

عافیت راکړې، او روزي راته راکړې.

۲۶۴-۱۱- «إِنَّ أَفْضَلَ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَأَفْضَلُ

الذِّكْرِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»^(۱)

❁ (او فرمایي) په رښتیا سره چې بهترین دعا «الحمد لله» ده، او

بهترین ذکر «لا إله إلا الله» دی.

۲۶۵-۱۲- «الْبَقِيَّاتُ الصَّالِحَاتُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ

لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۲).

❁ (او فرمایي) نیکی، او (له انسان نه ورسته) پاتې کیدونکي

(کلمات دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ

أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»^(۳).

۱۴۱- د پیغمبر ﷺ د تسبیح ویلو طریقہ

۲۶۶- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ:

(۱) ترمذی ۴۶۲/۵، ابن ماجه ۱۲۴۹/۲، حاکم ۵۰۳/۱ هغه صحیح بللی، او ذهبی ورسره

موافقه کړیده، صحیح الجامع ۳۶۲/۱.

(۲) احمد ۵۱۳ نمبر حدیث کې د احمد شاکر په ترتیب سره روایت کړیدی، او اسناد یې

صحیح دی، مجمع الزوائد ۲۹۷/۱ دي وکتل شي، او ابن حجر په بلوغ المرام کې هغه د

ابو سعید له روایت نه و نسائي ته نسبت کړیدی، او ویلي یې دي: هغه ابن حبان، او حاکم

صحیح بللی دی.

(۳) ددې کلماتو ترجمه مخکې شویده. (ژباړن)

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَعْقُدُ التَّسْبِيحَ بِيَمِينِهِ^(١).

❁ له عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما نه روايت دی: چې ما پيغمبر ﷺ وليد چې په بني* لاس سره يې تسيحات (اذکار) ويل.

١٢٣- د نېکيو او عامو آدابو څخه

٢٦٧- «إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ - أَوْ أَمْسَيْتُمْ - فَكُفُّوا صَيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا مُغْلَقًا، وَأَوْكُوا قَرَبَكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمِّرُوا آيَتَكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئًا، وَأَطْفِنُوا مَصَائِيحَكُمْ»^(٢).

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايې) کله چې شپه تياره شي، يا شپه در باندي راشي، نو خپل ماشومان (کور څخه وتلو نه) بند کړي، ځکه چې شيطانان پدې وخت کې خوريري*، کله چې د شپې نه يو ساعت تير شي، نو بيا يې خوشي کړي. او دروازې* مو بندي کړي، او د الله نوم (په هغه) ياد کړي، ځکه چې شيطانان تړلې او بنده دروازه نشي پرانستلای*. او د خپل ژيانو* سرونه پټ کړي، او د الله نوم (په هغه)

(١) ابو داود بلفظه ٨١/٢، ترمذي ٥٢١/٥، صحيح الجامع ٢٧١/٤، ٢٧١/٤، ٤٨٦٥ نمبر حديث.

(٢) بخاري (فتح الباري ١٠/٨٨)، مسلم ١٥٩٥/٣.

ياد كرى، او خچل لوبني پت كرى، او د الله نوم (په هغه) ياد كرى، كه
خه هم له پاسه پرې خه كنبيردي، او خچل خراغونه* مړه كرى.
وصلی الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه
أجمعين.

په كتاب كې د ياگانو رسم الخط

مثال	د (ياء) رسم الخط
ځي، بچي	(ي)
سرې اوبه، مزې	(ې)
سړي، تندي	(ى)
هگي، خپلي	(ي)

ورته رسم الخطونه

لانديني حرفونه په نورو ورته رسم الخطونو سره هم ليکل

کيري، چي هغه دادي:

ورته رسم الخط	د كتاب رسم الخط
(ث) لکه: ټپونه	(ټ)
(ډ) لکه: ډوډۍ	(ډ)
(ژ) لکه: خوژل	(ر)
(م) لکه: (سرم، تندم)	(ى)
(ي) لکه: (ځي، بچي)	(ي)

د لهجي د اختلاف په صورت کي د يو معنا لرونکو کلماتو لست

ورته معنا يا لهجه	کلمه
ډډه	ارخ
په بر کي نيونه، چاپيروالی	احاطه
باران اوريدل غوښتل	استسقاء
ورکول، ادا کول	افاده کول
طمع	اميد
عاقبت، نتيجه	انجام
سوچونه، فکرونه، تشويشونه	انديښنې
اوبه څښول، اوبه ورکول، خړوبی کول	اوبه کول
لور	اوچت
اوبښي، اوبښونه	اوبښان
غر، رغ	آواز
مستقبل، راتلونکي زمانه	آينده
برکت والا، برکتاک	با برکته
پټي	بار
رخسار، انگي	بارخو
سيلي	بادونه
بښنه، عفو	بخښنه
کنجوسي	بخل

ورته معنا يا لهجه	کلمه
بد فالی، بد مرغی، کرکه کول	بدشگومي
سم، سیده، اصلاح، جور	برابر
لرونکی	برخمن
کامیابه، برلاسی	بریالی
کامل، پوره	بشپړ
تکمیل، پوره والی	بشپړوالی
د یو ځای نوم دی	بطحان
دعوت، غوښتنه	بلنه
د اوبښ گوپ	بوک
گوپونه، گوپان	بوکونه
واپس کیدل	بیرته راتلل
واپس کیدل	بیرته کیدل
بزدلی، ډار، ویره	بی زړه توب
مستغنی، احتیاج نلرونکی، بی پروا	بی نیازه
جلا، جدا	بیل
بغیر، پرته	بیله
تنگدستی، فقر	بی وزلتوب
بادشاه، بادشاهی	پاچا، پاچاهی
ولار شو	پاڅیده
ولار شي	پاڅیږي
پرې	پر

کلمه	ورته معنا یا لهجه
پرانستل	بیرته کول، خلاصول
پرکالی	د خوب د جو تو وهلو حالت، د خوب د آثارو بنکاره کیدلو حالت
پرې کیدونکی	قطع کیدونکی
پریشانی	اندینې، سوچونه
پسرلی	سپرلی، بهار
پنبه	بنپه
پنبې	بنسې
پنېمانه	بنسېمانه
پلو کی	وو جو کی
په بر کی نیول	په څنگ کی نیول، په یو شی باندي چاپیره کیدل
پوتکی	پوستکی، څرمن
پوښتنه	تپوس، سوال
ټاکلی	معین، معلومدار
تالنده	د آسمان گرز، غرنده، تندر
تدبر او تفکر	فکر کول، سوچ کول، غور کول
تدبیرونکی	انتظام کونکی، تنظیمونکی
ترچیدل	پرنجی کول، ترچل، پرچیدل، پرنجیدل
ترکیه	بی عیبه گنبل، د بنو اخلاقو خاوند گنبل
تسلیم	تابعدار، فرمانبردار
تضرع	زاری، عاجزی

کلمه	ورته معنا يا لهجه
تعزیه	د مري خپلوانو ته تسلي ورکول او مري ته دوعا کول
تندی	وچولی
تبلي	سستی، کسالت
تل	همیشه
تله	ترازو
توپیر	فرق
توبنه	ذخیره
توکه	ډول، شکل
توکل	اعتماد، تکیه
تولواک	پوره واکدار، دکاملې پاچاهي خاوند
تولواکي	پوره واکداري، کامله پاچاهي
توی شي	ورژيري
ثواب	اجر
جادوگر	ساحر، کوډگر
جامه	کالی
جیره	پوره کول، نقصان ليري کول
جمري	هغه وړې تيگي چې شيطان په ويشتل کيري
جواب	خواب
چپ	گڅ، کين
چرگ	بانگي
ځنکدن	ځنکدن، د سا وتلو حالت

ورته معنا يا لهجه	كلمه
واري	خلي
زمكه	خمكه
ويده كيدل، پريوتل	خماستل
ذبح كول، قرباني كول، حلاله كول	حلالول
عام كول، نشرول	خپرول
نشرول، تيتول، عام كول	خپرول
خوخنده، حشره	خزنده
خپور، خپاره	خواره
خناور	خاروي
چپوي، چراغونه	خراغونه
بيانول، بنكاره كول	خرگندونه
خاوند	خنبتن
قطره	خك
برسيه، كولايوي، بيته	خلاصي
خلق	خلگ
د خوراك شيان، طعام	خواره
چتلي، چرك	خيري
په منده تلل، منده وهل	دانگل
تخم	دانه
رتبي، درجات	درجي
ورونه	دروازي

ورته معنا يا لهجه	کلمه
دورخ، جهنم	دوزخ
مينځ ته راوړي دی	راوستلي دی
پروردگار	رب
د سترگي يو ځل بندولو په اندازه وخت	رپ
واپس کيږي، نه منل کيږي	رد کيږي
په ځای کره	رېستوني کره
نور	رڼا
رزق	روزي
روژه نيونکي	روژه دار
روژه دار	روژه نيونکي
رڼايي پکښې کې واچوي، نوراني کرې	روښانه کرې
ځما	زما
ظلم، تيري	زياتي
تاوان، نقصان	زيان
زونه، زړی	زڼه
ترجمه کول	ژباړل
مترجم، ترجمه کونکي	ژباړن
بچ کول، ساتل	ژغورل
د اوبو مشکونه، مفرد: ژي	ژيان
بچ کول، حفاظت کول	ساتل
پاکوالي	سپېڅلتيا

ورته معنا يا لهجه	كلمه
حمد او ثنا، صفت، تعريف	ستايينه
ثنا و صفت و يونكي، تعريف كونكي	ستايونكي
سر كش، بيلاري	سر كبنه
بنايسته، مجهز	سمبال
درياب، بحر	سمندر
سحر، صبا، صبائي	سهار
د سپريدولو حيوان لکه: آس، خر او نور	سورلي
سمه، برابره	سيده
سايه	سيوري
گواهي، شهادت	شاهدي
چار چاپير	شاوخوا
مشرق، لمر ختلو طرف	شرق
دفن کول، خبنول	بنخول
سفارش	شفاعت
کنخل، کنخا، رد بد	بنکنخل
کوچنی کانی یا تیگه	شگه
بنوونه، رهنمايي	بنودنه
راسته	بنی
پی، شیدی	شودی
خیز	شی
خیزونه	شیان

ورته معنا یا لهجه	کلمه
بانډیچي، صحرا نشین، دصحرا اوسیدونکی	صحرايي
هغه ځای چې فقیر او ناداره صحابه پکښي کښیناستل	صفه
بیخایه کول، باطلول	ضایع کول
زیاتي	ظلم
پر ځای، منصفانه	عادلانه
روغتیا	عافیت
انجام، نتیجه	عاقبت
سزا، جزا	عذاب
د یو ځای نوم دی	عقیق
مرياني	غاري
مغرب، لمر لویدلو طرف	غرب
غصه، قهر	غضب
بڼه، بهتر	غوره
یو ځای	غونډ
د مخلوقاتو له علم نه پټ شیان	غیبیات
ملائکه، ملکه، فرشته	فرشته
دین، لاره	فطرت
سوچ	فکر
توانا	قادر
پسه یا بل حلال حیوان حلالول	قرباني
اعمالو	کړو

ورته معنا يا لهجه	كلمه
مخلوقات	كائنات
بسنكته	كنبته
كپردي، كيدي، راوي	كنبيردي
د گناه بدله، بدله، گناه ور كونكي	كفاره
زبور	گناهه
سياحت كونكي، گرخيدونكي	گرخندويه
چابك، چتک، تيز	گرندي
بي لاري	گمراه
همبستري، جماع كول، يوخاي كيدل	گوروالي كول
لياره	لاره
لامده	لانده
لتوالي، بيكاري	لتي
له طرف نه	لخوا
لنده، تره	لمده
مونخ	لمونخ
له ما نه بچ كپرې او ليري كپرې	له ما نه وگرخوي
اوچت	لور
اوچتوي	لوروي
ما ته	ما لره
بيگاه	مانبام

کلمه	ورته معنا يا لهجه
ماغزه	مازغه
مايل	اوبتونکي، ميلان کونکي، خوبونکي
مثل	مانند
مجادله	خصومت کول، جنگ کول
مخامخ کيدل	میلاویدل
مخکېښ	مخکي تلونکي، پېش روی
مرداري	د مړ حيوان لاش
مرو	مړه کيږو
مړي	غلام
مستغني	بي پروا، بي نيازه
مسجد	جومات
مسه کول	مسح کول، په يوشی لاس تيږول، لاس راکاږل
مشرق او مغرب	شرق او غرب، ختيځ او لويديځ
معبود	خدای، هغه څوک چې نور يې عبادت کوي
مقيم	په خپل کور او وطن کې، هغه څوک چې مسافر نه وي
مل	ملگري
ملائکه	فرشته، ملکه
منابه	خفاسته
مه نيسه	مه ماخوذه کوه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
تابعداره کونکی، کترو لونکی	مهاروونکی
بانگی، آذان کونکی	موذن
وینزه، کنیزه	مینخه
نابره، ناگهانه	ناخاپه
لره	ناخیزه
بد، خراب	ناوره
د چا د کتلو په وجه بد اثر لویدل	نظر کیدل
پراته، موجود	نغبتی
داخلیدل	ننوتل
داخل شولو	ننوتو
پس	نو
مذکور	نومری
اینبودی دی، بللی دی	نومولی دی
صالحان، نیک عملان	نیکان
بسیگړه	نیکي
تاریخ، وخت	نېټه
لارښوونه، رهنمایی	هدایت
خامخا، ضرور، حتما	هر و مرو
هغه وخت	هله
دائم	همیشنی
هنار، د خره آواز او ریمباره	هنګار
مستحق، لائق	وړ

ورته معنا يا لهجه	کلمه
اهل و عيال، بچيان	واره
وغورځوي	واچوي
ددوو لاسونو د گوتو تر مينځ مسافي ته ويل کيږي، چي کله دواړه د يو مستقيم خط په شکل سره خلاص شي، او په عربي ورته «باع» وايي، او (۱۶۲) سانتي متر اوږدوالی لري.	وازه
وښه، عفو کړه	وښه
وڅکي	وڅښي
وخاته، پورته شو	وخوت
توی شي، محو شي	ورژيږي
د لاس تلي	ورغوي
روستو	وروسته
حواله کړو	وسپاره
دعوت شي	وغوښتل شي
شنه کړل شي، ونالول شي، نال کړې شي، کينودل شي	وکرل شي
پاڅيدلی	ولار
لاره، ختمه شوه، ليري شوه	ولاره
ووايه	ولوست
خارج شولو، بيرون شولو	ووتو
ډار، خطر، يره، بیره	ويړه

ورته معنا يا لهجه	كلمه
بيريري، يريري، داريري	ويريري
ورينستان	وينسته
تنها، يواخي	يوازي

د موضوعاتو فهرست

موضوع	صفحه
د ژباړن* سریزه.....	۳
د مصنف سریزه.....	۵
د ذکر فضيلت.....	۷
۱- د خوب نه د پاڅيدو دعاگانې.....	۱۲
۲- د جامو اغوستلو دعا.....	۱۷
۳- دنوي جامې اغوستلو دعا.....	۱۷
۴- چا چې نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا.....	۱۸
۵- د جامو ايستلو په وخت کې دعا.....	۱۸
۶- د اودس ماتې ځای ته د داخليدلو دعا.....	۱۹
۷- د اودس ماتې ځای نه د وتلو دعا.....	۱۹
۸- داوداسه نه مخکې ذکر.....	۱۹
۹- د اودس نه وروسته دعا.....	۱۹
۱۰- د کور نه د وتلو ذکر.....	۲۰
۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر.....	۲۱

حصن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

- ۱۲- مسجد ته د تلوو دعا..... ۲۲
- ۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا..... ۲۳
- ۱۴- مسجد نه د وتلو دعا..... ۲۴
- ۱۵- د آذان اوریدو ذکر ونه..... ۲۴
- ۱۶- د لمانځه د شروع (له اول تکبیر نه وروسته*) دعا..... ۲۶
- ۱۷- د رکوع دعا..... ۳۳
- ۱۸- د رکوع نه پورته کیدلو* دعا..... ۳۴
- ۱۹- د سجدي دعا..... ۳۵
- ۲۰- د دوو سجدو په مینځ کي دعا..... ۳۸
- ۲۱- د تلاوت د سجدي دعا..... ۳۸
- ۲۲- د تشهد دعا (التحيات)..... ۳۹
- ۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* بیغمبر ﷺ درود..... ۴۰
- ۲۴- په وروستی ناسته کي د سلام نه مخکي دعا..... ۴۱
- ۲۵- د سلام ګرځولو نه وروسته اذکار..... ۴۸
- ۲۶- د استخاري د لمانځه دعا..... ۵۴
- ۲۷- د سهار او ما بڼام اذکار..... ۵۶

- ۶۹..... ۲۸- د خوب اذکار
- ۲۹- په خوب کې له يوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتلو
- ۷۷..... دعا
- ۳۰- په خوب کې د نا آرامۍ او له ويري سره مخامخ
- ۷۸..... کيدلو دعا
- ۷۸..... ۳۱- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دی
- ۷۹..... ۳۲- د وترو د قنوت دعا
- ۸۱..... ۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر
- ۸۱..... ۳۴- د پریشاني او غم (لري کولو) دعا
- ۸۳..... ۳۵- د بي قراری- دعا
- ۸۴..... ۳۶- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کيدو* دعا
- ۸۵..... ۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ويري دعا
- ۸۶..... ۳۸- د دښمن ته ښیرا* کول
- ۸۷..... ۳۹- د کوم قوم نه چې ویره* لري، دا دعا به وايي
- ۸۷..... ۴۰- څوک چې ايمان کې شک وکړي دهغه دعا
- ۸۸..... ۴۱- دقرض اداء کولو دعا

صن المسلم من أذكار الكتاب والسنة

- ۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا..... ۸۹
- ۴۳- چا ته چې يو کار مشکل شي د هغه دعا..... ۸۹
- ۴۴- څوک چې گناه وکړي، هغه به داسې کوي..... ۸۹
- ۴۵- د شيطان او د هغه د وسوسو د ليري کولو دعاگانې..... ۹۰
- ۴۶- کله چې يې د خوښي خلاف کار پېښ شي، او يا له کوم کار نه عاجز شي، داسې به وايي..... ۹۰
- ۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول، او د هغې جواب..... ۹۱
- ۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا..... ۹۲
- ۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا..... ۹۲
- ۵۰- د بيمار* د پوښتني کولو فضيلت..... ۹۳
- ۵۱- د ژوند نه نا اميده بيمار* دعا..... ۹۳
- ۵۲- ځکندن* حالت کې سړي ته يادونه..... ۹۵
- ۵۳- چا ته چې مصيبت رسيدلی وي، د هغه دعا..... ۹۵
- ۵۴- د مړي سترگې بندولو په وخت دعا..... ۹۶
- ۵۵- مړي ته په جنازه کې دعا..... ۹۶

- ۹۹..... ۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا
- ۱۰۰..... ۵۷- د تعزيت دعا
- ۱۰۱..... ۵۸- د مري بنخولو وخت کې دعا
- ۱۰۱..... ۵۹- د مري بنخولو* وروسته دعا
- ۱۰۲..... ۶۰- د قبرونو د زيارت کولو دعا
- ۱۰۲..... ۶۱- د باد (سيلي) الوتلو په وخت دعا
- ۱۰۳..... ۶۲- د تالندي* دعا
- ۱۰۳..... ۶۳- د استسقاء* لپاره خو دعاگانې
- ۱۰۴..... ۶۴- د باران اوريدو په وخت کې دعا
- ۱۰۴..... ۶۵- د باران اوريدو وروسته دعا
- ۱۰۵..... ۶۶- د آسمان شين کيدو دعا
- ۱۰۵..... ۶۷- د نوي مياشتې ليدو دعا
- ۱۰۵..... ۶۸- د روژه ماتې په وخت کې دعا
- ۱۰۶..... ۶۹- د ډوډۍ خوړلو نه مخکې دعا
- ۱۰۷..... ۷۰- له خوراک نه وروسته دعا
- ۱۰۸..... ۷۱- کوربه ته د ميلمه دعا

- ۷۲- شوک چي په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده وکړي، هغه ته دعا..... ۱۰۸
- ۷۳- د چا په کور کي د روژه مات په وخت کي دعا..... ۱۰۸
- ۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي..... ۱۰۹
- ۷۵- کله چي روژه دار ته شوک ښکځل* وکړي، نو دی به داسي ورته وايي..... ۱۰۹
- ۷۶- د اولني ميوې ليدو دعا..... ۱۰۹
- ۷۷- د ترچيدلو* دعا..... ۱۱۰
- ۷۸- کله چي کافر وترچيرې داسي به ورته وايي..... ۱۱۰
- ۷۹- واده کونکي ته دعا..... ۱۱۱
- ۸۰- د واده کولو او سورلي* اخيستلو دعا..... ۱۱۱
- ۸۱- خپلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي دعا..... ۱۱۲
- ۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا..... ۱۱۲
- ۸۳- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا..... ۱۱۲
- ۸۴- د مجلس دعا..... ۱۱۳

- ۱۱۳..... ۸۵- د مجلس کفارہ*.....
- ۸۶- څوک چې چا ته ووايي: «غفر الله لک» نو هغه ته به
- ۱۱۴..... داسې وايي.....
- ۱۱۴..... ۸۷- څوک چې له تا سره بڼه وکړي، هغه ته دعا.....
- ۱۱۴..... ۸۸- په څه چې د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي.....
- ۸۹- څوک چې چا ته ووايي: «رَبِّي دُحْبُكَ فِي اللَّهِ»، هغه
- ۱۱۵..... ته به داسې وايي.....
- ۹۰- څوک چې خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا.... ۱۱۵
- ۹۱- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا.. ۱۱۵
- ۹۲- له شرک نه د ويري* دعا..... ۱۱۶
- ۹۳- هغه چا ته دعا چې تا ته ووايي: «بَارَكَ اللهُ فِيكَ»..... ۱۱۶
- ۹۴- د بد شگومي* بد گڼلو دعا..... ۱۱۶
- ۹۵- د سپريدو دعا..... ۱۱۷
- ۹۶- د سفر دعا..... ۱۱۸
- ۹۷- کلي يا بڼار ته ننوتلو دعا..... ۱۱۹
- ۹۸- بازار ته ننوتلو دعا..... ۱۲۰

- ۹۹- د سپرلی غورخیدو په وخت دعا ۱۲۰
- ۱۰۰- د مسافر دعا مقيم* ته ۱۲۱
- ۱۰۱- د مقيم* دعا مسافر ته ۱۲۱
- ۱۰۲- په سفر کي تکبير او تسبیح ۱۲۱
- ۱۰۳- د سهار* په وخت د مسافر دعا ۱۲۲
- ۱۰۴- په سفر یا پرته له سفر نه په یو خای کي د کوزیدلو
او ودريدلو دعا ۱۲۲
- ۱۰۵- د سفر نه د ستیدو دعا ۱۲۳
- ۱۰۶- د خوشحالی او یا خواشینی کار پینیدو په وخت
کي دعا ۱۲۳
- ۱۰۷- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت ۱۲۴
- ۱۰۸- سلام خپرول* ۱۲۶
- ۱۰۹- د کافر د سلام جواب به څنگه ورکوي ۱۲۷
- ۱۱۰- د چرغ* د آذان، او د خره د هنگاري* په وخت
دعا ۱۲۷
- ۱۱۱- په شپه کي د سپو د غپلو اوریدو په وخت دعا ۱۲۸

- ۱۱۲- څوک چې دې بسکنځلی وي هغه ته دعا..... ۱۲۸
- ۱۱۳- د بل مسلمان ستایلو په وخت به داسې وايي..... ۱۲۹
- ۱۱۴- کله چې د یو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسې
وايي..... ۱۲۹
- ۱۱۵- په حج او عمره کې به محرم لیک څنگه وايي..... ۱۳۰
- ۱۱۶- حجر اسود ته د رارسیدلو په وخت «الله اکبر» ویل .. ۱۳۰
- ۱۱۷- د رکن یماني او حجر اسود په مینځ کې دعا..... ۱۳۱
- ۱۱۸- صفا او مروا باندي د ودریدو دعا..... ۱۳۱
- ۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا..... ۱۳۳
- ۱۲۰- د مشعر حرام ذکر..... ۱۳۳
- ۱۲۱- (د جمراتو یا څلو ویشتلو په وخت) د هرې شگې*
ویشتلو سره «الله اکبر» ویل..... ۱۳۴
- ۱۲۲- د تعجب، او خوشحالونکي کار پېښیدو په وخت دعا... ۱۳۵
- ۱۲۳- چا ته چې خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي .. ۱۳۵
- ۱۲۴- څوک چې په خپل بدن کې درد محسوس کړي څه
به کوي..... ۱۳۵

- ۱۲۵- په څه شي د نظر كيدو نه د ويري دعا ۱۳۶
- ۱۲۶- د ويري په حالت كې دعا..... ۱۳۶
- ۱۲۷- د قرباني حلالولو* په وخت كې څه ويل پكار دي ۱۳۷
- ۱۲۸- هغه څه چې د سر كښه* شيطانانو د مكر او چل دفع كولو لپاره ويل كيږي..... ۱۳۷
- ۱۲۹- استغفار او توبه..... ۱۳۸
- ۱۳۰- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او «الله اكبر» فضيلت..... ۱۴۱
- ۱۳۱- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه..... ۱۴۶
- ۱۳۲- د نېكيو او عامو آدابو څخه..... ۱۴۷
- په كتاب كې د يانگانو رسم الخط..... ۱۴۹
- ورته رسم الخطونه..... ۱۴۹
- د هجې د اختلاف په صورت كې د يو معنا لرونكو كلماتو لست ۱۵۰
- د موضوعاتو فهرست ۱۶۳

حَصْرُ الْمُسْلِمِينَ

مِنْ أَذْكَارِ الْكُتُبِ وَالسِّنِّةِ

تأليفه

الفقيه إلى الله تعالى

د. سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ترجمته

عبد الباقى زلال

بلغته «البشر»

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**